O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH GATUNKACH

MOTYLI FAUNY GALICYJSKIEJ

NAPISAŁ

Dr. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ.

W KRAKOWIE,
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.
1898.

O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH GATUNKACH

MOTYLI FAUNY GALICYJSKIEJ

NAPISAŁ

Dr. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ.

W KRAKOWIE,
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.
1898.

Osobne odbicie z Tomu XXXIII. Sprawozdań Komisyi fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie.

W Krakowie, 1898. — Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, pod zarządem J. Filipowskiego.

O nowych i mało znanych gatunkach

Motyli fauny Galicyjskiej.

Napisał

Dr. Stanisław Klemensiewicz.

Jakkolwiek od lat już blizko czterdziestu [1]), zwłaszcza od czasu powstania Komisyi fizyograficznej w łonie c. k. Towarzystwa naukowego Krakowskiego, można zauważyć żywsze zainteresowanie się miłośnikow przyrody zajmującym światem motyli krajowych, niewielki stosunkowo przejawia się postęp co do znajomości geograficznego rozsiedlenia motyli, a już bardzo skromny pod względem wykrywania nowych gatunków dla obfitej fauny krajowej. Zwłaszcza znajomość zajmującego działu motyli drobnych *(Microlepidoptera)*, niewielu liczącego zwolenników, dużo jeszcze pozostawia do życzenia.

Wobec tak szczupłych wiadomości faunistycznych, oraz w przeświadczeniu, że praca ta będzie użytecznym przyczynkiem do znajomości fauny i geograficznego rozsiedlenia motyli krajowych, postanowiłem obfity materyał, jaki w ciągu lat dwudziestu kilku w różnych stronach kraju (zwłaszcza koło Nowego Sącza, Rzeszowa, Lwowa i Brodów) zebrałem, zużytkować na razie w jego części najbardziej interesującej i podać do wiadomości gatunki, jakie w kraju dotąd były mało znane lub wcale nieznane. Celem kontroli posługiwałem się wykazami wszystkich znanych mi faunistów i zbierających w Galicyi oraz w krainach sąsiednich; jeżeli mimo to zakradł się tu i owdzie błąd niezawiniony, przyjmę z wdzięcznością

[1]) Prace *Kluka*, *Jundziłła*, *Leśniewskiego*, *Witowskiego* i niewielu innych z czasów dawniejszych, o ile dotyczą lepidopterologii, zasługują na wzmiankę tylko ze względów historycznych i jako dowód, na jak nizkim stosunkowo stopniu znajduje się u nas jeszcze ta nauka.

wszelkie sprostowania rzeczowe, odnoszące się mianowicie do pierwszeństwa odkrycia w kraju. Przy każdym gatunku podałem wszystkie, znane mi z własnej i innych praktyki, daty, odnoszące się przedewszystkiem do miejsca i pory pojawu motyla, urozmaicając je tu i owdzie wiadomościami biologicznemi i morfologicznemi według własnych doświadczeń. Rzymskie liczby ujęte w nawias wskazują prace, z których czerpałem, a które poniżej zestawiam w porządku chronologicznym.

Przy oznaczaniu obfitego materyału mego korzystałem niejednokrotnie, zwłaszcza w wypadkach wątpliwych, ze światłej pomocy Dr. H. Rebela przy c. k. nadwornem Muzeum przyrodniczem w Wiedniu, A. Rogenhofera, kustosza już niestety zmarłego tamże, i Dr. Hofmanna, radcy medycynalnego w Regensburgu, za jaką mnie do wielkiej zobowiązali wdzięczności. Również wyrażam na tem miejscu serdeczne podziękowanie p. Fr. Schillemu, zarządcy lasów w Rytrze, którego uprzejmej ofiarności mam do zawdzięczenia niejedną mozolną, zwłaszcza nocną wycieczkę z lampami, przynętą i całym tak skomplikowanym aparatem, służącym do zbierania motyli.

We Lwowie, w listopadzie r. 1897.

Część ogólna.

I.

Wobec licznych publikacyj odnoszących się do fizyografii różnych części kraju naszego, oraz ze względu na cel niniejszej pracy, byłoby zbytecznem zapuszczać się w szczegółowe opisy okolic przeze mnie badanych; natomiast uważam za pożyteczne poświęcić kilka słów zewnętrznej fizyognomii takich miejscowości, w których najwięcej zbierałem, a które pod względem fizyograficznym są stosunkowo mało znane.

Miasto Nowy Sącz leży w przedgórzu Karpat zachodnich, przy północnym krańcu obszernej doliny Dunajca, w romantycznem otoczeniu gór, wznoszących się w południowym łańcuchu do znacznej wysokości (1200 m). Malowniczy charakter doliny potęgują trzy dopływy Dunajca, mianowicie Poprad, Kamienica i Łubinka. Góry, zwłaszcza w stronie południowej, są pokryte przeważnie ciemnymi, w strumienie obfitującymi borami świerkowymi; w dalszej odległości napotykamy tu i owdzie lasy bukowe (Zbyszyce, Rytro). Sosna i jodła są rzadsze, dąb wyjątkowy. Pochyłości i urwiska nad brzegami rzek pokrywają gęste zarośla tarniny, głogu, ostrężyny, dzikiej róży i innych krzewów, oraz bujne kobierce roślin zielnych. W samej dolinie niema lasów, nato-

miast żyzne role i ogrody, a wzdłuż rzek gęste zarośla olszowe i wierzbowe (wikliny). — Z miejsc najbliższych Nowego Sącza wymieniam szczególnie miejski ogród strzelecki, lasek w Gołąbkowicach i Naściszowy, gdyż tam wiele zbierałem. Ogród strzelecki zajmuje równe i bardzo wilgotne miejsce przy lewym brzegu rzeki Kamienicy, w sąsiedztwie gęstych zarośli olszowo-wierzbowych i rozległych ról siewnych. Główny zasób drzew i krzewów tworzą starsze olsze, świerki, bzy i tarnina. Ogród obejmuje niewielki staw i kilka strumyków (odnóg Kamienicy). — Gołąbkowice, wieś odległa o 2 km. na południowy wschód od Nowego Sącza, na prawym brzegu Kamienicy, obejmuje niewielki lasek dębowy i grabowy, urozmaicony gęstem zaroślem krzewów leszczynowych, świerkowych, tarninowych, oraz bujną roślinnością zielną. Po urwistych, do słońca zwróconych pochyłościach uwijają się w dni letnie gromady Dniowców *(Rhopalocera)*, Kraśników *(Zygaena)* i motyli drobnych. — We wschodniej stronie miasta, w odległości mniej więcej 4 km., rozlega się na znacznem wzniesieniu obszerny borek sosnowy o skąpem podszyciu roślinnem, przynależny do wsi Naściszowy.

Na południowym krańcu doliny Nowo-Sądeckiej, w miejscu ujścia Popradu do Dunajca leży miasto Stary Sącz, oparte swą południową granicą o stopy wysokich gór, pokrytych rozległymi lasami, wśród których obok dębu, jodły, modrzewia i sosny, przeważają świerki; liczne zręby i łąki leśne ukrywają nader zajmujący świat motyli. Dolina Popradu ze swą koleją Tarnowsko-Leluchowską należy pod względem krajobrazowym do najładniejszych okolic Galicyi. Rzeka wali swe nurty wśród pysznych, bądź gęsto zalesionych, częstokroć skalistych pochyłości górskich, bądź małych ku rzece łagodnie skłaniających się pól i pastwisk. Do tej olbrzymiej doliny, przerzynającej na poprzek łańcuch Karpat zachodnich, uchodzą liczne drugorzędne dolinki potoków górskich w formie dziko zalesionych, niekiedy urwistych wąwozów, ukrywających między innemi rzadkościami *Habrynthis scita* Hb. i *Plusia chryson* Esp. Tworzą je najznaczniejsze wyniosłości Karpat zachodnich, olbrzymie stożki, to znowu łagodnie pochylone szczyty, ulubione miejsca pobytu górskiego Dniowca *P. apollo* L. [1]).

Zupełnie odmienny świat odkrywa się oczom w okolicy Brodów. To miasto leży na północnym niżu, przy północno-wschodniej granicy Galicyi w miejscu, gdzie ów niż w stronie południowej styka się stromym brzegiem z wyżyną Podolską. Okolica Brodów, jak w ogóle cała północna część Galicyi wschodniej, jest krainą nizinną, równą, obfitującą w pola piaszczyste, zbioro-

[1]) Dokładniejszy opis tych okolic podaje Schille w „Faunie lepidopterologicznej doliny Popradu etc.“; Kraków 1894.

wiska wód stojących, zabagnione strumyki oraz wilgotne, moczarowate łąki. Ciemne, równe, niemal wyłącznie sosnowe *(Pinus silvestris)* bory, pozbawione wszelkiego podszycia, o gruncie częstokroć piaszczystym i moczarowatym, zajmują do okoła rozległe obszary. Wśród nich napotykamy znaczne zręby starsze (Lipki, Folwarki Wielkie) o nader żyznej wegetacyi krzewów dębowych, lipowych, osikowych, wierzbowych *(Salix caprea)*, jarzębinowych, lipowych, czeremchowych, krzaków malinowych, tarninowych i bardzo bujnej roślinności zielnej. Po brzegach lasów w najbliższem sąsiedztwie miasta, (na cmentarzu, za dworcem kolei, w Dytkowcach) znajdują się suche, piaszczyste łąki przyleśne, porosłe bylicą *(Artemisia campestris)*, krwawnikiem *(Achillea millefolium)*, dziewanną *(Verbascum)*, nocną świecą *(Oenothera)*, macierzanką, roślinami baldachowemi i wielu innemi; łąki te obfitują w stepowe formy motyli drobnych, głównie z grup *Chilonidae*, *Crambidae*, *Phycidae*. Jakkolwiek dość ostra jest granica między stepem podolskim o klimacie więcej kontynentalnym, a nizkiem północnowschodniem królestwem borów sosnowych i moczarów, uwydatnia się w okolicy Brodów wyraźnie sąsiedztwo owego stepu zarówno we florze *(Aster amellus* L., *Senecio umbrosus* W. K., *Serratula heterophylla* Desf., *Aposeris foetida* Less., *Adonis vernalis* L., *Hesperis tristis* L., *Erisium orientale* R. Br., *Physalis alkekengi* L., *Euphorbia gerardiana* Jacq., *Astragalus onobrychis* L. i t. d.), jak i we faunie motyli *(Dianthoecia luteago* Hb., *Taeniocampa miniosa* F., *Cleoceris viminalis* F., *Lygris testata* L. i i.). Obok wielu gatunków właściwych Brodom (n. p. charakterystycznego dla okolic piaszczystych *Nola togatulalis* Hb., dość pospolitego *Ocneria detrita* Esp., *Simyra nervosa* F., *Cidaria blomeri* Curt., północnego *Cidaria lapidata* Hb.), znajdujemy także gatunki więcej południowe: *Thecla acaciae* F., *Dianthoecia luteago* Hb, *Eriopus purpureofasciata* Piller, nawet *Paida rufeola* Rbr.

W okolicy Rzeszowa, gdzie tylko przez jeden rok bawiłem, odwidzałem najczęściej Łysą Górę, stromą pochyłość na lewym brzegu Wisłoka, porośniętą gęsto liściowemi drzewami i krzakami tarniowymi. Bliżej rzeki rozlegają się bujne wikliny wierzbowe na błotnistym gruncie.

Fizyografię Lwowa i okolicy pomijam jako dobrze znane[1]).

II.

W skromnej liczbie lepidopterologów i miłośników motyli krajowych pierwsze miejsce zajmuje nasz nestor M. Nowicki, którego fundamentalne prace „*Enumeratio lepidopterorum Haliciae*

[1]) W Nowickiego „*Enumeratio*" i Garbowskiego „*Materialien*" znajduje się rzecz przedstawiona w formie interesującej przedewszystkiem lepidopterologa.

orientalis", „Motyle Galicyi" (systematyczny opis Dniowców), oraz kilka cennych wykazów faunistycznych, nie tylko znajomość fauny motyli krajowych znakomicie podniosły, lecz dały podnietę do dalszych bardziej umiejętnych studyów na tem polu. Niepoślednią zasługę położył również T. Żebrawski przez wydanie opisowego dzieła „Owady łuskoskrzydłe czyli motylowate z okolic Krakowa" i trzech wykazów faunistycznych.

Z późniejszych prac zasługują na uwagę wykazy motyli Garbowskiego, Schillego (z doliny Popradu), Viertla (z okolicy Brodów i Stanisławowa), i Werchratskiego (dwa wykazy, z całego kraju i okolicy Stanisławowa). Rozprawa Garbowskiego „*Materialien zu einer Lepidopterenfauna Galiziens, nebst systematischen und biologischen Beiträgen*", o obszerniejszym zakroju, należy zwłaszcza w swej części fizyograficznej i historycznej do cenniejszych zabytków naszej nader skromnej jeszcze literatury lepidopterologicznej, jakkolwiek nie brak w niej zbyt śmiałych, często na domysłach opartych i nie wszędzie jasnych wniosków; w części szczególnej zawiera ona niektóre błędne daty [1]). Wykazy Schillego,

---

[1]) Szczególnie objęta trzecią częścią rozprawy autora kwestya „teoretycznego sposobu nabywania" wiadomości o geograficznem rozsiedleniu, porze pojawu i ilości generacyi różnych gatunków, zawiera zapatrywania, na które nie wszędzie godzić się można. Autor uznając, iż egzystencya pewnego gatunku w pewnej krainie zależy od jej stosunków geologicznych, florystycznych i klimatycznych, wprowadza w swe teoretyczne obliczenia mimo to tylko wpływ temperatury i próbuje zapomocą zwyczajnej formułki matematycznej (zrównania o dwóch niewiadomych) prorokować przyszłość, lub tłómaczyć rzeczy doświadczeniem już stwierdzone. Zapomina o tem, że badanie przyrody powinno się opierać wszędzie tylko na szerokiej podstawie spostrzeżeń i doświadczeń, z wykluczeniem wszelkich demonstracyj wypływających z kosmologicznych prawideł i apriorystycznych założeń. Zjawiska życia zwierząt, a szczególnie kwestye przez autora poruszone są wypływem tylu i tak rozmaitych warunków, że ich za pomocą prostej formułki matematycznej obliczyć nie jesteśmy w stanie; jest to zawikłany wniosek łańcuchowy, zrównanie nie o dwóch, lecz o wielkiej ilości niewiadomych. Autorowi widocznie nie dość były znane zjawiska, o jakich tylko drogą mozolnej hodowli *ex ovo* przekonać się można. Jak często zdarza się, że z gąsienic pochodzących z tej samej samicy, mimo zupełnie jednakich warunków życia, jedne o wiele prędzej się rozwijają, przepoczwarczają i motyla wydają, aniżeli drugie! Doświadczenie uczy, że jedne z takich gąsienic w jesieni już się zamieniły w poczwarkę, podczas gdy inne nie dojrzawszy należycie, zimują. Z gąsienic znalezionych na tem samem miejscu i o tym samym czasie, powstają motyle częścią w tym samym roku, częścią dopiero w roku następnym. Jedne poczwarki zimują jeden raz, inne pochodzące z tego samego pokolenia dwa, a nawet trzy razy. Często znaleźć można na tem samem miejscu o jednej porze gąsienicę, poczwarkę i motyla tego samego gatunku. Wyjątkowe okazy, wylęgające się w nienaturalny sposób zbyt późno w jesieni, niezawodnie giną bezpotomnie, jak jabłoń drugi raz zakwitła, owocu nie wydaje. Powodu takich objawów szukać należy nie tylko we wpływie świata zewnętrznego na osobniki, lecz w nich samych, w ich szczególniejszem jakiemś usposobieniu organicznem. Te i tym podobne zjawiska, szydzące z wszelkich obliczeń teoretycznych, dowodzą, że badanie przyrody nie powinno nigdy opuszczać niezawodnej drogi empiryzmu. — Nie-

Viertla i Werchratskiego, zawierające wiele wiadomości biologicznych a opracowane gruntownie, przyczyniły się nie mało do wyświecenia geograficznego rozsiedlenia motyli już znanych lub nawet dla fauny krajowej nowych. Prócz wyż wymienionych znajdujemy w pierwszych 31 rocznikach Sprawozdań Komisyi fizyograficznej krakowskiej jeszcze tylko 6 ważniejszych wykazów, przeważnie ze zachodniej części kraju.

Przy opracowaniu tego sprawozdania uwzględniono następujące dzieła i wykazy faunistyczne, zestawione chronologicznie:

I. M. Nowicki; Enumeratio lepidopterorum Haliciae orientalis. Leopoli, 1860.

II. T. Żebrawski; Owady łuskoskrzydłe czyli motylowate z okolic Krakowa. Kraków, 1860.

III. M. Nowicki; Projekt polskiej nomenklatury motylów krajowych. Rocznik c. k. Tow. nauk. krakowsk.; poczet trzeci, T. VIII, Kraków 1864.

IV. M. Nowicki; Beitrag zur Lepidopterenfauna Galiziens. Verhandl. d. k. k. zoolog. botan. Gesell. in Wien; XV Bd. 1865; p. 175—192.

V. T. Żebrawski; Spis owadów łuskoskrzydłych z okolic Krakowa i niektórych odleglejszych miejscowości. Sprawozdania Komisyi fizyograficznej c. k. Towarz. nauk. krakowsk.; T. I, 1867. p. 144—158.

VI. A. Wierzejski; Zapiski z wycieczki podolskiej. W tychże Sprawozdaniach; T. I., 1867. p. 165.

VII. M. Nowicki; Wykaz motylów tatrzańskich według pionowego rozsiedlenia. W tychże Sprawozdan.; T. II, 1868. p. 121.

VIII. T. Żebrawski; Dodatek do spisu owadów motylowatych. W tychże Sprawozd.; T. II, 1868, p. 127.

IX. L. Muszyk; Zapiski o motylach z okolic Krakowa. W tychże Sprawozd.; T. II, 1868 p. 130.

---

jasnem jest także pojęcie słowa „forma“, które Garbowski uważa widocznie za równorzędne z pojęciami aberacyi i odmiany. Słowo „forma“ jest pojęciem ogólnem, oznaczającem właściwą, od innych różniącą się postać, bez względu czy ona jest w zapatrywaniu systematyka tak zwanym dobrym gatunkiem, czy odmianą lub aberacyą. — W części szczególnej, ze względu na cel pracy ważniejszej, znajdują się tu i owdzie błędne, gdyż zawcześnie powzięte wnioski co do jakości, rozsiedlenia, rzadkości, miejsca pobytu i innych właściwości biologicznych odnośnych gatunków. Nie wszędzie też słusznie przypisuje sobie autor pierwszeństwo odkrycia form, oznaczonych gwiazdką w jego pracy. Błędy te, o ile dotyczą wykazu niniejszego, sprostowano w swem miejscu. Zresztą porówn. M. Grochowskiego „Ocena pracy“ „*Materialien zu e. Lepidopt.-fauna* etc.“ Garbowskiego. Kosmos XX, p 89.

X. Wagner; (podaje krótką wiadomostkę o motylach z górzystej okolicy Makowa). W tychże Sprawozdan.; T. II, 1868. p. 156.
XI. W. Hedemann; Przyczynek do motylicznej fauny krakowskiej. W tychże Sprawozdan.; T. III, 1869. p. 43—49.
XII. J. Werchratski; Przyczynek do krajowej fauny motylej. W tychże Sprawozdan.; T. III, 1869. p. 50.
XIII. M. Nowicki; Zapiski fauniczne (Wiadomostki z Pienin). W tychże Sprawozdan.; T. IV, 1870. p. 20—22.
XIV. I. Schaitter; Motyle i chrząszcze z okolic Rzeszowa. W tychże Sprawozdan.; T. IV. 1870. p. 30—33.
XV. J. Werchratski; Dodatek do fauny motylej. W tychże Sprawozdan.; T. IV, 1870. p. 263—264.
XVI. A. Viertl; Przyczynek do fauny Galicyi. W tychże Sprawozdan.; T. VI, 1872. p. 57.
XVII. Boehm; Spostrzeżenia pojawów w świecie zwierzęcym z okolic Krakowa. W tychże Sprawozd.; T. VII, 1873. p. 179.
XVIII. F. Wachtel; Wiadomostki entomologiczne z Galicyi zachodniej; (przełożył z niemieckiego W. Kulczyński). Sprawozdania Komisyi fizyograficzn. Akad. Umiejętn. w Krakowie; T. X, 1876. p. 40.
XIX. T. Żebrawski; Drugi dodatek do spisu owadów motylowatych z okolic Krakowa i niektórych odleglejszych. W tychże Sprawozdan.; T. XII, 1878. p. 61.
XX. S. Klemensiewicz; Wykaz motyli (Lepidoptera) z okolic Nowego Sącza. W tychże Sprawozd.; T. XVII, 1883.
XXI. T. Garbowski; Materialien zu einer Lepidopterenfauna Galiziens, nebst systematischen und biologischen Beiträgen. Sitzungsber. d. k. k. Akad. d. Wiss. in Wien. Mathem. naturw. Classe; Bd. CI. 1892.
XXII. S. Klemensiewicz; Verzeichniss einiger für Galizien neuer Schmetterlingsarten. Societas entomologica; Jahrg. VIII, 1893. Nr. 18.
XXIII. S. Klemensiewicz; Beiträge zur Lepidopterenfauna Galiziens. Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesell. in Wien; 1894. p. 167—190.
XXIV. J. Werchratski; Motyle większe Stanisławowa i okolicy. Sprawozd. Komis. fizyograf. Akad. Umiej. w Krakowie; T. XXVIII, 1893. p. 167.
XXV. F. Schille; Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. W tychże Sprawozd.; T. XXX, 1894.
XXVI. A. Viertl; Beiträge zur Lepidopterenfauna der österreichisch-ungarischen Monarchie. Entemologische Zeitschrift; XI Jahrgg. 1897. Nr. 9 i dalsze.

XXVII. C. v. Hormuzaki; Die Schmetterlinge (Lepidoptera) der Bukowina. Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesell. in Wien; Bd. XLVII, 1897 p. 70.

III.

Przy kontrolowaniu wykazów faunistycznych zebrałem kilka dat tyczących się ilości wszystkich dotychczas znanych gatunków motyli galicyjskich wraz z odmianami i aberacyami[1]). Okazało się iż (po odliczeniu form, jakie jeszcze dawniej dla fauny krajowej nowo odkryłem) takowa wynosiła dotychczas 2182. Doliczywszy do tego 12 form przeze mnie nowo opisanych, oraz 169 dla fauny krajowej nowo odkrytych, uzyskamy pokaźną sumę 2363. (Żebrawski opisuje z okolic Krakowa 600, Nowicki wykazuje z Galicyi wschodniej 1474, Garbowski domyśla się dla całego kraju przybliżonej liczby 2200). — W następującej tabelce zestawiam grupami ilość form przeze mnie nowo opisanych i dla fauny

Systematyczne grupy	Formy nowo opisane		Formy dla fauny Galicyi nowe		Wszystkie znane formy Galicyi		
	Główne formy gatunk.	Odmiany i aberacye	Główne formy gatunk	Odmiany i abe racye	Główne formy gatunk.	Odmiany i aberacye	Suma
Rhopalocera	—	1	—	2	155	39	194
Sphinges	—	—	1	1	54	11	65
Bombyces	—	—	6	—	157	19	176
Noctuae	—	1	9	4	319	41	360
Geometrae	—	5	17	8	311	55	366
Pyralidina	—	2	6	1	169	79	248
Tortricina	—	1	17	10	310	33	343
Tineina et Micropterygina	2	—	78	3	564	11	575
Pterophorina	—	—	5	1	35	1	36
Suma	12		169		2074	289	2363

[1]) Zbiory moje z dwóch ostatnich lat, dla braku czasu jeszcze nie oznaczone, zawierają obfity materyał, który ogłoszę przy najbliższej sposobności.

krajowej nowo odkrytych; ostatni dział uwidocznia sumę wszystkich form dotąd w kraju znalezionych [1]).

Zważywszy jak znaczną ilość gatunków nowych dla fauny udało mi się odkryć w czasie stosunkowo krótkim, oraz że bardzo wiele dawniej wykazanych znaleziono tylko w pojedynczych okazach, pojmiemy jak mało dotychczas zwracano uwagi na niektóre grupy motyli (zwłaszcza Microlepidoptera), oraz jak dużo pod tym względem niezawodnie jest jeszcze do zrobienia. Tem tłómaczy się wielka stosunkowo liczba gatunków, które jako mało znane, choćby w rzeczywistości wcale nie rzadkie, w tem sprawozdaniu umieszczam. Z tego też samego powodu nie można było na razie poczynić ogólnych wniosków o ich geograficznem rozsiedleniu w kraju i innych właściwościach biologicznych, lecz trzeba się było ograniczyć do krótkiej częstokroć wzmianki o miejscu i porze pojawu.

Z porównania fauny Galicyi wschodniej i zachodniej wynika, że we wschodniej żyje więcej gatunków, oraz że dużo gatunków rozprzestrzenionych w całym kraju, pojawia się w Galicyi wschodniej w większej ilości. Powodem tego zjawiska są, obok znacznie większego obszaru wschodniej części kraju, korzystniejsze tamże dla rozwoju motyli warunki klimatyczne, florystyczne i topograficzne, (gorące lata, obfitość lasów liściowych, stepy, obszary piaszczyste, moczary i t. p.); przedewszystkiem na Podolu i w dziale Czarnohorskim Karpat wschodnich, (w krainach mało jeszcze zbadanych), rozwinął się obfity i nader zajmujący świat motyli.

IV.

Zanim przystąpię do części szczególnej określam bliżej niektóre wyrażenia, skrócenia i znaki tamże użyte:

Garb. = Garbowski.
Klem. = Klemensiewicz.
Now. = Nowicki.
Werch. = Werchratski.
N. Sącz = Nowy Sącz.
St. Sącz = Stary Sącz.
Radł. Górn. = Radłowice Górne, wieś nad Dniestrem, o 5·6 km. w kierunku połudn.-wschodnim od Sambora odległa.
pow. = powiat.
ex l. = ex larva, t. j. wyhodowany w domu z gąsienicy.
na pocz. = na początku.
przy końc. = przy końcu.

---

[1]) Zestawienie cyfrowe w załączonej tabelce daje tylko o tyle dokładny obraz obecnego stanu rzeczy, o ile rzetelne są wiadomości czerpane z wykazów.

do lampy = złapany wieczór przy świetle lampy.
na jabłka = złapany wieczór na przynętę jabłkową.

Gatunki oznaczone w części szczególnej liczbami 40, 54, 72, 77, 128, 142, 157, 160, 162, 171, 185, 186, 189, 200, 203, 205, 212, 222, 254, 269, 291, 325, 328, 341, 343, 349, 360, 374, 458 — wymieniono po raz pierwszy w moim „Wykazie motyli z okolic Nowego Sącza"; Sprawozd. Komisyi fizyogr. Akad. Umiej. w Krakowie, T. XVII.

Gatunki pod liczb. 15, 22, 35, 43, 76, 79, 83, 86, 143, 156, 175, 179, 198, wykazałem nasamprzód w „*Societas entomologica*", rocznik VIII, Nr. 18.

Nazwy gatunków pod liczb. 210, 236, 260, 272, 284, 290, 320, 324, 334, 342, 347, 362, 436, 472, zestawia Garbowski gołosłownie w osobnym dodatku swej pracy (XXI), bez jakiejkolwiek daty.

Do oznaczenia grup nazwą polską użyłem gdzie była potrzeba nomenktatury T. Żebrawskiego, jako najdawniejszej.

Gatunki zestawiłem i nazwałem według katalogu Staudingera i Wockego.

Gatunki wykazane z Galicyi nasamprzód przeze mnie oznaczono gwiazdką(*), zaś przeze mnie nowo opisane, dwoma gwiazdkami(**).

Rhopalocera.

Papilionidae.

Papilio L.

1. **Machaon** L. W V. roczniku dwutygodnika entomologicznego „Societas entomologica" p. 154 i dalsze, opisuje T. Garbowski bardzo szeroko nową rzekomo aberacyę tego zwyczajnego u nas motyla, nazywając ją „czemś niebywałem" i obdarzając niestety odrębną nazwą *ab. Watzkai*. Już ze samej dyagnozy „*alarum anticarum angulis posterioribus ex longo rotunde excisis ciliatisque*" należało się domyśleć, iż ta nowa aberacya jest chorobliwem zboczeniem, które u motyli, jak wiadomo, w podobny sposób często się zdarza[1]). W późniejszej pracy prostuje autor swoje zapatrywanie zamieniając „*ab.*" na „*monstr.*" bez względu na to, iż zbytecznem jest motyle ułomne osobno nazywać; formy chorobliwe nie należą bowiem do kategoryi systematycznego podziału.

---

[1]) Porówn. S. Klemensiewicz, *Zur Teratologie der Schmetterlinge*; Societas entomolog.; V, Jahrgg. Nr. 10.

Pieridae.

Colias F.

2. *Myrmidone* Esp. *ab.* ♀ *alba* Stdr. Tę rzadką abaracyę napotkałem między okazami formy zwyczajnej na łące leśnej w Brodach (Lipki) przy końcu maja; według Viertla i Garbowskiego pojawia się niekiedy w gorących latach koło Brodów, tudzież Lwowa od połowy lipca do końca sierpnia.

Lycaenidae.

Thecla F.

3. *Acaciae* F. Daleko rozsiedlony, jednak tylko lokalny i przeważnie bardzo rzadki. Klęczany przy N. Sączu w lipcu; Brody (Lipki) w kilku okazach wyhodowanych *ex l.* w drugiej połowie czerwca (Klem.). Zresztą wymieniony tylko ze Lwowa (IV) i z Podola, gdzie mianowicie koło Stanisławowa ma należeć do najpospolitszych gatunków swego rodzaju (XXIV). — Gąsienica jasno zielona, stonogowata, żyje na *Prunus spinosa*. (Krótki opis poczwarki podaje Werch. w Sprawozd. Kom. fizyogr. krakow. T. XXVIII. p. 179).

Lycaena F.

4. *Baton* Berg. Bardzo rzadki; zauważany pojedynczo na łąkach przyleśnych w okolicy Gródka (Romanówka) 12. czerwca (I) i Brodów przy końcu maja (Klem.).

Nymphalidae.

Vanessa F.

*5. *C. album* L. *v. Hutchinsonii* Robs. Jeden okaz w Bieczu 13. lipca 1894 (Klem.). Odmiana horadimorficzna, należąca do generacyi letniej; odznacza się większym rozmiarem, tłem jasno-brunatno-żółtem i mniej ostrymi kątami skrzydeł [1]).

6. *Xanthomelas* Esp. Kilka okazów wyhodowałem przy końcu czerwca w Brodach z gąsienic, znalezionych na krzakach wierzbowych, porastających moczary. Wogóle rzadki, znany z niewielu miejsc przeważnie wschodniej części kraju; Szkło, Krzywczyce koło Lwowa (XXI), okolica Stanisławowa. W r. 1891 wy-

[1]) Opisana w r. 1881 przez Robsona (*Young Naturalist*, Vol. II, p. 110) oraz powtórnie pod nazwą *var. Lutescens* przez Harcourt-Bath'a (*Entom.* 1896, p. 257).

kryty także w okolicy Rzeszowa przez Werchratskiego (XXIV), który tamże na Łysej Górze w łozinie nad Wisłokiem napotkał w początku czerwca gniazdo gąsienic. Pojawia się przy końc. czerwca i w lipcu, zaś po przezimowaniu pojedynczo w kwietniu i maju.

7. *Jo* L. *ab. Ioides* O. Bardzo mały okaz złapałem na wysokim grzbiecie Radziejowej (1265 m) nad Popradem 19. sierpnia; inny pochodzi z kamieniołomu Janowskiego (XXI). Drobny rozmiar tej formy jest nie zawodnie skutkiem mniej korzystnych warunków rozwoju, zwłaszcza na wysokich górach; także jej gąsienica ma się różnić od zwyczajnej czerwoną główką[1]).

Melitaea F.

*8 *Athalia* Rott. *ab. Corythalia* Hb. Dwa okazy tej wybitnie jasnej aberacyi otrzymałem w Brodach *ex l.* 4. lipca i 1. sierpnia.

Argynnis F.

**9. *Latonia* L. *v.? Valdensis* Esp. Należy dla charakterystycznie zlanych plam srebrzystych na spodzie skrzydeł tylnych, w istocie do grupy form *v. Valdensis* Esp., jakkolwiek zgadza się raczej z ilustracyą Freyera Tab. 671, aniżeli Espera. Z powodu oryginalnego ugrupowania znamion czarnych, podaję dokładny jej opis:

„*Alae infuscatae, supra linea limbali una, maculis nigris confluentibus, ante limbum ovatis luteo cinctis. Subtus alae anteriores in area basali mediaque maculis confluentibus, in area limbali nullis; alae posteriores maculis argenteis confluentibus, limbo ochraceo latissimo, speculis nullis*".

Z wierzchu tło zupełnie zaciemnione, jakby zakopcone; strzępina biała, linia krańcowa pojedyncza (zewnętrzna), za nią zwykły pasek barwy tła, poprzerzynany żyłkami czarnemi, jednak o wiele szerszy niż u formy zwyczajnej. Część nasadowa jak zwykle zielonawo-brunatna. Na skrzydłach przednich pole krańcowe jednostajnie czarnobrunatne bez jasnożółtych plamek przy wierzchołku, o szeregu wielkich, ku wierzchołkowi malejących owalnych plam czarnych w obwódkach barwy tła, (ułożonych poniekąd niż u *P. Achine* Scop.); plamy te czyli oczka odpowiadają drugiemu od krańca rzędowi okrągłych plam formy zwykłej. Reszta skrzydła z wyjątkiem części nasadowej, jest skutkiem zlania się i wydłużenia pozostałych plam całkiem czarna; barwa tła ukazuje się tylko wzdłuż żyłek 2, 3, 4, tylnej środko-

[1]) Seba, Thes. Tom. IV, Tab. I, fig. b. 1. 2. 3.

wej, oraz w formie dwóch plam na żyłce poprzecznej i za nią w komórce 4; plamy czarne przy brzegu ramiennym zlewają się w jeden wielki nieregularny płat, sięgający od oczek przykrańcowych po esowate znamię blizko nasady, jaśniej żółte od reszty tła. Na skrzydłach tylnych jest połowa zewnętrzna z wyjątkiem żyłki 7, czarna, o szeregu bardzo wydłużonych plam owalnych, żółto obwiedzionych (jak na skrzydłach przednich); jej granica wewnętrzna między żyłkami promienisto powycinana.

Na spodzie tło wszystkich skrzydeł brunatno żółte, jaśniejsze niż z wierzchu. Na skrzydłach przednich w komórce środkowej trzy plamy nierówne, częściowo zlane; przed krańcem, w miejscu owalnych oczek wierzchu, znajdują się w komórkach 1b, 2, 3 i 4 mglisto czarne oczka o drobnej srebrnej źreniczce, zaś w dalszych po wierzchołek dwie większe plamki srebrne; przez środek skrzydła przebiega poprzecznie szeroka czarna wstęga wygięta, podzielona żółtemi żyłkami na 6 podłużnych, ku nasadzie zaostrzonych plam. Na skrzydłach tylnych wypełniają srebrne plamy całą przestrzeń komórek z wyjątkiem szeroko żółtych żyłek, części środkowej komórki 5 i brzegu bocznego; tenże jest między kątem tylnym a żyłką 5 dwa razy, zaś dalej po brzeg ramienny 4 razy szerszy, jak u formy zwyczajnej. Plamy srebrne od strony krańca ograniczone brunatnym cieniem. Zwierciadełek zupełny brak; w miejscu ich jasno żółty nalot o drobniutkich czarnych kropeczkach.

Aberacya melanotyczna, znaleziona w gorącym lipcu r. 1895 w okolicy Lwowa przez akademika Kobylańskiego.

Hesperidae.

Syrichthus B.

10. *Serratulae* Rbr. Dotychas znany z niewielu okolic, jakoto ze Lwowa (IV), Janowa, Hołoska (XXI), Rytra (XXV); w maju. Niezawodnie rzadki, atoli prawdopodobnie nieraz poczytany za *Alveus* Hb., do którego bardzo jest podobny. Zauważałem go także w Brodach w połowie czerwca.

Heterocera.

A. Sphinges L.

Sphindigae B.

Deilephila O.

11. *Livornica* Esp. Tego rzadkiego u nas zmierzchnikowca znalazłem po raz pierwszy 31. sierpnia 1876 w Gruszowie (pow.

dąbrowski), zaś w r. 1893. obfitującym w ten gatunek [1]), kilkakrotnie zmierzchem nad kwiatami w Brodach na początku września. Zresztą znany w pojedynczych okazach z okolicy Liska (Stoposiany), Stryja (Podhorodce) (I) i Lwowa (XII).

Sesiidae HS.

Sciapteron Stgr.

12. *Tabaniforme* Rott. Bardzo rzadki; napotkałem go w początku sierpnia w Chełmcu przy N. Sączu. Nadto znaleziony w pojedynczych okazach w Samborze (I), Drohobyczu (XV) i Stanisławowie (XXIV) w czerwcu.

Sesia F.

13. *Myopaeformis* Bkh. Pod korą starej, samotnej jabłoni w Bieczu znalazłem na wiosnę kilka dojrzałych gąsienic, które po łatwej hodowli wydały w drugiej połowie czerwca tyleż pięknych motyli. Białe gąsieniczki robią pod korą chodniki, następnie sporządzają celem zapoczwarzenia się oprzędy, zmięszane z trocinami kory. Także w Rzeszowie jeden okaz w końcu czerwca Zresztą znany ze Lwowa, w czerwcu (I) i Leżajska, w początku sierpnia, z czego wnosić można o bardzo nierównoczesnym rozwoju gąsienic, dwukrotnie zimujących.

14. *Culiciformis* L. Podegrodzie przy N. Sączu, w końcu czerwca dwa okazy (Klem.); prócz tego znany tylko Nowickiemu z Radłowic Górn., Lwowa i Tatr, gdzie krainy Regli dosięga (1500 m.).

Bembecia Hb.

*15. *Hylaeiformis* Lasp. Odkryty 17. sierpnia 1883 na gałęzi śliwy w Siedliskach koło Grybowa (Klem.); zresztą nie napotkany nigdzie w kraju w stanie doskonałym. Garbowski donosi (XXI), jakoby gąsienice tego gatunku wystąpiły szkodliwie na malinach ogrodu jego we Lwowie; ponieważ się hodowla nie udała, wymaga ta relacya wobec trudności rozeznania gąsienic grupy *Sesiidae*, sprawdzenia [2]).

---

[1]) Porówn. W. Weissmantel, über *Deilephila Livornica* Esp.; Societ. Entomol. VIII. Jahrg. Nr. 3.

[2]) Wykazany przez Nowickiego (IV) *Sesia vespiformis* L. = *Asiliformis* Rott.; podobnież podany przez Werchratskiego (XII, p. 263) *Bembecia apiformis* L. odnosi się niewątpliwie do gatunku *Trochilium apiforme* Cl.

Zygaenidae B.

Zygaena F.

*16. *Pilosellae* Esp. *ab. Interrupta* Stgr. „*Macula media latius interrupta*“. Tę rzadką aberacyę udało mi się znaleźć w okolicy Nowego Sącza.

17. *Cynarae* Esp. Brody w lipcu *ex l.* w kilku okazach. Gąsienica jeszcze mało znana, jasnożółta, niemal biała, o drobnych kropkach brunatnych; również oprzęd poczwarki bardzo jasny (Klem.). Motyl też koło Lwowa (Hołosko) (XII).

B. Bombyces.

Lithosidae HS.

Nola Leach.

18. *Togatulalis* Hb. Dotychczas znany tylko z Brodów (XVI). W r. 1890 wyhodowałem w ostatnich dniach czerwca tę nadzwyczaj rzadką prządkę, żyjąca przeważnie w okolicach piaszczystych, w kilku okazach z gąsienic strząśniętych z nizkich krzaków dębowych w okolicy Brodów (Lipki). Gąsienice (zapewne zimujące) zjawiają się w czas na wiosnę, skoro tylko dęby zielenieć zaczynają, i zjadają wierzchnią powłokę liści, szkieletując takowe. Dojrzała gąsienica dochodzi do 2 cm. długości, ma 14 nóg, jest brudno żółtawo popielata, porośnięta dość rzadko długim włosem tej samej barwy; tarczka karkowa czarna. Gąsienica odznacza się szczególną właściwością, jaką zauważyłem u wszystkich moich okazów bez wyjątku. Owłoszona pokrywa główki oddzielająca się podczas wylinki od reszty powłoki ciała, zaczepia się silnie o włoski świeżej pokrywy głowowej, nie odpadając nawet przy dalszych wylinkach; tak można zauważyć n. p. po trzeciej wylince wysoki niby pióropusz na głowie, złożony z trzech ku szczytowi malejących, gdyż coraz dawniejszych okrywek głowowych. Ten pióropusz pozostaje nawet po zapoczwarzeniu się gąsienicy, przyczepiony do krawędzistej wyniosłości twardego oprzędu, kształtu czółenka lub trumienki. Zjawisko to tłómaczy się szorstkowością włosów głowowych, podobnych pod powiększeniem do ości kłosa, które usidlają się z łatwością przy każdej wylince w świeżych włosach głowy. Gąsienice zapoczwarczają się przy końcu maja; oprzęd bardzo tęgi, wydłużony, wzdłuż słabo brózdkowany, utworzony z drobno roztartych cząstek kory gałązki, do której silnie przylega.

19. *Confusalis* HS. Przebywa głównie w mięszanych lasach liściowych przy końcu kwietnia i w maju, gdzie go z gałęzi bu-

ków i grabów płoszyć można. Znajdywałem go w Brodach, oraz częściej koło Lwowa (Lesienice, Krzywczyce). — Wykazany także z okolicy Stanisławowa (Uhrynów Górny) (XXIV) i jako wielka rzadkość z Rytra (XXV).

*20. *Centonalis* Hb. Brody, kilka okazów przeważnie do lampy, między 8. a 18. lipca (Klem.); zresztą nieznany.

*21. *Cristatula* Hb. Trzy okazy na jeżynie w mięszanym lesie liściowym koło Bochni, 25. kwietnia (Klem.) — Jeden okaz wychowany w połowie lipca z gąsienicy znalezionej na *Mentha aquatica* nad brzegiem Bystrzycy koło Wołczyńca (w Stanisławowskiem) (XXIV).

Paida HS.

*22. *Rufeola* Rbr. Ta nadzwyczaj rzadka południowo europejska[1]) prządka przyleciała do lampy, wystawionej w oknie mego piętrowego mieszkania w Brodach, 13. lipca 1892. Trudno przypuścić, aby to był okaz burzą tak daleko zagnany, gdyż dostał się do rąk moich w zupełnie dobrym stanie.

Nudaria Stph.

23. *Mundana* L. Bardzo rzadki; żyje przeważnie w górskich okolicach, chowając się za dnia w szczelinach skał. Rytro, na skalistym brzegu Popradu na pocz. lipca (Klem.); Pieniny w końcu lipca (IV). Także w równinie przy Jarosławiu (XXI).

Arctiidae Stph.

Emydia B.

24. *Cribrum* L. Dotychczas był znany w pojedynczych okazach tylko z Galicyi zachodniej, mianowicie z Borku przy Krakowie, w połowie czerwca (VIII) i Rytra, w lipcu (XXV). W Galicyi wschodniej odkryłem go w dwóch okazach na sosną zarosłym cmentarzu brodzkim, na pocz. sierpnia.

Spilosoma Stph.

25. *Urticae* Esp. Odkryty w r. 1853 w jednym okazie przez Nowickiego w Pawłówce koło Sambora (I) i dopiero po latach 40. odszukany w okolicach Stanisławowa (XXIV) i Brodów (Klem.). Pojawia się w czerwcu, czasem też do lampy. Niezawodnie bar-

---

[1]) Ojczyzną tego gatunku mają być według Staudingera Korsyka i Włochy.

dziej rozpowszechniony, lecz zapoznany z powodu wielkiego podobieństwa do *Menthastri* Esp.

Cossidae HS.

Zeuzera Latr.

26. *Pyrina* L. Daleko rozprzestrzeniony, lecz wszędzie bardzo rzadki. Znany w niewielu okazach z różnych stron kraju; Stanisławów (XXIV), Sambor, Lwów (I), Rzeszów (XIV), N. Sącz (Klem.), Kraków (II). W Brodach znalazłem go dwa razy, w końcu czerwca i połowie lipca; drugi okaz zaledwie wylęgły, przyniesiony do domu z nierozwiniętemi jeszcze skrzydłami, rozwinął się wkrótce w pyszną samicę, która na drugi dzień zniosła mnóstwo jaj, niestety płonych, ułożonych w formie nieregularnej bryłki. Jajo podłużne, woskowo żółte.

Psychidae B.

Psyche Schrk.

27. *Hirsutella* Hb. Jeszcze mało znany, najłatwiej do nabycia przez hodowlę. Brody i N. Sącz w czerwcu *ex l.* (Klem.); okolica Sambora (Lwowiec) (I), Lwowa (XXI) [1]) i Stanisławowa (Pasieczna) (XXIV).

Fumea Hb.

28. *Nudella* O. Na polanach górskich koło Rytra (w dolinie potoku Rzyczanowskiego) znalazłem 6. lipca 1894 bardzo liczne woreczki z gąsienicami na różnych ziołach, oraz dwa świeżo wylęgłe okazy samców; z wielu gąsienic przewiezionych do Brodów wylęgły się w drugiej połowie lipca zaledwie 2 ♂♂ i kilka ♀♀. W okolicy Lwowa pojawiają się samce w połowie czerwca co roku dość często, zmierzchem na piaszczystych wzgórzach.

Formy grupy *Fumea* Hb. w stanie doskonałym do siebie wielce podobne, wymagają celem ustalenia gatunków ściślejszych badań. Odnosi się to zwłaszcza do form objętych w katalogu Staudingera główną nazwą *Nudella* O. Okazy moje, pochodzące czę-

---

[1]) Jak powierzchownie postępywał Garbowski w swoich „*Materialien*", dowiódł między innemi zaliczeniem do fauny Galicyi gatunku *Psyche Wockei* Stdfs., który dotychczas tylko z Włoch jest znany. Autor wymienia go z uwagą: „*das Exemplar im Wiener Hofmuseum trägt die Etikette*: *Centralgalizien* 1883", gdy tymczasem ów okaz zaopatrzony jest znakiem „*Rom.*", a tylko na karteczce z nazwą motyla napisano nieco niewyraźnie „*Ital. c.*"; Garbowski wziął tę datę bez skrupułu za „*Hal. c.*" i umieścił wymieniony gatunek w swym spisie.

ścią z piaszczystych miejsc koło Lwowa, częścią z wilgotnych łąk górskich Rytra, oznaczone przez Dr. Rebela w Wiedniu jako *Epichnopteryx Plumella* HS. (w katal. Stauding.: *Fumea Plumella* Hof. = *Nudella* O.), obejmują niezawodnie dwie różne formy, z których jedna, latająca koło Lwowa w czerwcu, większa (długość skrzydł. przedn. 8—9 mm), o skrzydłach więcej przeźroczystych, zgadza się z dyagnozą gatunku *Nudella* O.: „*major, albido cinerea*"; druga pojawiająca się w lipcu koło Rytra, mniejsza (dług. skrzydł. przedn. 7 mm), o gęściejszem pokryciu skrzydeł, odpowiada raczej dyagnozie Herrich-Schäffera, podanej dla gatunku *Plumella* SV. (HS. V, p. 62): „*minor fusco cinerea*". Tę drugą oznaczył także Dr. Hoffmann z Regensburgu (XXV) jako *v. Suriens* Heylaerts (zapewne = *Suriens* Mill.), uznaną w katal. Stauding. za synonim formy *Plumella* Hof.

Aby wybrnąć z zamięszania, pozostawiam na razie obie formy zbioru mego pod wspólną nazwą *Nudella* O., ograniczając się do powyższych uwag.

29. *Intermediella* Brd. (= *Crassiorella* Brd.). Brody i Lwów w kilku okazach przeważnie *ex l.* w czerwcu i lipcu (Klem.); gąsienica na leszczynie i dębie. Zresztą znany tylko Nowickiemu (I).

*30. *Affinis* Reutti. Jeden okaz, oznaczony przez Dr. Rebela. Z powodu zatracenia etykiety nie jestem niestety w możności podać bliższych szczegółów o tym gatunku; prawdopodobnie znalazłem go koło Brodów lub Lwowa.

31. *Betulina* Z. Posiadam w zbiorze kilka okazów (♂♂ i ♀♀) wyhodowanych *ex l.* z N. Sącza, Rzeszowa i Lwowa. Woreczki z gąsienicami pojawiają się w maju po pniach pokrytych porostami, różnych drzew liściowych, zwłaszcza brzóz; motyle lęgną się w czerwcu, według Schillego (XXV) w lipcu.

32. *Sepium* Spr. Dotychczas znane dwa okazy, tylko ze Lwowa; samca znalazł Garbowski, samicę wyhodowałem *ex l.* przy końcu czerwca.

Liparidae B.

Pentophora Stph.

33. *Morio* L. Bardzo rzadki, właściwy Podolu; Czerniejów, Dąbrowa Sinkowska, Poznanka Gniła, okolica Stanisławowa (IV, VI, XII, XXIV); w czerwcu. W Galicyi zachodniej znalazłem jeden okaz w Nawojowej koło N. Sącza, w drugiej połowie maja.

Dasychira Stph.

34. *Selenitica* Esp. Gatunek ograniczony do okolic Lwowa, gdzie w jesieni po suchych piaszczystych łąkach słonecznych gą-

sienice co roku w niezliczonej ilości się pojawiają. Gąsienice pożerają gromadnie liście przeróżnych ziół i krzaków, przedewszystkiem koniczyny; zimują pod mchem i tamże się przepoczwarczają w drugiej połowie kwietnia. Motyle lęgły się u mnie między 11. maja a 6. czerwca. O ile gąsienice w jesieni pospolite, rzadki jest motyl w roku następnym, widocznie ginie największa część gąsienic w czasie zimy. Chów bardzo trudny.

Ocneria HS.

*35. *Detrita* Esp. Specyalność Brodów, gdzie ją zwłaszcza w stanie gąsienicy co roku mniej lub więcej często, na młodych krzakach dębowych znaleźć można. Gąsienice dorosłe dają się w końcu maja i w czerwcu z łatwością strząsać. Motyle lęgną się przez cały lipiec. Dziwnem jest, że gatunku tego dotychczas nikt w kraju nie zauważył, nawet Viertl, który w Brodach przez dłuższy czas zbierał.

Bombycidae B.

Bombyx B.

36. *Catax* L. Daleko rozsiedlony lecz rzadki. Okolice Lwowa (IV), Rzeszowa (XIV), Rytro (XXV); we wrześniu i pierwszej połowie października. Moje okazy pochodzą z N. Sącza i okolicy (Rożnów nad Dunajcem); w sierpniu.

Lasiocampa Latr.

37. *Lunigera* Esp. *ab. Lobulina* Esp. Nadzwyczajnie rzadka, odkryta w jednym okazie ♀ w lesie Kobierzyńskim (koło Krakowa), w połowie sierpnia przez Hedemanna (XI); drugi okaz złapałem w świerkowym lesie przy Czarnym Dunajcu 26. lipca, latający o zachodzie słońca. Zresztą nie znana.

Drepanulidae B.

Drepana Schrk.

38. *Binaria* Hufn. Rozrzucony w kraju i rzadki. Jeden okaz spłoszyłem za dnia w Biesny przy Bobowej w połowie sierpnia; zjawia się jednak także w czerwcu. Zresztą wykazany z okolicy Lwowa, Sambora (I) i z Podola (VI, XXIV).

Notodontidae B.

Notodonta O.

39 *Trimacula* Esp. Kilka okazów wyhodowałem *ex l.* w Brodach i Lwowie; prządki lęgły się wskutek sztucznie przyspieszonego rozwoju już od połowy marca. Jeden okaz w Rytrze (XXV), kilkanaście w okolicy Stanisławowa (XXIV); zdaje się być przeto we wschodniej części kraju bardziej rozpowszechniony.

Lophopteryx Stph.

*40. *Carmelita* Esp. Prządka ta należy u nas do pierwszorzędnych rzadkości; odkryłem ją jeszcze w r. 1870 dn. 14. maja koło N. Sącza nad brzegiem Dunajca, siedzącą na trawie w wiklinie, w której prócz gęstych zarośli wierzbowych w pobliżu żadnej nie zauważyłem brzozy; od tego czasu nikt jej nie znalazł. *Carmelita* Esp. jest typowym północno bałtyckim gatunkiem; brak jej we Węgrzech i w południowej Rosyi, natomiast sięga wzdłuż Karpat wschodnich znacznie dalej ku południu, aniżeli gdzie indziej we wschodniej Europie. W Rumunii jest miejscami dość pospolity. (XXVI).

Gluphisia B.

41. *Crenata* Esp. Lokalny i bardzo rzadki; dotyczas wykazany w kilku okazach tylko z Galicyi wschodniej. Cztery okazy koło Sambora w czerwcu (I); dwa okazy w Brodach w drugiej połowie lipca przy lampie (Klem.).

Ptilophora Stph.

42. *Plumigera* Esp. Rozsiedlony głównie we wschodniej Galicyi; okolica Lwowa (XXI), Sambora (Radł. Górn.) (I) i Stanisławowa (XXIV). Przeważnie bardzo rzadki, liczniejszy w Stanisławowskiem. Samice bardzo zmienne; Werchratski opisuje trzy formy tychże, mianowicie o tle rdzawo żółtem, rdzawo czerwonem i rdzawo brunatnem. Pojawia się od połowy września. Jeden okaz złapałem 19. listopada na najgłówniejszej ulicy Lwowa przy lampie elektrycznej, w chłodny mglisty wieczór, przy temperaturze 0^0 C., mimo iż poprzednio dochodziły mrozy — 8^0 C.

C. Noctuae.

Simyra O.

*43. *Nervosa* F. Bardzo rzadki. W Brodach wyhodowałem jednę samicę z gąsienicy, na którą niestety wobec wielu innnych mie-

szczących się w tej samej skrzynce, nie zwróciłem uwagi. Poczwarka przezimowała i wydała motyla 30. maja roku następnego. Inny okaz wylągł się w N. Sączu z gąsienicy, jaką z Wiednia przywiozłem, w połowie sierpnia, tedy o zwyczajnym czasie pojawu tej Nocnicówki. Rozwój poprzód wymienionego okazu albo był nienormalny, albo wskazuje na podwójne pokolenie.

Acronycta O.

44. *Aceris* L. *ab. Candelisequa* Esp. Odmiana ciemna [1]), zdarzająca się czasem między okazami zwyczajnymi; okolica Lwowa (XXI) i Sambora (I). Mój okaz *ex l.* w połowie czerwca, pochodzi z Brodów.

45. *Alni* L. Daleko rozprzestrzeniony, jednak wszędzie bardzo rzadki. Nieliczne okazy przeważnie *ex l.* znane z okolicy Sambora (I), Lwowa (VI), Stanisławowa (XXIV), Rytra (XXV), Żegestowa i N. Sącza (Klem.). Motyl w maju i czerwcu.

46. *Strigosa* F. Ta rzadka gdzieindziej Nocnicówka należy u nas niemal w całym kraju do zjawisk stosunkowo dość częstych. Znajdywałem ją i hodowałem z gąsienic w N. Sączu i Brodach od połowy czerwca niemal do końca lipca. Nadto wykazana z okolic Sambora, Lwowa (I), Stanisławowa (XXIV), Rytra (XXV). — Okazy galicyjskie są wogóle ciemniejsze od tych, jakie w muzeum nadwornem w Wiedniu widziałem.

Odmianę całkiem ciemną opisał Hormuzaki (na Bukowinie) pod nazwą *v. Bryophiloides.*

Bryophila Tr.

47. *Fraudatricula* Hb. Rzadki; kilka okazów przy lampie w Brodach w pierwszej połowie lipca (Klem.). Pojawia się też koło Lwowa (I) i Stanisławowa (XXIV).

Agrotis O.

48. *Obscura* Brahm. Rozsiedlony na całym obszarze, jednak wszędzie rzadki; okolice Lwowa (I, XXI), Stanisławowa (XXIV) w końcu maja i w czerwcu; koło Krakowa (VIII) w początku września; moje okazy z Rytra i Brodów od połowy lipca do końca sierpnia; bez wątpienia dwie generacye.

49. *Orbona* Hufn. Bardzo rzadki. Jeden okaz w Szczawnicy 30. lipca 1883 (Klem.); zresztą tylko w Poznance Gniłej na Podolu (XII).

---

[1]) Gatunki rodzaju *Acronycta* okazują u nas w ogóle wielką skłonność do melanizmu.

*50. *Collina* B. Tę alpejską nocnicówkę odkryłem 22. lipca 1887 w Czarnym Dunajcu na cmentarnym murze.

51. *Triangulum* Hufn. Wykazany dotychczas szczególną rzeczą tylko w pojedynczych okazach ze Sambora (I) i Lwowa (XXI). W rzeczywistości jest zwłaszcza w Galicyi wschodniej miejscami wcale nie rzadki; koło Lwowa co roku w jesieni liczne gąsienice, łatwe do przezimowania w domu. Z takich gąsienic (wystawionych przez zimę na działanie mrozu) otrzymywałem motyle od końca maja do połowy czerwca. W Brodach łapałem je na jabłka dopiero w lipcu, z czego wnosić można o nieregularnym rozwoju gatunku.

52. *Baja* F. W całym kraju, lecz nieliczny; pojedynczo znany ze Lwowa (I), okolicy Stanisławowa (Zagwódź) (XXIV), Rytra (XXV). W Brodach jawiły się dość często na przynętę między 10. a 25. sierpnia; prócz tego łapałem je w Rytrze przy końcu lipca, w N. Sączu we wrześniu.

53. *Ditrapezium* Bkh. Znaleziony w jednym egzemplarzu w końcu czerwca przy Lwowie (I), oraz w nielicznych okazach w lipcu w Rytrze (XXV). Koło Lwowa gąsienice w jesieni nie rzadkie; po przezimowaniu w niewoli wydają motyla w pierwszej połowie czerwca. U nas niezawodnie nie rzadki, lecz z powodu wielkiego podobieństwa do *Triangulum* Hufn. niedokładnie znany.

*54. *Cuprea* Hb. Bardzo rzadki. Znalazłem go pierwszy raz w r. 1872 przy końcu lipca w Krynicy; inny okaz po 23 latach o tym samym czasie przy lampie w Rytrze; w tem drugiem miejscu ma się pojawiać na kwitnących ostach i przy świetle nie bardzo rzadko (XXV). Zdaje się u nas przebywać tylko w górskich okolicach zachodniej części kraju.

55. *Lucipeta* F. Odkryty w kraju przez Now. koło Lwowa w jednym okazie (VI); dwa egzemplarze w Podegrodziu koło N. Sącza zmierzchem na kwiatach (Klem.); w lipcu. Zresztą nie znany.

56. *Fugax* Fr. Gatunek górski; pojedynczo w Tatrach (do 2110 m.) w sierpniu (IV), w Rytrze i N. Sączu na pocz. lipca (Klem.).

57. *Birivia* Hb. Mało znany; przeważnie w górach. Kilka okazów w N. Sączu i Rytrze (Klem.); także w Samborze (I), Pasiecznej koło Stanisławowa (XXIV) i Młodowie nad Popradem (XXV). W lipcu i sierpniu.

58. *Tritici* L. Wykryty przez Werch. r. 1869 w Poznance Gniłej na Podolu; drugi okaz w N. Sączu 2. sierpnia (Klem.). — Odmianę *v. Aqualina* Hb. znalazł kilka lat wcześniej Nowicki (I).

59. *Obelisca* Hb. Gatunek bardzo zmienny i systematycznie jeszcze nie zupełnie ustalony. Pojawia się u nas dość rzadko i nie wszędzie, w lipcu i sierpniu; Janów (IV), Brody (XVI), N. Sącz (Klem.).

60. *ab. Ruris* Hb. złapałem na przynętę jabłkową 12. sierpnia w Brodach; trzy egzemplarze znane też ze Lwowa, w lipcu (XXI).

61. *Vestigialis* Rott. Bardzo lokalny, znany z niewielu okolic Galicyi; Lwów (I), Lanckorona koło Wadowic (XXI), Brody (Klem.). W ostatniem miejscu zebrałem w sierpniu w ciągu trzech lat koło 20 okazów tej pięknej Nocnicówki na jabłka, przy lampie, także *ex l.*

62. *Praecox* L. Znany pojedynczo przeważnie z piaszczystych okolic wschodniej części kraju, aż do przedgórzy Karpat; Radł. Górn., Wołcze w Turczańskiem (I), Kraków (V), Brody (XVI), Dora koło Nadwórny (XXI), Lwów (Klem.). Pojawia się od połowy lipca do połowy września.

Neuronia Hb.

63. *Cespitis* F. Rozrzucony i rzadki. W Brodach dwa okazy do lampy w końcu sierpnia (Klem.); zresztą wykazany z okolic Stanisławowa (Mykietyńce) (XXIV), Krakowa (XI) i Rytra (XXV).

Mamestra Tr.

64. *Tincta* Brahm. Bardzo rzadki; znany pojedynczo ze Lwowa (I), Pienin (XIII) i Czarnego Dunajca (Klem.); w lipcu.

65. *Persicariae* L. *ab. Unicolor* Stdgr. Aberacya rzadka z przyciemnioną plamą nerkowatą, zdarzająca się między okazami formy głównej. Koło Lwowa (XXI), Stanisławowa (XXIV); cztery okazy zbioru mego złowiłem przy lampie w ostatnich dniach lipca w Brodach, piąty wychowałem *ex l.* we Lwowie.

66. *Reticulata* Vill. Zjawia się tu i owdzie zmierzchem po piaszczystych pochyłościach i urwiskach, najchętniej na kwitnącem *Echium*; koło Lwowa (Now., Klem.), Kołomyi (Peczeniżyn) (I), Stanisławowa (Wołczyniec); w czerwcu, rzadziej w sierpniu.

67. *Serena* F. Rzadki; znany w pojedynczych okazach z Poznanki Gniłej (koło Skałata) (XII), Stanisławowa (XXIV), Lwowa i Brodów (IV, Klem.); w ostatniej miejscowości ma być częstszy. Lata przy końcu czerwca i w lipcu.

Dianthoecia B.

68. *Luteago* Hb. Ten południowo europejski gatunek znachodzi się na najdalszym wschodzie obszaru. W Brodach zjawiało się co roku po kilka okazów przy świetle lampy, wystawionej w oknie piątrowego mieszkania mego; zresztą wykazany w jednym okazie z Poznanki Gniłej na Podolu (XII). Lata w czerwcu i lipcu.

69. *Compta* F. Bardzo rzadki, odkryty przez Now. we Lwowie; później znaleziony pojedynczo w N. Sączu (Klem.), Tyśmieniczanach (pow. stanisławowski) (XXIV) i w Rytrze (XXV); przy końcu maja i w czerwcu.

70. *Irregularis* Hufn. Znany tylko ze Lwowa (I) i Brodów (XVI). Na piaszczystych wzgórzach okalających Lwów znajduję co roku kilka okazów tej lokalnej Nocnicówki, uwijających się nad kwiatami *Echium* w ciepłe wieczory czerwcowe; także *ex l.*

Ammoconia Ld.

71. *Caecimacula* F. Odkryty przed 40 laty przez Now. na murze ogrodu botanicznego we Lwowie, w połowie lipca[1]) (I); w ostatnich latach udało mi się ten rzadki gatunek odnaleźć w Brodach w czterech okazach, z których trzy z gąsienicy wychowałem, czwarty na jabłka złapałem; wszystkie w drugiej połowie września.

Polia Tr.

72. *Chi* L. Nadzwyczajnie rzadki, dotychczas znaleziony w pojedynczych okazach przez Viertla w Brodach 19. sierpnia (XVI) i przezemnie koło N. Sącza 29. lipca (XX).

Luperina B.

73. *Matura* Hufn. Dotychczas tylko dwa okazy, złowione na jabłka w dwóch bardzo odległych krainach obszaru, mianowicie w Lipkach przy Brodach 10. sierpnia (Klem.) i w Rytrze 1. sierpnia (Schille).

Hadena Tr.

74. *Porphyrea* Esp. Wielka rzadkość, zauważana dotychczas tylko w Galicyi zachodniej: przy Krakowie (XI) i w Rytrze (XXV, Klem.); w sierpniu.

*75. *Adusta* Esp. Odkryłem go w jednym okazie 1. lipca 1893 na cmentarzu w Brodach; gdzieindziej nie znany.

*76. *Sublustris* F. Dwa okazy tej rzadkiej Nocnicówki, uważanej przez Lederera za aberacyę gatunku *Lithoxylea* F., złowiłem w Brodach przy końcu czerwca i w pocz. lipca 1893, uwi-

[1]) Data podana przez Now. nie zgadza się ze zwyczajną porą pojawu tego gatunku, która z reguły przypada na koniec sierpnia i wrzesień.

jające się wieczorem na kwiatach leśnej łąki. — Po silnej przymieszce barwy rdzawo czerwonej łatwo ją odróżnić od pokrewnej *Lithoxylea* F.

*77. *Rurea* F. *ab.* *Alopecurus* Esp. Bardzo rzadki, wykryty koło N. Sącza w trzech okazach w połowie czerwca 1879 (Klem.); prócz tego wykazuje go Schille z Rytra.

78. *Didyma* Esp. *ab.* *Leucostigma* Esp. Między licznemi aberacyami tej zmiennej Nocnicówki zasługuje na uwagę rzadka *ab.* *Leucostigma* Esp.: „*alis anterior. nigricantibus, albo maculatis*“, jaką posiadam w dwóch okazach z Rytra i Brodów; wzmiankę o niej znajduję tylko u jednego zbieracza ze Lwowa (XXI).

*79. *Ophiogramma* Esp. Nadzwyczaj rzadki; odkryty w jednym okazie 22. lipca 1887 w Czarnym Dunajcu na murze cmentarnym (Klem.); zresztą nie znany.

80. *Strigilis* Cl. *ab.* *Aethiops* Hw. Aberacya o skrzydłach niemal jednostajnie czarnych, łącząca formę zwyczajną z *ab.* *Latruncula* Lang. Znany mi tylko z okolicy Lwowa (Klem., XXI) i Stanisławowa (XXIV); w końcu czerwca i w lipcu.

Eriopus Tr.

81. *Purpureofasciata* Piller. Dotychczas znaleziono w kraju tylko trzy okazy tej pięknej i rzadkiej Nocnicówki, wszystkie w Galicyi wschodniej; na wzgórzach Mostki koło Lwowa 9. czerwca (I), koło Brodów 2. lipca (XVI) i tamże w dzień latająca 11. lipca (Klem.). W roku zeszłym znalazłem na *Pteris aquilina* L. przy Lwowie w jesieni dwie młode gąsienice, które niestety były przez pasożyty nakłute.

Helotropha Ld.

*82. *Leucostigma* Hb. *ab.* *Fibrosa* Hb. Jeden okaz w Ditkowcach koło Brodów 14. sierpnia 1896 (Klem.); indziej nie znana.

Hydroecia Gn.

*83. *Micacea* Esp. Rozprzestrzeniony w całej Galicyi lecz rzadki. Posiadam kilka okazów z N. Sącza, Biecza i Brodów, które wieczorem na kwiatach i przy lampie, lub w dzień latające łowiłem; pojawia się przeważnie na mokrych łąkach lub w pobliżu stawów, od połowy lipca do końca sierpnia.

Gortyna O.

84. *Ochracea* Hb. Przed 20 laty znalazłem koło N. Sącza dwa okazy tej rzadkiej Nocnicówki; dwa dalsze zjawiły się w Bro-

dach przy lampie 13. i 18. sierpnia 1895. Nadto jeden okaz w okolicy Stanisławowa (XXIV).

Leucania O.

*85. *Impura* Hb. Jeden okaz w wiklinie nad Popradem koło St. Sącza 21. sierpnia, inny do lampy w Brodach 10. czerwca (Klem.).

*86. *Pallens* L. *ab Ectypa* Hb. Między licznymi okazami formy zwyczajnej, jakie w Brodach w drugiej połowie sierpnia przy lampie i na ponętę łapałem, znalazły się trzy, należące do tej wybitnie rdzawo-żółtej, u nas jeszcze nie znanej aberacyi.

87. *Obsoleta* Hb. Bardzo rzadki; znany w dwóch okazach z okolicy Winnik (I) i z Brodów (Klem.). Pojawia się w czerwcu.

88. *Turca* L. Rzadki, dotychczas tylko w Galicyi wschodniej; Sambor (I), Lwów (XXI), Stanisławów (XXIV); w Brodach kilka okazów przy lampie (Klem.) w czerwcu i w lipcu.

Caradrina O.

*89. *Quadripunctata* F. *ab. Menetriesii* Kretschmar. Jeden okaz tej jednostajnie ciemnopopielatej odmiany znalazł się na przynęcie z jabłek w moim ogrodzie w Brodach 12. sierpnia 1895, drugi przyleciał do lampy we Lwowie w połowie września (Klem.).

90. *Taraxaci* Hb. Rozsiedlony w całym kraju, lecz wszędzie rzadki. Pojedynczo znany ze Lwowa, Brodów (IV) i Bilcza na Podolu (XXII); w Galicyi zachodniej znalazłem go w Rytrze przy lampie 5. sierpnia.

Taeniocampa Gn.

91. *Miniosa* F. Lokalny i dość rzadki, zauważany dotychczas tylko koło Brodów (XVI. Klem.) i Stanisławowa (XXIV), w kwietniu.

92. *Cpima* Hb. Rzadki i tylko w Galicyi wschodniej; okolice Lwowa (I), Stanisławowa (liczniej w Uhrynowie) (XXIV) i Brodów (Klem.), w kwietniu i pocz. maja. Lubi, jak w ogóle wszystkie *Taeniocampae*, bujać wieczorami nad baziami kwitnącej iwy (*Salix caprea*). Gąsienica na dębie.

Dicycla Gn.

93. *Oo* L. Wykazany poprzód przez Garb. w jednym okazie gąsienicy, znalezionej koło Jarosławia; drugi okaz *ex l.* otrzymał Werch. we Wołczyńcu koło Stanisławowa. Równocześnie wy-

hodowałem w Brodach w pierwszej połowie lipca trzy egzemplarze z gąsienic, żyjących w zwiniętych liściach młodych krzaków dębowych.

Cosmia O.

94. *Paleacea* Esp. Tę rzadką Nocnicówkę złapałem w Podegrodziu przy N. Sączu na pocz. lipca zmierzchem nad kwiatami; zresztą zauważana w pojedynczych okazach koło Kałusza (I) i Stanisławowa (Tyśmieniczany) (XXIV), w sierpniu.

Cleoceris B.

95. *Viminalis* F. Bardzo rzadki, wyhodowany *ex l.* przezemnie 16. czerwca w Brodach, oraz przez Werch. w Pawełczu koło Stanisławowa w połowie lipca.

Orthosia O.

96. *Lota* Cl. Rzadki; odkryty przez Now. w Samborze (I); także w okolicy Lwowa (Klem.) i Rytra (Schille). We wrześniu i październiku.

97. *Litura* L. N. Sącz, Brody (Klem.), Lwów w czerwcu (XXI), Rytro (XXV), przeto znacznie rozprzestrzeniony; liczniejszy tylko koło Brodów, gdzie go Viertl w stanie gąsienicy na dębach często znajdywał. Zwyczajna pora pojawu: sierpień i wrzesień.

Xanthia Tr.

98. *Flavago* F. Po raz pierwszy wykazany przez Now. [1]) w dwóch okazach z lasów okolicy lwowskiej (Krzywczyce, Zubrza); w Stanisławowskiem wszędzie dość zwyczajny (Pasieczna, Uhrynów Górny, Pawełcze, Czerniejów, Wołczyniec) (XXIV). Należy u nas w całym kraju do gatunków dość pospolitych od połowy lipca do końca września. Posiadam liczne okazy zebrane lub w domu *ex l.* wyhodowane z Bochni, Krakowa, Brodów i Lwowa; zwłaszcza we Lwowie jest ta Nocnicówka w stanie gąsienicy na baziach wierzby iwy wcale nie rzadka. Garbowski widział ją tylko raz, przyczem niesłusznie twierdzi, jakoby jej przed nim nikt nie był zauważył.

99. *Fulvago* L. *ab. Flavescens* Esp. Aberacya jednobarwna, pozbawiona z wyjątkiem czarnej kropli na plamie nerkowej, niemal zupełnie reszty znamion ciemnych; zdarza się rzadko między

---

[1]) Patrz „Enumeratio etc.“ p. 143. pod synonimem *X. Silago* H.

okazami formy zwyczajnej. N. Sącz, Brody (Klem.), Rytro (XXV), Drohomirczany koło Bohorodczan (XXIV); w sierpniu.

100. *Gilvago* Esp. Wykazany poraz pierwszy z Bednarówki koło Lwowa (I) zresztą znany tylko z Krakowa (V), gdzie go już 7. września znalazłem; zwykła pora pojawu w październiku.

Hoporina B.

101. *Croceago* F. Dotychczas znany tylko ze wschodniej części kraju, mianowicie z okolicy Brodów (XVI), Lwowa (I) i w większej liczbie z okolicy Stanisławowa (IX). Pojawia się we wrześniu i październiku; w Brodach strząsłem z dębu jeden okaz już w pocz. sierpnia. Niekiedy zdarzają się w kwietniu okazy przezimowane, latające na baziach iwy. Wyjątkowo poczwarka zimuje, wydając motyla na wiosnę roku następnego (XXIV).

Orrhodia Hb.

Grupa form tego rodzaju wymaga jeszcze ściślejszych badań, połączonych z hodowlą gąsienic *ex ovo*, celem należytego ustalenia gatunków. Formy tu należące odznaczają się wielką skłonnością do tworzenia różnych odmian, których ujęcie w ścisłe ramy gatunku pozostanie bez doświadczeń hodowlanych zawsze rzeczą dowolnego zapatrywania. W okolicy Lwowa miałem sposobność na kilku nocnych wycieczkach zebrać na przynętę jabłkową bardzo liczny materyał, przyczem przekonałem się o nadzwyczajnej zmienności form tego rodzaju. Po sumiennem porównaniu moich okazów z najlepszymi opisami ustalonych po dziśdzień gatunków i ich odmian, zasięgnąwszy nadto porady biegłego lepidopterologa wiedeńskiego Dr. Rebela, oznaczyłem mój zbiór Orrhodii, z których najmniej znane poniżej podaję, wzbogacając znajomość fauny krajowej jedną wybitnie odmienną, jeszcze nie opisaną aberacyą gatunku *Vaccinii* L.

102. *Erythrocephala* F. *ab. glabra* Hb. Jeden okaz w liściastych lasach koło Lwowa 12. października (Klem.); inny z tego samego miejsca wykazuje Garb., w kwietniu [1]); także w Rytrze (XXV).

103. *Vaccinii* F. *ab Mixta* Stgr. Wykazany ze Stanisławowa (XXIV), i w kilku egzemplarzach (zkąd?) przez Garb. Należy u nas do bardzo rozpowszechnionych odmian tej najpospolitszej swego rodzaju Nocnicówki; posiadam wiele okazów z Rytra, Rzeszowa i Lwowa, częścią wyhodowanych w domu, częścią łapanych wolno między 24. sierpnia a 13. listopada, także w kwietniu.

[1]) Wiele okazów rodzaju *Orrhodia* Hb. zimuje i pojawia się znowu na wiosnę roku następnego.

104. *Vaccinii* F. *ab Spadicea* H. Okolice Lwowa (Klem.), Jarosławia (XXI) i Rytra (XXV); równocześnie z poprzednią, lecz mniej częsta.

Między wieloma formami grupy *Vaccinii* F. posiadam jednę (z Krzywczyc koło Lwowa 1. października), która zdaje się należeć do *ab. Spadicea* Hb., jakkolwiek pozbawiona jest najważniejszej cechy „*al. ant. nigrofasciatae*“. Oto jej opis:

„Przy nasadzie znajduje się czarna plamka; plama okrągła całkiem zaczerniona, nerkowata wewnątrz także od nasady czarno ograniczona; rysy poprzeczne w częściach ku sobie zwróconych wybitne, brunatno-czarne, tożsamo znamiona w polu krańcowem i na strzępinie“.

**105. *Vaccinii ab. Signata m.*

„*Alis anterioribus unicoloribus castaneis, puncto basali, maculis ambabus late interruptis punctisque magnis submarginalibus nigerrimis; strigis subnullis, cetera signatura obsoletissima*“.

Skrzydła przednie jednostajnie kasztanowo-brunatne o ledwo dostrzegalnych smugach ciemniejszych w miejscu obu rys poprzecznych i bardzo słabym cieniu środkowym; obwódki plam zanikłe; plama okrągła czarna, w środku wzdłuż skrzydła na dwie równe części przerwana; plama nerkowata barwy tła bez obwódki, od strony brzegu pachowego w zwykły sposób czarno wypełniona, w części górnej ograniczona czarnym łukiem. Przy nasadzie tuż za rysą przykróconą czarna plamka. W miejscu linii falistej szereg wielkich jaskrawo czarnych kropek. W ogóle wszystkie wymienione znamiona ostro czarne; nakreślenie krańca i strzępiny niewyraźne. — Znaleziona na jabłkach w liściastych lasach koło Lwowa (dolina Maruńki) 4. października 1896; nie ma go c. k. nadworne muzeum przyrodnicze w Wiedniu.

106. *Ligula* Esp. Rozsiedlony w całym kraju lecz nie pospolity. Łowiłem go w październiku i kwietniu na jabłka lub strząsałem z krzewów koło Rzeszowa i Lwowa; nadto znany z okolicy Stanisławowa (XXIV) i Rytra (XXV).

107. *Ligula* Esp. *ab. Polita* Hb. Rzadki. Dwa okazy w liściastych lasach koło Lwowa w październiku (Klem.); także w Rytrze (XXV) i Pasiecznej koło Stanisławowa (XXIV).

108. *Ligula* Esp. *ab. Subspadicea* Stdgr. Dość rzadki; koło Lwowa (Klem. XXI), Stanisławowa (XXIV) i Rytra (XXV).

109. *Rubiginea* F. Rozprzestrzeniony lecz przeważnie rzadki. Radł. Górn. (I), okolica Lwowa (Klem.), Rytra (XXV), Stanisławowa (Pasieczna); w Borku i Słocinie koło Rzeszowa liczniejszy (XXIV).

Xylina O.

110. *Furcifera* Hufn. Przeważnie rzadki, choć znacznie rozprzestrzeniony. Okolice Lwowa, Sambora (I), Stanisławowa (XXIV) i Rytra (XXV); moje okazy pochodzą z Brodów, gdzie je we wrześniu oraz po przezimowaniu w marcu na jabłka wabiłem.

Calocampa Stph.

111. *Vetusta* Hb. Zdaje się być w Galicyi zachodniej częstszy. Rytro co roku na jabłka (Schille, Klem.), Rzeszów (XIV). Ze wschodniej części kraju wykazany w jednym okazie z Pasiecznej koło Stanisławowa (XXIV) i Brodów, gdzie go w połowie września w kilku okazach na jabłka złowiłem. Pojawia się też po przezimowaniu w kwietniu.

Xylomyges Gn.

112. *Conspicillaris* L. Rzadki zwłaszcza w Galicyi zachodniej. Nieliczne okazy w okolicy Lwowa (I, XXI, Klem.), Brodów *ex l.* (Klem.), Stanisławowa i Rzeszowa (XXIV); w kwietniu.

Asteroscopus B.

113. *Nubeculosus* Esp. Rozprzestrzeniony, lecz wszędzie rzadki. We Lwowie strząsłem z brzózki 21. marca samca, zaś na drugi dzień znalazłem na grobowcu cmentarza samicę; także w okolicy Sambora (I), Rytra (XXV) Stanisławowa i Rzeszowa (XXIV). Pojawia się w marcu i kwietniu ukryty po pniach i gałęziach brzóz.

114. *Sphinx* Hufn. Wykazany w nielicznych okazach z Hołoska przy Lwowie (I), Brodów (XVI) i Stanisławowa (XXIV). W Krakowie znalazłem parkę *in copula* na pniu drzewa na pocz. października, w Brodach jeden okaz 31. października. Pojawia się późną jesienią; według Rogenhofera niektóre okazy motyla zimują.

Cucullia Schrk.

115. *Prenanthis* B. Kilka egzemplarzy w N. Sączu i Krynicy przy końcu maja i w czerwcu (Klem.); nadto koło Rytra (w pocz. lipca) (XXV), Sambora, Lwowa (I), Stanisławowa i Drohobycza (XXIV); przeważnie rzadki.

116. *Argentea* Hufn. Dwa okazy zmierzchem na kwiatach, trzeci *ex l.* w drugiej połowie lipca w Brodach (Klem.); prócz tego znany mi tylko jeden egzemplarz ze Lwowa (I).

Plusia O.

117. *Moneta* F. Zdaje się być częstszy w niektórych latach tylko koło Sambora i Lwowa w czerwcu (I). W N. Sączu znalazłem na *Aconitum* gąsienicę, zamieszkującą komorę utworzoną ze sprzędzonych liści szczytowych; zamieniła się w obszernym, siarkowożółtym oprzędzie w poczwarkę białawo-zieloną, z czarnemi pręgami na grzbiecie i wydłużoną pokrywą ssawkową; motyl wylęgł się 15. lipca. Werch. (XXIV) zauważył go w okolicy Stanisławowa w sierpniu i pocz. września, w Olesku koło Brodów przy końcu lipca.

118. *Chryson* Esp. Ta piękna i nadzwyczajnie rzadka Nocnicówka znana mi jest tylko z uroczych, gęsto zalesionych gór Rytra, gdzie ją zarządca lasów Schille 13. sierpnia 1886 odkrył; odtąd udało nam się na wspólnych wycieczkach ułowić kilka dalszych okazów przy świetle lampy między 10. lipca a 18. sierpnia. Szczególniejszego doznaje się wrażenia w nocnej samotności lasu na widok tych, od czasu do czasu przy świetle lampy jakby iskry przelatujących błyszczek. — Gdzieindziej nie znana.

Heliothis Tr.

119. *Ononis* F. Bardzo rzadki chociaż rozprzestrzeniony. Odkryty w jednym okazie przez Now. koło Lwowa 15. maja (IV); później znaleziony również w pojedynczych okazach w Olszy przy Krakowie w czerwcu (XI) i Folwarkach Wielkich przy Brodach 21. lipca (Klem.).

120. *Armiger* Hb. Dotąd wykazany pojedynczo z Radł. Górn. (I), N. Sącza (Klem.) i Lwowa (XXI); w sierpniu i wrześniu.

Erastria O.

121. *Venustula* Hb. Mało znany; okolica Brodów (IV, Klem.), Lwowa (Hołosko) (XII) i Krakowa (XIX). W czerwcu i pocz. lipca.

Catephia O.

122. *Alchymista* Schiff. S. V. Bardzo rzadki lecz daleko rozsiedlony. Wykryty przez Now. w Samborze jeszcze w r. 1858; od tego czasu zauważany przeważnie pojedynczo koło Lwowa (XXI), Rytra *ex l.* (XXV) i Brodów (Klem.); w miejscu ostatniem złowiłem na jabłka jeden okaz 2. czerwca, inny jeszcze świeży dopiero 20. sierpnia, z czego wnosić można o bardzo nieregularnym rozwoju tego gatunku.

Catocala Schrk.

123. *Promissa* Esp. Pojawia się pojedynczo i rzadko tylko w okolicach obfitujących w lasy dębowe Galicyi wschodniej, od połowy lipca do pocz. września. Brody (XVI), Zagwóźdź (pow. stanisławowski), Poznanka Gniła (pow. skałacki) (XXIV); we Lwowie złapałem jeden okaz obok wielu innych Wstęgówek zmierzchem na brzozie, broczącej sokiem.

124. *Electa* Bkh. Tę u nas mało znaną Nocnicówkę znajdywałem oraz wyhodowałem z gąsienicy dość często w okolicy N. Sącza, od końca lipca do połowy września; w Galicyi zachodniej wykazana jeszcze z Rytra (XXV) i Rzeszowa (XIV), we wschodniej pojedynczo ze Sambora (przy końcu czerwca!) i Lwowa (I).

Toxocampa Gn.

125. *Craccae* F. Rzadki i nie wszędzie. Wykazany pojedynczo ze Lwowa (IV), Czerniejowa (koło Stanisławowa) (XXIV) i Krakowa (Klem.). W końcu czerwca i w lipcu; przy Krakowie znalazłem jeden okaz jesz ze 17. września.

126. *Viciae* Hb. Rzadszy od poprzedniego; odkryty przez Now. jeszcze przed r. 1860 w Radł. Górn., następnie znaleziony w Mnikowie przy Krakowie (V), w Janowie (XV), Lwowie (XXI)[1] i Brodach (Klem.).

Helia Gn.

127. *Calvaria* F. Gatunek południowo-europejski, u nas bardzo rozprzestrzeniony, jednak wszędzie rzadki. W Brodach złowiłem dwa okazy przy końcu czerwca i w połowie lipca; nadto znany z okolicy Sambora (I), Krakowa (II), Rzeszowa (XIV), Stanisławowa (Tyśmieniczany) i Drohobycza (XXIV). Pojawia się od czerwca do pocz. sierpnia.

Zanclognatha Ld.

*128. *Tarsipennalis* Tr. Odkryłem go w Gołąbkowicach przy N. Sączu 8. lipca 1881, poczem jeszcze dwa egzemplarze znalazłem w Brodach 25. czerwca i 8. lipca; jeden okaz we Lwowie (XXI).

---

[1]) Niesłusznie twierdzi Garb. (XXI, p. 106), jakoby ten gatunek przed nim nie był w kraju znany.

D. Geometrae.

Geometra B.

129. *Vernaria* Hb. Rzadki. Dotychczas tylko w Galicyi wschodniej; Radł. Górn. na pocz. września (I), Wołczyniec koło Stanisławowa (XXIV) i Brody, w dwóch okazach przy lampie w końcu czerwca (Klem.).

Acidalia Tr.

130. *Herbariata* F. Tego ładniutkiego Miernikowca, znanego do niedawna tylko ze Lwowa w dwóch okazach (IV, XXI), znalazłem w kilku egzemplarzach w N. Sączu, Krakowie i Lwowie; wszystkie znaleziono w pokojach mieszkalnych, które to zjawisko tłómaczy się sposobem życia gąsieniczki, żyjącej różnymi suchymi odpadkami roślinnymi. Gartner[1]) znajdywał całe gniazda gąsienic w starym zielniku. Pojawia się od połowy czerwca do połowy lipca.

131. *Inornata* Hw. Bardzo rzadki, jednak daleko rozprzestrzeniony; dotychczas tylko dwa okazy, koło Sambora 6. lipca (IV) i w Gołąbkowicach przy N. Sączu 10. sierpnia (Klem.).

132. *Marginepunctata* Göze. Koło Krakowa (Czatkowice, Przegorzały) (II), Sambora (Radł. Górn., Czaple), Lwowa (I) i Stanisławowa (Bilcze, Poznanka Gniła) (XXIV); w Brodach jeden okaz do lampy dopiero 28. sierpnia (Klem.); zwykle w czerwcu i lipcu.

133. *Umbelaria* Hb. Daleko rozsiedlony lecz wszędzie rzadki; Kraków (V), Rytro (XXV), Gołąbkowice przy N. Sączu (Klem.). Pojawia się przy końcu maja i w czerwcu.

Zonosoma Ld.

134. *Annulata* Schulze. Rozprzestrzeniony lecz przeważnie dość rzadki; koło Sambora (Radł. Górn.) (I), Zaleszczyk (Bilcze), Stanisławowa (Wołczyniec) (XXIV), Lwowa i Rzeszowa (Klem.). Lata w dwóch pokoleniach od końca kwietnia do połowy sierpnia.

135. *Punctaria* L. v. *Suppunctaria* Z. Rzadka odmiana, różniąca się od formy zwyczajnej mniejszym rozmiarem, jaśniejszem tłem, wązką pręgą poprzeczną i brakiem szeregu kropek za środkiem skrzydeł. Jeden okaz 7. sierpnia w N. Sączu (Klem.); także w okolicy Stanisławowa (XXIV).

---

[1]) Fauna von Brünn, p. 27.

Timandra Dup.

**136. *Amata* L. *ab. Effusaria* Klem. Piękna aberacya, odkryta przy N. Sączu w olszynie nad brzegiem Kamienicy, 16. sierpnia 1893 (Klem.). Tu podaję krótki jej opis[1]).

„*Alis dense griseo pulverulentis, fascia purpurea marginem versus latissime effusa, striga exteriore distinctissima*".

Aberacya zostająca w podobnym stosunku do formy głównej, co *ab. Infuscata* Stdgr. do *Quercinaria* Hufn. Odznacza się przedewszystkiem tem, że pręga ciemnopurpurowa jest na zewnątrz szeroko rozlana, na skrzydłach tylnych w połowie pachowej nawet po tylną rysę poprzeczną, ostro uwydatnioną; także dalsza część skrzydła aż po strzępinę jest znacznie przyrumieniona.

Abraxas Leach.

137. *Sylvata* Sc. Ograniczony dotąd do okolic Lwowa (I, XXI) i Brodów (XVI, Klem.). Pojawia się pojedynczo w czerwcu i lipcu.

Ellopia Tr.

**138. *Prosapiaria* L. *v. Cinereostrigaria* Klem. Szczególną tę formę otrzymałem po raz pierwszy w jednym okazie ♀ w Brodach 31. maja 1890 z gąsienicy, na którą niestety uwagi nie zwróciłem. Oto jej dyagnoza:

„*Alae subangustae, anteriores apice acuto, margine externo arcuato, postice subrecto, sub apice parum flexuoso; posteriores margine externo in costa 4 paullulum fracto. Roseo-carnea, capitis vertex albus, frons fusco ochracea; alae posteriores una, anteriores duabus strigis transversalibus cinereis, contra se convexis, quarum posterior in cellula 6 introrsum angulo recto fracta. 21 mm.*".

Motyl na pierwszy rzut oka wielce podobny do samicy *Himera Pennaria* L., jest bardzo zbliżony do czorwonobrunatnej odmiany gatunku *Prosapiaria* L.; różni się jednak wybitnie większym rozmiarem, szczególnym krojem skrzydeł i znamionami barwnemi. Mianowicie skrzydła są znacznie wydłużone, kraniec przednich w połowie pachowej niemal prosty, kąt wewnętrzny wyraźny. Pręgi poprzeczne są czysto popielate, ich przebieg i forma odmienne. Wreszcie kałdun jest tak dalece i tak jednostajnie gruby, a przy tem stosunkowo tak długi, jak u żadnego ze znanych mi osobników wyż wymienionej odmiany. To spowodowało mnie swego czasu do uznania tej formy za odrębny gatunek, który też po przestudyowaniu najnowszych dzieł opisowych i porozumieniu się

1) Patrz „Verhandl. der kk. zool. botan. Gesell. in Wien"; Jahrg. 1894, p. 18.

z jednym z biegłych lepidopterologów zagranicznych, opisałem w „Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesell. in Wien"; Bd. XLII, p. 67—69.

Zeszłego roku znalazłem również w Brodach na sosnie (*Pinus sylvestris* L.) dwie gąsienice, z których dalsze dwa okazy tej samej formy motyla, w pierwszej połowie czerwca uzyskałem. Ponieważ u rzeczonych gąsienic zauważyłem parę nóg na 8 pierścieniu ciała zmarniałą, co przedewszystkiem cechuje gąsienicę jedynego z rodzaju *Ellopia* na kontynencie europejskim znanego gatunku *Prosapiaria* L., widzę się spowodowanym uznać tę formę za rzadką, krainie lasów sosnowych koło Brodów właściwą odmianę lokalną gatunku *Prosapiaria* L., nie wykluczając atoli możności, iż jestto gatunek, z powodu odrębnych warunków życia nowo się tworzący (*species Darwiniana*).

Eugonia Hb.

139. *Quercinaria* Hufn. *ab. Infuscata* Stdgr. Między okazami formy zwyczajnej, lecz rzadki; Rytro 11. lipca (Klem.), Stanisławów *ex l.* 25. sierpnia (XXIV).

*140. *Quercinaria* Hufn. *ab. Carpinaria* Hb. Bardzo rzadki; dotychczas jeden egzemplarz *ex l.* 8. lipca w Brodach (Klem.).

*141. *Alniaria* L. Bardzo rzadki; wykryty na Woli Justowskiej przy Krakowie 11. września (Klem.); później pojedynczo w Pasiecznej koło Stanisławowa (*ex l.* 8. czerwca!) (XXIV) i w pobliżu Rytra w sierpniu (XXV).

*142. *Fuscantaria* Hw. Nadzwyczaj rzadki, znaleziony przezemnie w jednym okazie 13. września 1881 przy N. Sączu, zresztą nigdzie nie wykazany. — Tem dziwniej brzmi uwaga Garb., dotycząca rozsiedlenia tego gatunku w kraju (XXI, p. 114. „Durch ganz Galizien zerstreut, fliegt zweimal im Jahre, Ende Juli, Anfangs August und im September"); autor zamienił go zapewne z innym.

Selenia Hb.

*143. *Tetralunaria* Hufn. *v. Aestiva* Stdgr. Rzadka odmiana jesienna, dotąd mało znana. Jeden okaz w Brodach 15. lipca (Klem.); równocześnie niemal wykazana z okolicy Stanisławowa (XXIV) i Rytra w lipcu (XXV).

Pericallia Stph.

144. *Syringaria* L. Bardzo rzadki, dotychczas tylko w Galicyi wschodniej. Odkryty przez Now. w Krzywczycach przy

Lwowie (I); nadto znany w kilku okazach ze Stanisławowa i okolicy (Wołczyniec) (XXIV) i Brodów (XVI). W czerwcu i pocz. lipca; w Brodach wypłoszony z krzaków bzu dopiero 22. sierpnia (Klem.)

Hypoplectis Hb.

145. *Adspersaria* Hb. Znany w stanie doskonałym tylko Nowickiemu z okolicy Janowa (IV). W Brodach znajdywałem go po łąkach leśnych co roku wcale nie rzadko, zwłaszcza w pierwszej generacyi przy końcu kwietnia i w maju; także *ex l.* — Jej odmiana jesienna:

*146. *Adspersaria* Hb. *v. Sylvanaria* HS. pojawiająca się o wiele rzadziej w lipcu, odznacza się grubszem naprószeniem i bardziej zwięzłemi, wybitnemi pręgami poprzecznemi.

Hybernia Latr.

147. *Defoliaria* Cl. W śród licznych aberacyj tego, w rodzaju męskim bardzo zmiennego Miernikowca zasługują na uwagę:

*148. *Defoliaria* Cl. *ab. Albida* Gumppb., o bardzo bladem, niemal biało-żółtem tle skrzydeł przednich, na którem obie rysy poprzeczne znacznie rozszerzone, uwydatniają się na kształt szerokich, wyraźnie ograniczonych wstęg czarnych. — Jeden okaz *ex l.* 5. listopada (Klem.).

149. *Defoliaria* Cl. *ab. Ferruginea* Gumppb., od poprzedniej częstsza, o tle cynamonowo brunatnem; zdarza się czasem w bukowo-grabowych lasach koło Lwowa w połowie października (Klem.).

Anisopteryx Stph.

150. *Aceraria* Schiff. S. V. Gatunek ten znany do niedawna w jednym okazie, wyhodowanym *ex l.* przez Now. we Lwowie przed r. 1865, jest w okolicy tego miasta w lasach liściastych (grabowo-bukowych) co roku pospolity; nieco rzadziej pojawia się koło Stanisławowa (XXIV). Samice bardzo trudno znaleźć, gdyż są pozbawione skrzydeł. Od połowy października niemal do końca listopada.

Boarmia Tr.

151. *Secundaria* Esp. Tylko w Galicyi zachodniej, pojedynczo i przeważnie w górach; przy końcu lipca i w pierwszej połowie sierpnia zebrałem w ciągu lat kilka okazów w Chełmcu koło N. Sącza, St. Sączu, Krynicy, Czarnym Dunajcu i Myślenicach. Wykazany też z Rytra (XXV) i Bielan koło Krakowa (IX).

152. *Abietaria* Hb. Znaleziony po raz pierwszy w okolicy Radł. Górn. (I). Przebywa głównie w górskich lasach szpilkowych Galicyi zachodniej: Rytro (XXV), Szczawnica, Pieniny, Czarny Dunajec (Klem.), od końca maja, wyjątkowo do początku lipca (Schille). Jeden okaz wychowałem we Lwowie, jako wielką rzadkość dla tej krainy, z gąsienicy znalezionej na buku, którego liśćmi aż do przepoczwarzenia się żywiła.

153. *Repandata* L. *ab. Conversaria*. W górach rytrzańskich nad Popradem (jeszcze powyżej 1000 m) między formą zwyczajną, rzadka. Przy końcu lipca i na pocz. sierpnia (Klem., Schille); gdzieindziej nie znana.

154. *Roboraria* Schiff. S. V. *ab. Infuscata* Stdgr. Aberacya rzadka o zupełnie ciemnych skrzydłach. Przytrafia się czasem między okazami zwyczajnymi w okolicy N. Sącza, zwłaszcza w Rytrze od końca maja do połowy lipca (XXV, Klem.). W r. 1895 wychowałem w Rytrze z jaj złożonych przez taką ciemną samicę wiele okazów, należących wyłącznie do ab. *Infuscata* Stdgr.; samice były bez porównanin liczniejsze. — Dwa okazy także we Lwowie (Watzka, Klem.).

**155. *Crepuscularia* Hb. *ab. Schillei* Klem. Tę rzadką aberacyę, różniącą się wybitnie od innych, otrzymałem *ex l.* w Krakowie 1889; z powodu sztucznie przyspieszonego rozwoju wylągł się motyl już 3. lutego. Oto jej cechy [1]).

„*Alae ubique aequaliter caryophylleo pulverulentae, linea undulata distincte albicante, basim versus paullum adumbrata, vix conspicuis vestigiis strigae posterioris; capite et thorace alis concoloribus, abdomine crineo*, ♂.

Różni się od innych ciemnych odmian na pierwszy rzut oka zupełnie jednostajnem tłem i niemal całkowitym brakiem nakreśleń czarnych. Rysa poprzeczna zewnętrzna, której nigdy nie brak, jest tu ograniczona do ledwie dostrzegalnych trzech znaczków na żyłkach w środku skrzydeł; również kropki krańcowe są niemal całkiem zanikłe. Linia falista biała od wewnątrz jednostajnie i bardzo nieznacznie ciemniej ograniczona. Rozmiar mniejszy od przeciętnego [2]).

Gnophos Tr.

*156. *Pullata* Tr. Odkryłem go w Rytrze 12. lipca 1888; zresztą nie znajduję o nim wzmianki, może z powodu podobieństwa do *Dilucidaria* Hb., od którego go trudno odróżnić.

---

[1]) Opisana w „Soc. entomol. Jahrg. VIII, Nr. 3".

[2]) Twierdzenie Garb., jakoby *ab. Schillei* była identyczną z syn. *Defessaria* Fr. jest zupełnie błędne, gdyż ta ostatnia, u nas zwłaszcza na wiosnę bardzo pospolita, nie różni się z wyjątkiem ciemnego tła, zresztą niczem od formy zwyczajnej, przedewszystkiem zaś posiada wszystkie jej właściwe nakreślenia czarne.

Diastictis Hb.

*157. *Artesiaria* F. Rzadki; pierwszy okaz otrzymałem w N. Sączu 15. września 1878 *ex l.*, dalsze w okolicy Rytra (skąd go także Schille wykazuje) i w Krakowie od połowy sierpnia do połowy września. Ma się pojawiać także w czerwcu i na pocz. lipca w pokoleniu pierwszem (XXI).

Lythria Hb.

158. *Purpuraria* L. *v. gen. I. Rotaria* F. Odmiana wiosenna, mniejsza, ciemniejsza, bardziej zielona, wymieniona tylko w jednym okazie z okolicy Lwowa (Helowszczyzna) (XXI). Pojawia się mniej licznie, aniżeli w pokoleniu drugiem. Koło Brodów po leśnych łąkach dość częsta od końca kwietnia do pocz. czerwca (Klem.).

Lobophora Curt.

159. *Viretata* Hb. Bardzo rzadki, odkryty przez Now. koło Radł. górn. w kwietniu 1855, zresztą znany w kilku okazach z okolicy Krakowa (II, XI) i N. Sącza (Klem.). Pojawia się u nas w dwóch pokoleniach, mianowicie w kwietniu i maju oraz we wrześniu i pocz. października.

Lygris Hb.

*160. *Reticulata* F. Tego pięknego i bardzo rzadkiego Miernikowca odkryłem przed laty 20 w gęstych lasach świerkowych koło Krynicy, przy końcu lipca; później znaleziono go także w Perenówce (koło Rohatyna) (XXI) i Rytrze (XXV) w czerwcu.

161. *Testata* L. Gatunek czysto podolski, pojawiający się nielicznie koło Stanisławowa w Drohomirczanach, Pasiecznej, Zagwoździu, Wołczyńcu, w pierwszej połowie września (XXIV). Dwa okazy znalazłem także w Brodach przy lampie 11. i 30. sierpnia.

*162. *Populata* L. *ab. Musauaria* Fr. Aberacya typowo górska. Kilka okazów odkryłem w Tatrach przy Morskiem Oku w ostatnich dniach sierpnia 1872; później napotkałem ją także w równinie Nowotarskiej, w okolicy Czarnego Dunajca przy końcu lipca. *Populata* L. ma w krainie wysokich gór wielką skłonność do melanizmu.

163. *Associata* Bkh. Wykazany nasamprzód przez Żebrawskiego z Krakowa w r. 1867 (V); nadto w Rzeszowie (XIV), Stanisławowie (Pasieczna, Zagwóźdź) (XXIV) i Brodach (Klem.); w tem ostatniem miejscu znajdywałem co roku gąsienice na po-

rzeczce; przeobrażają się w sprzędzonych liściach i wydają motyla w czerwcu i w pierwszej połowie lipca.

Cidaria Tr.

164. *Variata* Schiff. S. V. *ab. Stragulata* Hb.

„*Alis anter. virescent. cel albidis, basi, macula costali et macula exteriore nigricantibus*".

Bardzo rzadka, właściwa okolicom górskim; Czarny Dunajec 15. lipca (Klem.), Rytro *ex l.* 18. maja (XXV). Garb. wymienia jeden okaz bez daty.

165. *Truncata* Hufn. Głównie w Karpatach zachodnich (do 1500 m) w lipcu i sierpniu; w Zubrzy (koło Lwowa) w połowie września (I). Między wieloma aberacyami, jakie w ciągu lat zebrałem zasługuje na szczególniejszą uwagę jedna, znaleziona w dwóch jednakowych okazach. Ponieważ nie zgadza się z opisem żadnej znanej aberacyi (nie wyjmując *ab. Perfuscata* Hw.), podaję jej dyagnozę:

**166. *Truncata* Hufn. *ab.*

„*Alarum anteriorum fascia media unicolore atrofusca, non albo limbata, marginem versus macula costali magna, dilute ochracea*".

167. *Vittata* Bkh. Daleko rozprzestrzeniony, lecz bardzo rzadki. Sciborzyce koło Olkusza (w Król. Polsk.) w końcu lipca (XIX), Helowszczyzna (pow. lwowski) w czerwcu (XXI); z moich trzech okazów pochodzi jeden z N. Sącza, dwa z Brodów, w sierpniu; wreszcie wspomina Werch. o jednym wątpliwym, gdyż zlatanym z Czerniejowa koło Stanisławowa.

168. *Dilutata* Bkh. *ab. Autumnata* Gn. Aberacya biała, zdarzająca się nierzadko wśród formy zwyczajnej, pospolitej po lasach liściastych koło Lwowa.

169. *Dilutata* Bkh. *ab. Obscurata* Stdgr. Jednostajnie ciemnopopielata, od poprzedniego o wiele rzadsza. Krzywczyce koło Lwowa (Klem.), Rytro (Schille) w październiku.

*170. *Caesiata* Lang. *ab. Glaciata* Germ. Forma północna, nadzwyczaj rzadka, znaleziona dopiero w jednym okazie w Tatrach (Kościeliska) 28. lipca 1888 (Klem.).

*171. *Infidaria* Lah. Jeden okaz tego alpejskiego Miernikowca znalazłem w Tatrach (Kościeliska) 23. sierpnia. Zresztą nieznany.

172. *Picata* Hb. Rzadki. Pojedynczo koło Sambora (Pawłówka, Radł. Górn.) (I), Stanisławowa (Wołczyniec) (XXIV) i Zaleszczyków (Bilcze) (XII); w Galicyi zachodniej jeden okaz do lampy w Rytrze (Klem.). W czerwcu i lipcu.

173. *Rivata* Hb. Mało znany. Zubrza koło Lwowa (Now.), Bilcze na Podolu (XII), Rytro (XXV); kilka okazów znalazłem

także w N. Sączu i okolicy (Klęczany) oraz w Brodach. Lata od pocz. czerwca do pocz. sierpnia.

**174. *Sociata* Bkh. *ab.* Na uwagę zasługuje ciemna aberacya tego wszędzie pospolitego Miernikowca, znaleziona w Brodach 26. sierpnia 1892 (Klem.):

„*Minor*; *area limbali alarum latissime griseo fusca, area media anteriorum perangusta in 2 albo interrupta, fascia alba exteriore lata, obliterata, mediam alam percurrenti*“.

Odznacza się przedewszystkiem polem środkowem skrzydeł przednich, które jest nadzwyczaj zwężone, ku brzegowi pachowemu niemal zaostrzone, w komórce 2 białawo przerwane. Nadto cień, ograniczający od wewnątrz linię falistą jest na wszystkich skrzydłach bardzo szeroki i ku ich nasadzie rozlany, wskutek czego zewnętrzna wstęga biaława, ograniczająca pole środkowe, przesunięta jest niemal do środka skrzydeł; na skrzydłach tylnych jest ona bardzo szeroka i zarówno z innemi nakreśleniami całkiem zamazana. Na spodzie jest zewnętrzna połowa skrzydeł silnie przyciemniona i zamazana o niewyraźnej linii falistej; zresztą prócz kropek środkowych niema śladu innych znaków.

*175. *Blomeri* Curt. Znamienita rzadkość, odkryta przezemnie w Brodach r. 1892; w przeciągu dwóch lat nadleciały do lampy wystawionej w oknie mieszkania mego trzy okazy, przy końc. czerwca i w lipcu. Zresztą nie znany.

176. *Trifasciata* Bkh. Daleko rozsiedlony, jednak przeważnie rzadki. Pojedynczo znany z okolicy Lwowa (Lesienice, Biłohorszcze) (IV), Stanisławowa (Tyśmieniczany) (XXIV), Rytra *ex l.* (XXV), Krakowa (Klem.); w N. Sączu zjawia się w krzakach olszy. nowych (n. p. w ogrodzie strzeleckim) w maju wcale często (Klem.).

177. *Capitata* HS. Wymieniony tylko przez Garb. (XXI); należy w Rytrze od połowy czerwca do pocz. września do częstych zjawisk przy lampie (Klem., Schille).

178. *Rubidata* F. Rozsiedlony na całym obszarze, lecz przeważnie rzadki. Koło Sambora (Radł. Górn.) (I), Lwowa (Lesienice) (XII), Stanisławowa (Wołczyniec) (XXIV), — wszędzie w czerwcu; w N. Sączu, Podegrodziu i Brodach zauważyłem go od końc. maja do połowy lipca.

*179. *Lapidata* Hb. Tego rzadkiego północno europejskiego Miernikowca wykryłem w bujnym zrębie leśnym przy Brodach (Lipki) 30. września 1890; gdzieindziej w kraju nieznany.

180. *Polygrammata* Bkh. Bardzo rzadki, znaleziony pojedynczo w N. Sączu (Klem.), Stanisławowie i Zarubińcach koło Tarnopola (XXIV); w sierpniu.

Collix Gn.

181. *Sparsata* Tr. N. Sącz r. 1879 (Klem.); prócz tego, o ile mi wiadomo, jeszcze tylko trzy okazy, znalezione w Lwowcu (przy Samborze) (I) i Drohomirczanach (koło Stanisławowa) (XXIV). Lata w czerwcu.

Eupithecia Curt.

182. *Subnotata* Hb. Brody, w lipcu częsty przy lampie (Klem.); koło Lwowa (XXI), Stanisławowa (XII, XXIV), Rzeszowa (XIV), Rytra (XXV) rzadki.

183. *Linariata* F. Dwa okazy tego pięknego Miernikowca złapałem przy lampie w Brodach; zresztą pojedynczo w okolicy Janowa (I), Krakowa (II) i w Rytrze (XXV). Od czerwca do końc. sierpnia.

184. *Abietaria* Göze. Jeden okaz przy końc. maja w Radł. Górn. (I), drugi w Czarnym Dunajcu 22. lipca (Klem.); gdzieindziej dotąd nieznany.

*185. *Togata* Hb. Jedyny okaz, wykryty przezemnie w jodłowo-świerkowych lasach St. Sącza 19. czerwca 1881 r.

*186. *Debiliata* Hb. Bardzo rzadki, znany tylko z Gołąbkowic przy N. Sączu i Czarnego Dunajca (Klem.); w lipcu.

187. *Chloerata* Mab. Mało znany z powodu wielkiego podobieństwa do *Rectangulata* L. Pojawia się w całym kraju; w Rzeszowie wyhodowałem kilka okazów *ex l.* w połowie maja, nadto przy Lwowie (Klem.) i w Rytrze (XXV) w czerwcu.

188. *Scabiosata* Bkh. Bardzo zmienny. Tylko we wschodniej Galicyi, miejscami dość częsty; Radł. Górn. (I), Wołczyniec i Pasieczna (koło Stanisławowa) (XXIV). We Lwowie znajdywałem go po suchych, piaszczystych wzgórzach okolicznych w czerwcu; tamże *ex l.* wiele okazów, które się zaczęły wylęgać wskutek sztucznie przyspieszonego rozwoju już od 1. marca począwszy. Należy do gatunków za granicą bardzo poszukiwanych.

*189. *Succenturiata* L. Dotychczas nie znajduję, dziwną rzeczą, nigdzie wzmianki o tym daleko u nas rozprzestrzenionym i nierzadkim Miernikowcu. N. Sącz, Czarny Dunajec, Brody (Klem.); w lipcu.

190. *Subfulvata* Hw. Rzadki. Kraków (V), Hołosko przy Lwowie (XII), Rytro (Klem.), Tyśmieniczany koło Stanisławowa (XXIV); w lipcu i pocz. sierpnia.

191. *Subfulvata* Hw. *ab.* *Oxydata* Tr. Odkryty przez Żebrawskiego w okolicy Krakowa (II); zresztą pojedynczo w Brodach (Klem.) i Helowszczyznie przy Lwowie (XXI). W lipcu.

*192. *Fraxinata* Crewe. Jeden okaz *ex l.* 2. maja 1896 (Klem.).

193. *Tenuiata* Hb. Dotychczas był znany tylko Now. z Radł. Górn. i Lwowa (I); w Rzeszowie i Lwowie *ex l.* (Klem.); pojawia się u nas w czerwcu i pocz. lipca. (W Karlsbadzie zbierałem całkiem świeże okazy jeszcze w pocz. sierpnia).

*194. *Denotata* Hb. (w katal. Staud. *Campanulata* HS.). Jeden okaz *ex l.* w Brodach r. 1893. Poczwarka przeniesiona w styczniu do ogrzanego pokoju wydała motyla 30. maja (Klem.).

*195. *Albipunctata* Hw. N. Sącz *ex l.* 1. sierpnia 1887 (Klem.); zresztą nieznany.

*196. *Assimilata* Gn. Kilka okazów zebrałem przeważnie przy lampie w Rzeszowie, Lwowie i Brodach; jawiły się w połowie maja i na pocz. czerwca, w Brodach od połowy lipca do połowy sierpnia, niezawodnie w dwóch pokoleniach.

197. *Pimpinellata* Hb. Pierwszy okaz w Hołosku przy Lwowie (I); zresztą znany z N. Sącza, w połowie sierpnia i w kilku okazach *ex l.* z Brodów, przy końc. maja i w lipcu (Klem.).

*198. *Indigata* Hb. Bardzo rzadki; pojedynczo w Naściszowej (przy N. Sączu), Bieczu i Lwowie, w pierwszej połowie maja (Klem.); zresztą nie znany.

*199. *Dodoneata* Gn. Jedyny okaz w Ditkowicach koło Brodów 19. maja 1895 (Klem.).

*200. *Sobrinata* Hb. Tego górskiego Miernikowca odkryłem jeszcze w r. 1880 w Podegrodziu koło N. Sącza; przebywa też w Bieczu, Czarnym Dunajcu i Rytrze (chętnie przy lampie) w lipcu i sierpniu.

E. Pyralidina.

Pyralididae.

Scoparia Hw.

201. *Centuriella* Schiff. S. V. Karpaty zachodnie. Dolina Strążysk w Tatrach 1. sierpnia (Klem.), Rytro, na stokach potoków górskich w maju (XXV).

202. *Frequentella* Stt. Mało znany; Naściszowa i Gołąbkowice koło N. Sącza (Klem.), Rytro (Klem., Schille). W lipcu i siepniu.

Botys Tr.

*203. *Falcatalis* Gn. Zauważany dotychczas tylko w okolicy N. Sącza i Rytra (Klem.). Gąsienica w oprzędzie między łodygami *Salvia glutinosa*, poczwarka zimuje (XXV).

204. *Sanguinalis* L. Po miejscach piaszczystych Galicyi wschodniej. Odkryty przez Now. w większej ilości koło Janowa r. 1859 (I); zresztą tylko koło Brodów (Klem.). W czerwcu i na pocz. lipca.

*205. *Palustralis* Hb. Tę wszędzie nader rzadką Ćmówkę odkryłem w okolicy N. Sącza przed r. 1882 w jednym okazie (ofiarowanym muzeum nadwornemu we Wiedniu), poczem jej ślad zaginął. Dopiero przed dwoma laty otrzymałem pisemną o niej wiadomość od em. kapitana Viertla, który przebywając przez dłuższy czas w Brodach i Stanisławowie, tamże ją w stanie gąsienicy odnalazł. Gąsienica jest według Lederera[1]) brunatno-popielata, o czarnobrunatnej rogowatej głowie, tarczce karkowej i pokrywie kuprowej, oraz o wielkich rogowo lśniących brodaweczkach, umieszczonych wzdłuż grzbietu po dwie pary na każdym pierścieniu; kropki przedniej pary więcej do siebie zbliżone niż tylnej; prócz tego kilka podobnych brodaweczek nad nogami. Z każdej brodaweczki wyrasta delikatny włosek. — Korzystając z uprzejmości kap. Viertla podaję kilka uwag, odnoszących się do biologii tej rzadkiej gąsienicy. Gąsienica żyje w łodygach Szczawiu wielkiego (*Rumex hydrolapathum*), rosnącego na moczarach i wgryza się od wierzchołka ku korzeniom rośliny; zimuje w komorze, jaką sobie w bulwie wyżera poniżej powierzchni zamarzniętej wody, zasklepiwszy poprzednio szczelnie otwór wchodowy okruchami rośliny, przędzą spojonymi. Roślina ukrywająca gąsienicę jest w miejscu otworu wchodowego przegięta, jakby złamana. Przy końcu kwietnia przepoczwarczają się gąsienice w niejednakowem oddaleniu od otworu wchodowego. Motyl wylęga się w maju.

*206. *Accolalis* Z. Bardzo rzadki; dotychczas tylko jeden okaz na Łysej Górze koło Rzeszowa 8. maja 1894 (Klem.).

207. *Terrealis* Tr. Znalazł go Now. przy Lwowie 13. sierpnia (I); nadto dwa egzemplarze w Gołąbkowicach przy N. Sączu (Klem.). W lipcu i sierpniu.

208. *Fulvalis* Hb. Daleko rozsiedlony lecz dość rzadki. Sambor, Dobrowolany (koło Drohobycza), Wołcze (okol. górska koło Turki) (I), Bilcze (pow. zaleszczycki), Poznanka Gniła (pow. skałacki) (XII); Brody, Kraków (Klem.). Lata w drugiej połowie czerwca i w lipcu.

Eurycreon Ld.

209. *Palealis* Schiff. S. V. Znany był tylko Now. w jednym okazie z okolicy Lwowa (Czartowska Skała) (I). W Brodach co-

---

[1]) Opis gąsienicy i poczwarki wraz z czarną ilustracyą podaje Jul. Lederer w „Wiener entom. Monatschrift"; VII, 1893. p. 42.

rocznie w wielkiej ilości zwłaszcza przy lampie, przy końc. czerwca i w lipcu. Gąsienica żyje w sierpniu i wrześniu na miejscach piaszczystych, w koszyczkach dojrzałych roślin baldachowych, zwłaszcza takich, których baldachy są gęste (*Daucus*, *Peucedanum*); przebywa samotnie na dnie koszyczka silnie sprzędzonego, w podłużnym tęgim woreczku utworzonym z przędzy, na obu końcach otwartym. Jest naga, barwy białawej, z każdej strony o dwóch szeregach szeroko rozlanych czarnych plamek okrągłych, wewnątrz białawych; nad nogami również szereg plamek; są to brodaweczki zaopatrzone samotnym włoskiem. Głowa żółtawo-biała, upstrzona czarnemi kropkami różnej wielkości. Gąsienica wydobyta z przędzy biega rączo. Celem przeobrażenia się w poczwarkę włazi do ziemi, gdzie w tęgim podłużnie owalnym kokonie, ulepionym z ziemi i przędzy, zimuje. Przeobraża się w poczwarkę z reguły na wiosnę roku następnego, niekiedy w jesieni tego samego roku; przy sposobności hodowli przekonałem się, iż gąsienica przebywa wyjątkowo przez dwa, a nawet trzy lata we wspomianym kokonie. Być może, że powodem tego nader powolnego dojrzewania jest brak odpowiedniej wilgoci, jakiego gąsienica hodowana w pokoju nieraz doznaje[1]).

Parapoynx Hb.

*210. *Candidata* F. Dwa okazy tego samego wieczora przy lampie w Brodach 16. lipca (Klem.).

Chilonidae.

Schoenobius Dup.

211. *Mucronellus* Schiff. S. V. Przebywa tylko w okolicach bagnistych. Dotychczas znany tylko z Brodów, gdzie się co roku pojawia się przy lampie w nielicznych okazach od końc. czerwca do końc. sierpnia (IV, Klem.). Gąsienica żyje i zimuje w łodygach *Poa aquatica*.

Crambidae.

Crambus F.

*212. *Hamellus* Thnb. Znalazłem go w trzech okazach w Gruszowie (pow. Dąbrowa) 27. sierpnia 1892, zaś w roku bież. w Brodach 31. sierpnia. Zdaje się być u nas rzadki.

213. *Verellus* Zk. Bardzo rzadki. Znany tylko Now. z okolicy Lwowa (I); także koło N. Sącza i Brodów w lipcu (Klem.).

---

[1]) Podobne spostrzeżenie zrobiłem między innemi na poczwarkach *Sphinx ligustri* L. i *Saturnia pavonia* L., z których motyle lęgły się częścią tego samego roku, częścią dopiero w roku następnym, chociaż pochodziły od jednej i tej samej samicy.

214. *Fulgidellus* Hb. Rzadki. Po suchych piaszczystych miejscach koło Janowa (IV), Brodów i Dąbrowy (Gruszów), w drugiej połowie sierpnia (Klem.).

215. *Tristellus* F. Wszędzie pospolity i liczny po suchych łąkach i murawach od lipca do pocz. września. Bardzo zmienny; Zincken [1]) rozróżnia pięć grup aberacyj, których wyborny opis uzupełnienia Nolken [2]). Do tych pięciu aberacyj pojawiających się także u nas, dołączam dwie wybitnie odmienne (f, g):

a. Skrzydła przednie brudno-żółte o srebrzystej prędze środkowej.

b. Pręga środkowa skrzydeł przednich cytrynowo-żółta bez połysku, przyczem tło brudno-żółte, mniej lub więcej blade.

c. Skrzydła przednie nieczysto blado lub słomiano żółte, bez pręgi środkowej, natomiast o brunatnym nalocie, ograniczającym jej miejsce (*Paleella* Hb. fig. 51).

d. Skrzydła przednie brunatne o jaśniejszych promieniach wzdłuż żyłek 2, 3 i 4, bez pręgi środkowej (*Aquilella* Hb fig. 52).

e) Skrzydła przednie jednostajnie wątrobowo-brunatne bez wszelkich nakreśleń.

**f. *ab. Brivittellus* m.

„*Palpis, capite thoraceque supra albis; ciliis metallicis. Alae anteriores subangustae, luridae, margine antico, vitta media antrorsum fusco adumbrata costique 4, 5 usque ad cilias late argenteis; costis 1, 2, 3 subargenteis*".

Otułki, głowa i tułów z wierzchu białe, łopatki barwy przednich skrzydeł. Skrzydła przednie dość wązkie, złocisto ochrowe, w połowie zewnętrznej między żyłkami brunatno naprószone, o metalicznie połyskującej strzępinie. Na skrzydłach przednich brzeg ramienny, z wyjątkiem samego żółto-brunatnego kraju, srebrzysty. Podłużna pręga środkowa wraz z żyłkami 4 i 5 po sam kraniec szeroko srebrzyste; również żyłki 2 i 3 od swej nasady w znacznej długości delikatnie srebrzyste; żyłka 1 i część nasadowa brzegu pachowego srebrzysto połyskujące. Pręga środkowa jest ograniczona ostro brunatnym nalotem w całej długości z przodu, oraz w środku z tyłu, podobnie srebrzysta smuga przyramienna przed wierzchołkiem z dołu [3]).

---

[1]) Germar u. Zincken, Magaz. d. Entomol. II, 88.

[2]) Faunawelt p. 322.

[3]) Dr. Rebel oznaczył przesłany mu okaz jako *ab. Culmella* Hb. (należącą do pierwszej grupy). Gdy atoli krótka dyagnoza aberacyi *Culmella* Hb. „*alis superioribus ubilibet hepaticis*", (której odnośna ilustracya Hübnera fig. 404 zupełnie odpowiada), ani też żadna z wyżej opisanych grup z moimi okazami się nie zgadza, byłem zmuszony uznać je za nową formę. Szczególnie biała barwa otułek, głowy i pleców, podwójna pręga srebrzysta i metalicznie połyskująca strzępina, cechują tę formę tak wybitnie, iżby ją właściwie za odrębny gatunek uważać należało.

Znaleziona w czterech zupełnie jednakowych okazach w drugiej połowie sierpnia w Brodach (Klem.).

**g. Skrzydła przednie niemal jednostajnie i bardzo wązkie, brzeg boczny bardzo skośny, wskutek czego wierzchołek ostry, kąt wewnętrzy znacznie rozwarty. Tło skrzydeł przednich czyste, jasno żółte, nieco lśniące; w miejscu pręgi środkowej cienka, lśniąco biaława rysa, dosięgająca wzdłuż żyłki 5 krańca, ograniczona dołem od nasady do połowy skrzydła, zaś z przodu z wyjątkiem nasady w całej długości, ostrą żółto-brunatną kresą; kresa przednia w środku gruba, zwęża się i zanika ku nasadzie zupełnie. Żyłka 6 od krańca lśniąco biała, z przodu brunatno ocieniona. Brunatna smuga znajduje się nadto w połowie zewnętrznej brzegu pachowego, oraz poniżej żyłki 2, jako dalszy ciąg dolnej granicy białawej rysy środkowej. — Aberacya zbliżona najwięcej do grupy c. (*Paleella* Hb.), odznacza się przedewszystkiem szczególną formą i połyskiem skrzydeł przednich, poniekąd też ich znakami barwnymi.

Dwa okazy do lampy na suchej piaszczystej łące przyleśnej koło Brodów, 20. sierpnia (Klem.).

216. *Selasellus* Hb. Pierwszy znany okaz znaleziono koło Lwowa 11. lipca (I), dalsze dwa w Brodach na pocz. sierpnia po łąkach wilgotnych (Klem.).

Phycideae.

Pempelia Hb.

217. *Hostilis* Stph. Daleko rozprzestrzeniony lecz rzadki. Kraków *ex l.* w maju (XI); Rzeszów *ex l.* w połowie maja, Brody przy końc. czerwca (Klem.). Gąsienica w późnej jesieni na wierzbach.

218. *Fusca* Hw. W okolicach górskich, rzadki. Pierwsze dwa okazy odkrył Now. w krzakach brzozowych Lwowiec (koło Sambora) 30. czerwca 1853 (I) dwa dalsze znalazłem w szpilkowych lasach Czarnego Dunajca w drugiej połowie lipca.

219. *Faecella* Z. Bardzo rzadki; pojedynczo koło Lwowa 11. lipca (IV) i Brodów 23. sierpnia (Klem.).

220. *Obductella* F. R. Rzadki. Koło Lwowa (IV) i N. Sącza (Klęczany, Rytro) (Klem.); w lipcu.

Acrobasis Z.

221. *Tumidella* ZK. Dotychczas dwa okazy, pierwszy w dąbrowie Radł. Górn. (I), drugi koło Brodów na jabłka (Klem.); w lipcu.

Myelois Z.

*222. *Suavella* ZK. Odkryłem go w dwóch okazach w Szczawnicy 28. lipca 1875; zresztą nieznany.

223. *Tetricella* F. Rzadki. Wykazany w trzech okazach z okolicy Gródka (Próchnik-Szyp) (I) i Borku (pow. wielicki) (VIII); mój okaz z Brodów. Lata w maju.

Glyptoteles Z.

224. *Leucacrinella* Z. Kilka okazów przy końcu czerwca w Radł. Górn. Lwowcu (pow. sambor.) i Zapolu (pow. lwowski) (I); jeden egzemplarz w Gołąbkowicach przy N. Sączu 5. lipca (Klem.).

Euzophera Z.

225. *Terebrella* Zk. Odkryty przez Now. w Tatrach w pocz. sierpnia (IV); prócz tego w lasach sosnowych koło Brodów przy końc. lipca (Klem.).

Anerastia Hb.

226. *Lotella* Hb. Na suchych piaszczystych miejscach. Jedna para *in copula* 3. lipca koło Janowa (I); okolica Brodów i Lwowa (Klem.). Pojawia się przez cały lipiec.

*227. *Lotella* Hb. *ab. Miniosella* ZK. Jeden okaz w Brodach do lampy 8. lipca 1892 (Klem.).

Galleriae.

Melissoblaptes Z.

228. *Bipunctanus* Curt. Brody, przy końcu lipca na suchych piaszczystych miejscach. Samce o wiele liczniejsze, okrążają i obsiadują gromadnie kwiatostany dziewanny, poszukując samic (Klem.). Zresztą znany tylko Now. z okolicy Janowa (IV).

F. Tortricina.

Teras Tr.

229. *Umbrana* Hb. Zubrza (koło Lwowa), w krzakach brzozowych częsty w październiku i na pocz. listopada, także pojedynczo w marcu; samce bez porównania rzadsze (I). Jeden zlatany okaz znalazłem w Brodach jeszcze 10. czerwca. Gdzieindziej w kraju dotąd nieznany.

230. *Hastiana* L. Rozsiedlony wszędzie i nie rzadki, w późnej jesieni oraz po przezimowaniu na pocz. wiosny. Między licznemi jego aberacyami zasługują na uwagę następujące, dotychczas niewykazane:

*231. *Hastiana* L. *ab. Coronana* Thnb. Kraków *ex l.* 8. października 1889 (Klem.).

*232. *Hastiana* L. *ab. Buringerana* Hb. Rzeszów, wypłoszona z krzaków tarniny 8. października 1893 (Klem.).

*233. *Hastiana* L. *ab. Leprosana* Froel. Kilka okazów złapanych w kwietniu i wyhodowanych *ex l.* w październiku koło Brodów i Rzeszowa (Klem.).

*234. *Hastiana* L. *ab. Centrovittana* Stph. Jeden okaz tej pięknej i rzadkiej formy wychowałem *ex l.* we Lwowie 28. września 1894. (Brak jej c. k. muzeum nadwornemu w Wiedniu).

235. *Logiana* Schiff. S. V. W brzezinie Zubrza (koło Lwowa) we wrześniu i październiku liczny; bliżej Lwowa pojedynczo (I). W Brodach rzadki, przy końcu września (Klem.).

*236. *Variegana* Schiff. S. V. *ab Asperana* F. „Połowa nasadowa skrzydeł przednich jednostajnie biała“. Dwa okazy przy końc. września i w połowie października 1895 w Krzywczycach przy Lwowie (Klem.).

237. *Literana* L. *v. Squamana* F. Dwa okazy w dąbrowie Bednarówka (koło Lwowa) 15. września (I), trzeci w jodłowym lesie koło St. Sącza 29 lipca (Klem.).

**238. *Literana* L. *ab.* Prześliczną aberacyę wyhodowałem *ex l.* 5. sierpnia 1887 w N. Sączu. Ponieważ jej opisu nigdzie nie znajduję, nadto znany mikrolepidopterolog Dr. Hofmann z Regensburgu jej oznaczyć nie był w możności, podaję pokrótce jej cechy:

Na czysto białem tle o nader lekkim odcieniu zielonawym, przebiegają od nasady dwie rdzawo brunatnawe smugi, jedna wzdłuż środka skrzydła, druga do połowy brzegu ramiennego; reszta nakreślenia składa się częścią z jaskrawo czarnych kropek i krótkich kres, wyniosłych wskutek odstających łusek, częścią z jaśniejszych plam czarnawo popielatych, tworzących razem piękny rysunek marmurkowy. W brzegu ramiennym znajduje się około dziewięciu mniej lub więcej wyraźnych czarnych kreseczek poprzecznych. W środku skrzydła gruba czarna kresa strzałkowata, ostrzem ku nasadzie zwrócona, między nią a krańcem czarna kropka, na zewnątrz popielato rozlana. Nad oboma a w związku z niemi, dwie zlane plamy czarnawo popielate, zajmujące przeważną część środkową brzegu ramiennego. Przy brzegu pachowym nieco za środkiem jego, czarna kreska skośna, ograniczona od zewnątrz czarnawo popielatym cieniem; kreska ta tworzy z wewnętrzną granicą popielatej plamy przyramiennej niby poprzeczną rysę łukowatą. Z nasady skrzydła bliżej brzegu pachowege wybiega

gruba, nierówna kresa czarna, sięgająca trzeciej części długości skrzydła; w jej środku odgałęzia się czarna rysa poprzeczna, ciągnąca się z małą przerwą do brzegu ramiennego; pod nią przy brzegu pachowym czarnawo popielata plama. Wreszcie przy brzegu pachowym kilka czarnych kropeczek. Strzępina o zielonawej przedziałce w środku, upstrzona w swej połowie nasadowej w przedłużeniu żyłek zielonawemi kropeczkami.

239. *Roscidana* Hb. Wykryty przez Now. w kilku okazach koło Lwowa (Lesienice, Zubrza) we wrześniu i październiku (I); jeden egzemplarz znalazłem też w Radgoszczu (pow. dąbrowski) 28. sierpnia 1875.

240. *Lipsiana* Schiff. S. V. Rzadki; pojedynczo w Krakowie i okolicy (Borek), w pocz. lipca i połowie października (V, XIX), dwa okazy także w okolicy Brodów w połowie września (Klem.).

241. *Schalleriana* L. Znany był tylko Now. z Radł. Górn. i Zubrzy koło Lwowa (I). Daleko rozsiedlony i zwłaszcza po krzakach olszowych i brzozowych, oraz na brzegach lasów szpilkowych nie rzadki. Znajdywałem go w Bochni i koło Brodów. Od połowy sierpnia do października.

242. *Aspersana* Hb. Rozprzestrzeniony od równin do krainy regli w Tatrach (do 1500 m.). Okolica St. Sącza, Brodów (Klem.), Tatry (VII). Przy końc. lipca i w sierpniu.

243. *Ferrugana* Tr. Wszędzie, zwłaszcza po dąbrowach, lasach bukowych i brzozowych miejscami bardzo pospolity. Pojawia się niemal przez cały rok, głównie w jesieni oraz po przezimowaniu na wiosnę. Odznacza się nadzwyczajną zmiennością ubarwienia. W okolicy Brodów i Lwowa zebrałem w ciągu kilku lat do 200 okazów, z których niemal każdy inny, jakkolwiek liczne przejścia wskazują na ich gatunkowe pokrewieństwo. Rozmiar skrzydeł przeważnie dość jednostajny, (długość skrzydła przedniego = 8 mm), jednak zdarzają się i pod tym względem wyjątki; posiadam dwa okazy, u których długość skrzydła przedn. wynosi zaledwie 6 mm, przeciwnie u największych dosięga 10 mm. Rozmaitość form polega głównie na barwie tła i jakości ciemnych nakreśleń na skrzydłach przednich. Barwa tła bywa w różnym stopniu żółta lub rdzawa od zupełnie blado ochrowej do ciemno czerwono żółtej, nawet czerwono brunatnej; u niektórych jest jaśniej lub ciemniej popielata z czerwonym odcieniem. Ciemne nakreślenia bywają u okazów żółtych rdzawo żółte, rdzawo brunatne, nawet czarno brunatne, u popielatych ciemniej popielate. Powierzchnia skrzydeł najczęściej upstrzona delikatnemi rdzawemi lub brunatnemi kreseczkami poprzecznemi nakształt krateczki, niekiedy czarnemi kropeczkami.

Ze względu na wyżej wymienione znamiona, dają się rozróżnić następujące grupy aberacyj, pomiędzy któremi znowu liczne istnieją przejścia:

a) Tło złocisto ochrowe, częstokroć upstrzone brunatnemi kropeczkami. Nakreślenie brunatno rdzawe lub brunatno czarne; znamię kątowe przy brzegu ramiennym rozciąga się szeroko po brzeg pachowy; rysa poprzeczna przednia wyraźna, przy brzegu pachowym rozlana; kąt wewnętrzny przedzielony wyrazistą linią, łączącą się ze znamieniem przy brzegu ramiennym. — Aberacya rzadka.

b) Tło jaśniej lub ciemniej ochrowe, albo żółtawo lub czerwonawo popielate, najczęściej o rdzawej lub czarnawej krateczce, znamię kątowate przy brzegu ramiennym rozciąga się tylko do środka skrzydeł; inne nakreślenia niewydatne. — Aberacya najpospolitsza.

**c*) *ab. Tripunctana* Hb. Tło blado ochrowe lub czerwono ochrowe, upstrzone z rzadka brunatnym pyłkiem; znamię kątowate przy brzegu ramiennym wybitne, rozerwane na trzy mniej lub więcej odrębne plamki czworoboczne, barwy brunatno rdzawej lub czarnej. — Nie rzadka.

d) Tło jednostajnie ciemne, czerwonawo popielate nader drobno ciemniej naprószone, bez wszelkiego nakreślenia, co najwyżej o ciemniejszej chmurce w środku skrzydła. — Rzadka.

e) Tło najczęściej brunatnawo ochrowe o bardzo niewyraźnem znamieniu przy brzegu ramiennym, upstrzone pięknie czarnemi kropkami, ułożonemi zwłaszcza w środku i części krańcowej skrzydła w skośne, łukowato zgięte szeregi. — Bardzo rzadka.

244. *Lithargyrana* HS. Może także tylko aberacya poprzedniego; głównie w październiku, ukryty w zeschłem już o tej porze liściu dębowem; lasy koło Brodów, Gołąbkowice przy N. Sączu 30. sierpnia i 22. kwietnia (okaz przezimowany) (Klem.); Młodów koło Rytra w maju (XXV).

*245. *Contaminana* Hb. Dotychczas w formie typowej nie wykazany. W Brodach, zwłaszcza na tamtejszym cmentarzu po krzakach głogu i czeremchy co roku częsty, od końc. sierpnia do pocz. października (Klem.).

246. *Contaminana* Hb. *v. Ciliana* Hb. Jak poprzedni, lecz rzadszy; także w Bednarówce koło Lwowa (I), oraz nieco liczniej *ex l.* w Rytrze (XXV).

Tortrix Tr.

247. *Piceana* L. W lasach szpilkowych okolic górskich St. Sącza i Czarnego Dunajca, rzadki (Klem.); zresztą wymieniony w jednym okazie z Jedliny (pow. samborski) (I). W lipcu i sierpniu.

*248. *Podana* Sc. *v. Sauberiana* Sorh. Odmiana wybitnie melanotyczna. Jeden piękny samczyk nadleciał do lampy w Brodach 21. czewca 1895 (Klem.).

249. *Semialbana* Gn. Now. znajdywał go głównie w dąbrowach koło Sambora (Radł. Górn., Czaple, Stupnica), Drohobycza (Rakowiec) i Lwowa (Lesienice) (I); kilka okazów złowiłem w Gołąbkowicach przy N. Sączu i w Krzywczycach przy Lwowie. Pojawia się w lipcu.

250. *Cinnamomeana* Tr. Rzadki; głównie po lasach liściastych. Kilka okazów wykazano z Radł. Górn. i Czartowskiej Skały przy Lwowie (I); także *ex l.* we Lwowie (Klem.). W czerwcu.

251. *Dumetana* Tr. Daleko rozsiedlony lecz wszędzie rzadki. Po łąkach leśnych w Myślenicach i Brodach (Klem.); nadto cztery okazy w dąbrowie Radł. Górn. (I). W lipcu.

*252. *Politana* Hw. Po łąkach lasów sosnowych koło Brodów w kwietniu dość częsty; także kilka okazów *ex l.* tamże. (Klem.). Gdzieindziej nie wykazany.

253. *Cinatena* Schiff. S. V. Znany tylko Now. w dwóch okazach z Dąbrowy koło Drohobycza na pocz. sierpnia (I); w Brodach 26. czerwca i 20. lipca (Klem.).

*254. *Conwayana* F. Bardzo rzadki; pierwszy okaz w Podegrodziu koło N. Sącza 9. lipca 1881, dalsze w Czarnym Dunajcu 17. lipca oraz w Brodach 24. czerwca. Gdzieindziej nie znany.

255. *Loeflingiana* L. Znaleziony przez Now. w dwóch okazach w krzakach dębowych Zapole koło Hołoska (pow. lwowski) 9. czerwca (I), oraz przezemnie w Lipkach koło Brodów 5. lipca.

256. *Viburniana* F. Przeważnie rzadki. Radł. Górn. (I), Wola Justowska przy Krakowie na pocz. września (VIII); koło Brodów dość częsty, tkaże *ex l.*, od połowy czerwca do końc. lipca (Klem.).

*257. *Paleana* Hb. *ab. Icterana* Froel. Sorhagen [1]) przypuszcza, iż ta forma jest odrębnym gatunkiem. — Odkryłem ją pojedynczo w ogrodzie strzeleckim N. Sącza 13. lipca 1883 i w Lipkach koło Brodów na pocz. lipca.

Sciaphila Tr.

258. *Wahlbomiana* Tr. *v Incertana* Tr. Rzadki; jeden okaz w Gołąbkowicach koło N. Sącza 24. lipca 1877. (Klem.). Według Now. ma być pospolity w całej Galicyi wschodniej aż do przedgórzy w czerwcu i na pocz. lipca (I); niewątpliwie autor nie rozpoznał należycie tej aberacyi, która jest do innych bardzo podobna.

---

[1]) Die Kleinschmetterlinge der Mark Brandenburg etc. Berlin 1886.

Cheimatophila Stph.

259. *Tortricella* Hb. Zdaje się być pospolitym tylko tu i owdzie w Galicyi wschodniej. Now. widział go w ogromnej ilości na pocz. wiosny 1856 w mięszanych lasach Radł. Górn., a w r. 1859 w dąbrowie Bednarówka koło Lwowa; dwa ♂♂ w dębowych krzakach koło Brodów 26. marca i 16. kwietnia (Klem.).

Cochylis Tr.

*260. *Zebrana* Hb. Jeden okaz w Ditkowicach przy Brodach 19. maja 1895 (Klem.).

261. *Dipoltella* Hb. Pojawia się dość licznie w czerwcu po piaszczystych nieużytkach wzgórzy okalających Lwów, najchętniej zmierzchem na krwawniku (*Achillea*), w którego kwiatostanach gąsienica żyje (I, Klem.); indziej nie zauważany.

262. *Kindermanniana* Tr. Na suchym piaszczystym gruncie, porośniętym bylicą (*Artemisia campestris*) koło Brodów (Klem.) i Lwowa (I); nierzadki w lipcu.

*263. *Heydeniana* HS. Dotychczas jeden okaz[1]) w Brodach (cmentarz) 6. maja 1890 (Klem.). Gatunek włoski.

*264. *Notulana* Z. Pierwszy okaz w Gruszowie (pow. Dąbrowa) 26. sierpnia 1875, dalsze w N. Sączu przy końcu maja i w sierpniu (Klem.); zresztą nie znany.

265. *Posterana* Z. Rzadki. Pojedynczo w okolicy Lwowa (Bednarówka) (I) i Krakowa (XI) w maju; w Gruszowie (pow. dąbrowski) 29. sierpnia (Klem.). Przebywa po suchych miejscach.

Retinia Gn.

266. *Duplana* Hb. Brody, na brzegach lasów sosnowych, w drugiej połowie kwietnia (Klem.); Hołosko koło Lwowa (XII).

267. *Turionana* Hb. W okolicy Brodów wszędzie po lasach sosnowych w maju nie rzadki (Klem.); zresztą znany tylko ze Swińki koło Lwowa (I).

268. *Margarotana* HS. Kilka okazów w lasach sosnowych koło Brodów przy końcu kwietnia i w maju (Klem.). Gąsienica żyje nasionami szyszek sosnowych (*Pinus sylvestris*), według Wachtla (XVIII) też jodłowych i świerkowych.

Penthina Tr.

*269. *Semifasciana* Hw. Okolica N. Sącza w czerwcu; pierwszy okaz w Załubinczu 12. czerwca 1880; także w Krakowie *ex l.* 27. maja (Klem.). Przebywa w pobliżu wierzb.

---

[1]) Oznaczył go Dr. Hofmann z Regensburgu.

270. *Betulaetana* Hw. Pojedynczo po krzakach brzozowych i olszowych od końc. czerwca niemal do końc. września; Zabieżów (koło Krakowa) (XIX), Rytro *ex l.* (XXV), Załubincze koło N. Sącza, Brody do lampy (Klem.).

271. *Dimidiana* Sodof. Nieliczny, w jednej generacyi w maju i czerwcu; koło Sambora (Radł. Górn.) (I), Krakowa (Bielany) (VIII), (Wola Justowska) i Lwowa (Klem.).

*272. *Oblongana* Hw. Rzadki; pierwszy okaz w N. Sączu 27. sierpnia 1884, kilka dalszych w dziesięć lat później koło Brodów w lipcu i sierpniu (Klem.).

273. *Fuligana* Hb. Wszędzie rzadki; pojedynczo w leszczynie Radł. Górn. (I), w N. Sączu (Klem.) i Rytrze (XXV). W maju i czerwcu.

274. *Charpentierana* Hb. Głównie w Karpatach. W Tatrach dosięga krainy lasów (IV); góry Pikuj (pow. turczański) i Szpyci (pow. kossow.) (I); dolina Strążysk w Tatrach 1. sierpnia (Klem.); Kraków (V). Pojawia się przeważnie w lipcu.

275. *Trifoliana* HS. Daleko rozsiedlony; pojawia się najczęściej pojedynczo po górskich łąkach, ogrodach, ziemniaczyskach, koniczach i zrębach leśnych koło Lwowa, Sambora (Radł. Górn.), Drohobycza (Modrycz), Turki (Wołcze), w Tatrach (I, IV) i Rytrze (Klem.). Od końc. czerwca do pocz. sierpnia.

Aphelia Stph.

276. *Furfurana* Hw. Bardzo rzadki; wykazany dotychczas tylko z Krakowa (V); dwa okazy w N. Sączu, jeden koło Lwowa (Krzywczyce) (Klem.). Po wilgotnych łąkach w czerwcu.

Cymolomia Ld.

*277. *Hartigiana* Rtz. Dotąd jeden tylko okaz w Rytrze koło N. Sącza 12. lipca 1888 (Klem.).

Eccopsis Z.

278. *Latifasciana* Hw. Pojedynczo koło Sambora (Radł. Górn.), Gródka (Romanówka) (I), Krakowa (Przystań Zwierzyniecka) (VIII); kilka okazów w lipcu i na pocz. sierpnia w jodłowym lesie przy St. Sączu (Klem.). Pojawia się u nas już od końc. czerwca.

Grapholitha Tr.

279. *Expallidana* Hw. Po wilgotnych łąkach. Pierwszy okaz w Janowie (koło Gródka) 4. czerwca (IV), inny w N. Sączu 28. maja (Klem.).

280. *Caecimaculana* Hb. Tatry, w krainie lasów w sierpniu (IV); Klęczany koło N. Sącza 8. lipca (Klem.).

281. *Graphana* Tr. Na suchych piaszczystych urwiskach koło Lwowa w czerwcu (Klem.); trzy okazy na wzgórzu Próchnik (koło Gródka) i w Radł. Górn. (I).

282. *Proximana* HS. Gołąbkowice przy N. Sączu, w krzakach jodłowych (Klem.); Rytro, czerpany z ziół (XXV). W czerwcu.

283. *Ophthalmicana* Hb. Pojawia się pojedynczo w październiku po gęstych zaroślach koło Lwowa (Krzywczyce) (Klem.), (Lesienice, Zubrza) (I) i koło Krakowa (Bielany) (XI).

*284. *Solandriana* L. Bardzo rzadki; jeden okaz znalazłem w Łyczanej koło N. Sącza 31. lipca 1880, drugi spłoszyłem z wierzby w Czarnym Dunajcu 4. sierpnia 1891.

*285. *Solandriana* L. *v. Semimaculana* Hb. Piękna odmiana, odznaczająca się wielką rdzawo brunatną plamą przy brzegu pachowym skrzydeł przednich, która zajmuje całą połowę skrzydła od nasady do kąta wewnętrznego. Odkryłem ją w Czarnym Dunajcu w wiklinie nad rzeką tejże nazwy 2. sierpnia 1891.

286. *Citrana* Hb. Znany dotychczas tylko z najbliższej okolicy Lwowa i Brodów, gdzie po urwiskach i nieużytkach piaszczystych w drugiej połowie czerwca i w lipcu co roku dość licznie się pojawia (I, Klem.).

287. *Servillana* Dup. Jedyny okaz 29. maja na brzegu górzystego lasu w Radł. Górn. (I); w tym samym dniu miesiąca 1894 jeden okaz w Rzeszowie *ex l.* (Klem.). Gąsienica od jesieni do kwietnia w młodych pędach wierzby. Należy u nas do rzadkich.

288. *Scopariana* HS. Po łąkach leśnych koło Brodów i Lwowa; lata w dni słoneczne w kwietniu i maju (Klem.); zresztą tylko w Janowie (pow. Gródek) (IV).

289. *Pactolana* Z. Dotychczas tylko w Hołosku przy Lwowie 27. maja (IV) i N. Sączu 1. czerwca 1881 (Klem.).

*290. *Coronillana* Z. Pierwszy okaz w N. Sączu 18. maja 1880, kilka innych w Lipkach przy Brodach (Klem.). Przebywa po łąkach leśnych w maju i pocz. czerwca.

*291. *Aurana* F. *ab. Aurantiana* Kollar. Tę piękną i nader rzadką aberacyę odkryłem w wiklinie nad Dunajcem koło N. Sącza 13. lipca 1881; gdzieindziej nie znana.

Phthoroblastis Ld.

*292. *Spiniana* Dup Bardzo rzadki, dotąd był u nas nie znany. Jeden okaz w Gruszowie (pow. dąbrow.) 31. sierpnia 1876, drugi w Biesny (koło Gorlic) 12. sierpnia 1884 (Klem.).

*293. *Ochsenheimeriana* Z. Jedyny okaz w okolicy N. Sącza 3. czerwca 1879. (Klem.).

Tmetocera Ld.

294. *Ocellana* F. *ab. Laricana* Z. Aberacya ciemna, zdarzająca się rzadko między formą zwyczajną; N. Sącz 1. sierpnia 1885, Rzeszów *ex l.* 12. czerwca (Klem.), Rytro *ex l.* 20. maja 1892 (XXV). Gąsienica jej żyje szpilkami modrzewia, zaś gąsienica formy zwyczajnej na drzewach owocowych, dębie, olszy, jarzębinie, wierzbie i i.

Steganoptycha HS.

295. *Neglectana* Dup. Brody i Rzeszów, wyhodowany z gąsienic żyjących w baziach wierzby iwy; motyle lęgły się w maju i czerwcu; także wolno koło Brodów (Lipki); prócz tego wykazany tylko z Łucyanowic (koło Krakowa) (V).

296. *Ramella* L. Naściszowa przy N. Sączu 1. sierpnia 1877 (Klem.). Zdaje się być pospolitszy po zaroślach brzozowych koło Sambora (Radł. Górn.), Drohobycza (Modrycz, Dobrowlany) i Lwowa (Zubrza), w sierpniu i wrześniu (I).

297. *Oppressana* Tr. Podegrodzie w okol. N. Sącza 24. czerwca 1873. (Klem.). Według Now. dość częsty w czerwcu i lipcu po wierzbach i topolach wsi Koniuszki nad Strwiążem (pow. rudecki), zaś pojedynczo po lasach okolicznych Radł. Górn., Lwowa i Janowa (I).

*298. *Signatana* Dgl. Jeden okaz *ex l.* 16. maja 1894 (Klem.).

299. *Nanana* Tr. Zbierałem go na świerkach w lipcu, przeważnie w górskich okolicach Galicyi zachodniej, jakoto w Czarnym Dunajcu, Myślenicach, Rytrze (Klem., XXV); jeden okaz też koło Lwowa (Swinka) (I).

300. *Augustana* Hb. Zwyczajnie po torfiastych łąkach leśnych w pobliżu wierzb; górzysta okolica Sambora (Radł. Górn.) w lipcu (I); N. Sącz *ex l.* 24. czerwca (Klem.).

Phoxopteryx Tr.

*301. *Obtusana* Hw. Odkryłem go w liściastych zaroślach na Panieńskich Skałach koło Krakowa 25. maja 1889; indziej nie wykazany.

302. *Biarcuana* Stph. Rzadki. Kilka okazów w brzezinie Lwowiec koło Sambora (I); zresztą tylko w okolicy Brodów, zmierzchem po łąkach lasów mięszanych. Pojawia się od pocz. czerwca (Klem.).

303. *Comptana* Froel. Dotychczas tylko w okolicy Brodów po jasnych kniejach okolicznych (Lipki, Pieniaki), także zmierzchem (IV, Klem.); pojawia się w dwóch generacyach w maju i sierpniu.

Rhopobota Ld.

304. *Naevana* Hb. Hołosko przy Lwowie 27. maja (IV), Bochnia 16. sierpnia (Klem.); prawdopodobnie dwie generacye.

Dichrorampha Gn.

*305. *Sequana* Hb. Boratyn koło Brodów 1. sierpnia 1890; jedna para in copula na Łysej górze koło Rzeszowa. Lata na pocz. czerwca po łąkach obfitujących w *Achillea* i *Tanacetum* (Klem.).

306. *Simpliciana* Hw. Kraków i Krzeszowice w lipcu (V); N. Sącz przy końc. sierpnia. Na krwawnikach i pokrzywach (Klem.).

*307. *Saturnana* Gn. N. Sącz przy końc. maja 1881 (Klem.); gdzieindziej nie znany.

G. Tineina.

Choreutidae.

Choreutis Hb.

308. *Bjerkandrella* Thnb. W Karpatch zachodnich; Pieniny, Tatry do 1500 m. (Klem.), Rzyczanów koło Rytra na polanach górskich (Klem.). Pojawia się przez cały lipiec.

Talaeporidae.

Talaeporia Hb.

*309. *Politella* O. Jedyny znany okaz ♂ w Lipkach przy Brodach 19. maja 1894 (Klem.); niezawodnie bardziej rozpowszechniony.

Solenobia Z.

*310. *Pineti* Z. Dotychczas jeden egzemplarz *ex l.* w Brodach 26. kwietnia. Gąsienica na pocz. tegoż miesiąca na pniu

sosny; żywi się porostami, do których woreczek bardzo jest podobny; woreczek walcowaty, wierzchem kanciasty, pokryty szczątkami porostów (Klem.).

311. *Triquetrella* F. R. Okolica Lwowa w połowie maja (IV). Koło N. Sącza, Bochni, Brodów i Lwowa; wszędzie pospolity zwłaszcza jako gąsienica; woreczki można często znaleźć na wiosnę po płotach, murach i pniach dębów. Gąsienica żywi się porostami. Motyle (przeważnie samice) lęgną się w kwietniu i maju (Klem.).

*312. *Wockii* Hein. Bardzo rzadki; jedyny okaz 4. maja 1895 w liściastym lesie Lesienic koło Lwowa (Klem.). Gdzieindziej nieznany.

Lypusidae.

Lypusa Z.

313. *Maurella* F. Cztery okazy wypłoszone z dębów w lasach Radł. Górn. koło Sambora, oraz Lesienic i Koryciny koło Lwowa (I); Brody 19. maja (Klem.). Czas pojawu maj i pocz. czerwca.

Tineidae.

Diplodoma Z.

*314. *Marginepunctella* Stph. Odkryty w lesie jodłowym koło St. Sącza 12. lipca 1887 (Klem.). Gąsienica żywi się porostami na pniach drzew, murów i skał, według Stange'go[1]) też trupami owadów. Woreczek składa się z dwóch połówek wsuniętych w siebie.

Blabophanes Z.

315. *Ferruginella* Hb. N. Sącz 15. lipca; przy Lwowie po krzakach i zaroślach pod płotami w połowie czerwca częsty (Klem.). Now. znajdywał go pojedynczo od końc. maja do lipca po cierniskach i na brzegach lasów koło Lwowa (I).

316. *Monachella* Hb. Bardzo rzadki; znaleziony przez Now. w dwóch okazach 30. maja i 3. czerwca na leśnej łączce w Radł. Górn. (I). W r. 1893 złapałem 18. lipca piękny okaz przy lampie w Brodach. Gąsienicę dotychczas mało znaną, zauważano według Büttnera w gniazdach małych ptaków, żyjącą między innemi ich kałem.

---

[1]) A. Stange, Verzeichniss der Schmetterl. von Halle.

Tinea Z.

317. *Fulvimitrella* Sodof. Jeden okaz 14. maja w brzezinie Krzywczyce przy Lwowie (I); drugi (♀) znalazł się w pokoju 1. czerwca w Brodach (Klem.).

318. *Lapella* Hb. Gołąbkowice przy N. Sączu 9. maja, St. Sącz 1. sierpnia, zapewne w dwóch generacyach (Klem.); prócz tego wykazany w trzech okazach znalezionych w brzezinie Lwowiec (pow. sambor.) w czerwcu i w lipcu 1856 (I). Sorhagen znajdywał gąsienice zimujące oraz w czerwcu w opuszczonych gniazdach małych ptaków; przebywają w rurkach utkanych z przędzy i żywią się szczątkami piór.

*319. *Semifulvella* Hw. Rzadki lecz daleko rozprzestrzeniony. Pojedynczo w okolicy N. Sącza (Chełmiec) 31. sierpnia 1873 i Brodów (Lipki) 2. września 1891 (Klem.).

Lampronia Stph.

*320. *Morosa* Z. Rzeszów *ex l.* 16. maja 1895. Gąsienica na róży, przeważnie w paczkach kwiatowych (Klem.).

*321. *Redimitella* Z. Jedyny okaz w Krakowie 17. maja 1885 (Klem.).

322. *Rubiella* Bjerk. Zbierał go Now. po płotach i olszowych krzakach koło Lwowa i Sambora (Radł. Górn.) (I); mój okaz w Krzywczycach przy Lwowie. Lata w maju i czerwcu.

Incurvaria Hw.

*323. *Tenuicornis* Stt. Odkryty na piaszczystych wzgórzach koło Lwowa 22. maja 1895 (Klem.). Gatunek bardzo rzadki; niema go w muzeum nadwornem w Wiedniu.

*324. *Rupella* Schiff. SV. Jeden okaz pod kopcem Kościuszki przy Krakowie 30. maja 1888 (Klem.).

Adelidae.

Adela Latr.

*325. *Rufimitrella* Sc. v. *Frischella* Hb. Odmiana z żółtą plamą przy brzegu pachowym skrzydeł przednich. Jakkolwiek jej nigdzie nie znajduję wykazanej, jest u nas bez porównania częstszą od formy pierwotnej. Okolica N. Sącza przy końcu maja i w czerwcu (Klem.).

*326. *Associatella* F. R. Bardzo rzadki; odkryty jeszcze w r. 1885 w jednym okazie ♀ przy N. Sączu 14. lipca (Klem.).

Ochsenheimeridae.

Ochsenheimeria Hb.

*327. *Vaculella* F. R. Gromadkę okazów tego bardzo rzadkiego Molowca znalazłem na polnej kapliczce otoczonej lipami, 10. sierpnia 1887, w Czarnym Dunajcu.

Acrolepidae.

Acrolepia Curt.

*328. *Granitella* Tr. N. Sącz 5. maja 1880 (Klem.). Zresztą nie znany.

Hyponomeutidae.

Swammerdamia Hb.

329. *Oxyacanthella* Dup. Wykazany tylko z okolicy Rytra (Obłazy) (XXV); pojawia się także koło Lwowa (Krzywczyce) (Klem.). W maju.

Prays Hb.

*330. *Curtisellus* Don. *v. Rustica* Hw. Odkryty na piaszczystych wzgórzach okolicy Lwowa 22. maja 1895 (Klem.). Formę pierwotną znalazł Now. również w jednym okazie w leszczynie Radł. Górn. (I).

Argyresthia Hb.

331. *Nitidella* F. *v. Ossea* Hw. Rzadka odmiana o żółtawo białych skrzydłach przednich i zanikłych znamionach ciemnych. Jeden okaz przy końcu maja w Samborze (I), drugi na krzakach głogowych w Rytrze, 5. lipca 1894 (Klem.).

*332. *Semitestacella* Curt. Bardzo rzadki; dotąd był u nas nieznany. Posiadam w zbiorze dwa okazy z zagubionemi niestety etykietami, pochodzące prawdopodobnie z Brodów.

333. *Abdominalis* Z. Tylko w górskich okolicach zachodniej części kraju; Tatry (kraina regli do 1500 m) (V), Gołąbkowice koło N. Sącza, dolina Wielkiej Rostoki przy Rytrze, Myślenice; w lipcu i pierwszej połowie sierpnia (Klem.). Gąsienica w liściach jałowca.

*334. *Pygmaeella* Hb. Lwów *ex l.* 3. czerwca 1895. Gąsienica w baziach wierzby iwy. (Klem.).

*335. *Aurulentella* Stt. Tylko w górach Galicyi zachodniej koło jałowca, w którego szpilkach gąsienica żyje; Czarny Dunajec i Rytro w sierpniu (Klem.).

Plutellidae.

Cerostoma Latr.

336. *Horridella* Tr. Wiele okazów na drzewach owocowych w Samborze i okolicy Turki (Wołcze) (I); Kraków *ex l.* 2. lipca (Klem.). Gąsienica na tarninie i jabłoni.

337. *Nemorella* L. Gatunek górski. Tatry w krainie regli (do 1500 m.) (I), Myślenice w zrębie leśnym, także do lampy; w lipcu (Klem.).

Gelechidae.

Psecadia Hb.

338. *Decemguttella* Hb. Gąsienice znajdywałem koło N. Sącza co roku we wrześniu dość licznie na spodniej stronie liści *Lithospermum arvense*, rosnącego w krzakach olszowych na brzegach rzeki Kamienicy; motyle lęgną się w roku następnym od końc. maja do połowy lipca. Zresztą wykazany w jednym tylko okazie z Krzywczyc koło Lwowa (I).

Depressaria Hw.

*339. *Flavella* Hb. Pierwszy okaz w Klęczanach koło N. Sącza 15. lipca 1871, drugi w Rytrze 9. sierpnia 1889 (Klem.); gdzieindziej nie zauważany.

340. *Assimilella* Tr. Pojedynczo na wzgórzach Szyp koło Gródka i w Krzywczycach przy Lwowie (I); okolica Brodów i Lwowa, także *ex l.* Gąsienica sprzędza kwiatostany *Sarothamnus* gęstym białym oprzędem. Motyl w czerwcu i pierwszej połowie lipca (Klem.).

*341. *Atomella* Hb. Koło Brodów i Lwowa, od września do listopada, ukryty w zwiędłych już o tej porze liściach drzew i krzaków (Klem.); zimuje [1]).

*342. *Subpropinquella* Stt. N. Sącz 11. sierpnia 1882 (Klem.).

*343. *Ocellana* F. N. Sącz, ogród strzelecki 29. sierpnia 1882; Krynica, Lwów (Klem.), Rytro (XXV). Pojawia się od połowy lipca do końc. października.

---

[1]) Wiele okazów całego rodzaju *Depressaria* Hw. zimuje i pojawia się znowu na wiosnę roku następnego.

344. *Purpurea* Hw. Wykazany już przez Now. z Zubrzy koło Lwowa (I); Lipki przy Brodach, płoszony ze suchych już liści dębowych w połowie listopada; Krzywczyce przy Lwowie w połowie maja (Klem.).

*345. *Conterminella* Z. Dotąd znany tylko z przedgórza Karpat zachodnich, mianowicie z okolicy N. Sącza (także *ex l.*) i ze Szczawnicy (Klem.). Gąsienica w maju w sprzędzonych szczytach pędów wierzbowych; motyl od połowy czerwca.

**346. *Isabellina* m.

„*Saturate rubido-isabellina fusco irrorata, thorace, alarum anteriorum costa et basi purpurascentibus; harum punctis duobus obsoletis nigris oblique positis ante medium, maculis duabus albis longitudinaliter positis pone medium et striga obliqua fusca ab costa transversa ad angulum posteriorem pertingenti; palporum articulo ultimo innotato. 10 mm*“.

Nakreśleniem podobny do *Astrantiae* Hein.; różni się przedewszystkiem tłem skrzydeł przednich, pólkiem nasadowem, oraz barwą głowy i tułowia. Skrzydła przednie dość wązkie o wierzchołku zaokrąglonym i niewiele skośnym krańcu, jednostajnie brunatnawo ochrowe z purpurowym odcieniem zwłaszcza na kraju brzegu ramiennego; tło brunatno nakropione, gęściej w połowie zewnętrznej, brzeg ramienny brunatnemi plamkami regularnie upstrzony. Pólko nasadowe od tła jaśniejsze, purpurowo ochrowe, od zewnątrz niemal po brzeg ramienny brunatno ograniczone, w środku niewyraźnie przedzielone czarnawym znaczkiem poprzecznym; tworzy ono na przedniej żyłce środkowej ząbek na zewnątrz zwrócony. Kropeczki skośne przed środkiem skrzydła bardzo drobne, pod niemi nieco bliżej krańca mała czarna kreseczka we fałdziku skrzydeł. Kropki białe małe, jednak wyraźne, otoczone obwódką rdzawo czarną, z nich zewnętrzna nieco większa; z obwódką wewnętrznej kropki białej łączy się od strony brzegu ramiennego nieokreślona brunatna chmurka, zaś od zewnętrznej przebiega wyraźny cień brunatny ku kątowi wewnętrznemu. Kraniec obwiedziony czarnawemi kreseczkami, strzępina barwy tła, brunatno naprószona z popielatą przedziałką przy swej nasadzie i przed końcem. Skrzydła tylne jasno popielate o żółtawym połysku, w samym kącie przednim nieco jaśniejsze; linia krańcowa szeroka, czarnawa, poprzerywana; strzępina jaśniejsza, o nikłej ciemniejszej przedziałce. Głowa barwy tła skrzydeł przednich, lecz nieco jaśniejsza; tułów jak pólko nasadowe, na plecach o dwóch czarnych kropeczkach. Rożki czarnawe; otułki długie jaśniejsze od tła skrzydeł przednich; ich członek środkowy o silnej purpurowej szczoteczce, po bokach popielato i czarno naprószony, członek końcowy nie wiele krótszy, zupełnie jednostajnie ubarwiony.

Odkryłem go w Rytrze 29. lipca 1895.

*347. *Depressella* Hb. W Brodach co roku liczne gąsienice w lipcu i pierwszej połowie sierpnia, w baldachach *Daucus carota* i roślin pokrewnych, rosnących na suchym gruncie wapnistym; żyją samotnie, rzadziej po dwie do czterech w poziomych rurkach z przędzy; żywią się nasionami. Gąsienica przepoczwarcza się w drugiej połowie sierpnia najczęściej w baldachu, rzadziej na ziemi i wydaje motyla w pierwszej połowie września, wyjątkowo w roku następnym (Klem.).

348. *Pimpinellae* Z. Brody, płoszony z zarośli na tamtejszym cmentarzu i w okolicznych krzakach dębowych przy końc. marca i na pocz. kwietnia (Klem.); jeden okaz w Krzywczycach przy Lwowie na pocz. lipca (I).

*349. *Badiella* Hb. Bardzo rzadki; jedyny egzemplarz na górze Czorsztyńskiej 11. sierpnia 1875 (Klem.).

*350. *Heracliana* De Geer. Brody, przy świetle lampy 1. czerwca 1895 (Klem.).

*351. *Olerella* Z. Jeden okaz w okol. N. Sącza r. 1881, drugi w Lipkach przy Brodach 10. maja (Klem.).

352. *Albipunctella* Hb. Rzadki. W Brodach jeden okaz z gąsienicy na *Chaerophyllum spec.*; wylągł się 15. lipca (Klem.); zresztą wykazany z okolicy Drohobycza (Modrycz w sierpniu), Lwowa (Zubrza przy końc. września) i ze Sambora (w sierpniu) (I).

Gelechia Z.

353. *Muscosella* Z. Pojedynczo w mięszanym lesie Radł. Górn. 19. czerwca (I) i w Borku koło Krakowa przy końc. sierpnia (VIII); w Brodach i Rzeszowie *ex l.* 4. czerwca i 16. maja. Gąsienica w maju w zwiniętych liściach *Populus alba* i *Salix caprea* (Klem.).

*354. *Cuneatella* Dgl. Dwa okazy wykryłem w okolicy N. Sącza w drugiej połowie lipca 1887. Siadają chętnie na ogrodzeniach deskowych.

*355. *Vepretella* Z. W krzakach koło Lwowa 6. lipca 1895 (Klem.).

356. *Distinctella* Z. Now. znajdywał liczne okazy w odmianach po sosnach na wzgórzach Próchnik-Szyp (koło Gródka) między 12. czerwca a 3. lipca (I). Brody i okolica 28. czerwca i 2. sierpnia, także koło Lwowa na suchych miejscach piaszczystych w czerwcu (Klem.).

357. *Sororculella* Hb. Modrycz koło Drohobycza: jeden okaz w sadzie 11. sierpnia (I); Rytro 30. lipca (Klem.).

358. *Galbanella* Z. Rzadki; po lasach szpilkowych. Naściszowa przy N. Sączu 1. sierpnia. Czarny Dunajec 19. lipca (Klem.), Tatry w dolnej krainie kosodrzewu w sierpniu (IV).

359. *Solutella* Z. Jedna ♀ 12. czerwca na wzgórzach Próchnik-Szyp koło Gródka (I); Brody, cmentarz 6. maja (Klem.). Lata po suchych świetlistych miejscach najchętniej koło wrzosów (*Calluna vulgaris*).

*360. *Maculatella* Hb. Tego rzadkiego Molowca odkryłem w dwóch pięknych okazach 17. lipca 1873 w Klęczanach koło N. Sącza, poczem go więcej nie znalazłem.

Bryotropha Hein.

361. *Decrepidella* HS. Lata po piaszczystych miejscach w połowie sierpnia koło Brodów (Klem.); w okolicy Rytra ma być w maju i czerwcu nie rzadki (XXV).

*362. *Affinis* Dgl. Umieszczony w „Projekcie nomenklatury" Nowickiego (III), jednak, o ile mi wiadomo, nigdzie nie wykazany. Jeden okaz znalazłem w ogrodzie strzeleckim N. Sącza 5. lipca 1885.

363. *Umbrosella* Z. Pojawia się koło Brodów w lipcu i na pocz. sierpnia, zwłaszcza na piaskach, także przy lampie (Klem.); koło Lwowa w lasach przy końc. czerwca (IV).

Lita Tr.

364. *Psilella* HS. Koło Lwowa po piaszczystych pochyłościach wystawionych na skwar słońca, porośniętych bylicą (*Artemisia campestris*) w maju i czerwcu, niekiedy pospolity (IV, Klem.).

365. *Junctella* Dgl. W N. Sączu i okolicy nie rzadki w kwietniu i maju, pojedynczo też w lipcu (Klem.); Barcice koło Rytra (XXV). Gatunek za krajem poszukiwany.

*366. *Vicinella* Dgl. Dotychczas znany był tylko z „Projektu nomenklatury" Nowickiego; znalazłem go w Gołąbkowicach koło N. Sącza 9. lipca 1894.

*367. *Fischerella* Tr. Dwa okazy w Brodach *ex l.* 5. i 17. lipca. Gąsienica w sprzędzonych liściach *Savonaria officinalis* (Klem.). Gdzieindziej nie zauważany.

Teleia Hein.

368. *Wagae* Now. Odkryty i opisany przez Nowickiego (I, p. 189); autor znalazł go w kilku okazach koło Sambora (Radł. Górn., Czaple) i Lwowa, w drugiej połowie maja i pierwszej czerwca. W r. 1895 odnalazłem go w Krzywczycach przy Lwowie, (mięszany las liściasty) 16. maja; inny okaz złapany w Bochni o tej samej porze r. 1885, oznaczony przez Dr. Rebela we Wiedniu jako *T. Wagae* Now. zdaje mi się nie należeć do

tego gatunku. Według Żebrawskiego pojawia się także w Krakowie przy końcu maja[1]).

369. *Triparella* Z. W lasach liściastych, zwłaszcza dębowych, koło Brodów przy końc. kwietnia i na pocz. maja dość rzadki (Klem.); w okolicy Sambora i Lwowa przez cały czerwiec częsty (I).

370. *Dodecella* L. Pierwsze dwa okazy w krzakach sosnowych wzgórzy Szyp koło Gródka 12. czerwca (I); Brody *ex l.* 29. czerwca; gąsienicę znalazłem w maju w pączku pędu sosny *(Pinus sylvestris).*

Poecilia Hein.

371. *Nivea* Hw. Radł. Górn., Modrycz koło Drohobycza (I), St. Sącz (Klem.); w sierpniu, przeważnie pojedynczo w krzakach dębowych.

Parasia Dup.

*372. *Lappella* L. Brody i okolica, w końc. czerwca i pocz. lipca; przylatuje chętnie do lampy (Klem.).

Anacampsis Curt.

*373. *Cincticulella* HS. Bardzo rzadki; odkryłem go latającego zmierzchem na piaszczystych pochyłościach przy Lwowie 1. lipca 1895.

*374. *Taeniolella* Z. Dotychczas tylko w okolicy St. Sącza i Rytra w lipcu (XX, XXV).

Acanthophila Hein.

375. *Alacella* Dup. Jeden okaz na wzgórzu Szyp koło Gródka (I), drugi wypłoszony z dębu w Folwarkach Wielkich przy Brodach (Klem.); w lipcu.

Ceratophora Hein.

*376. *Triannulella* HS. Rzadki, jedyny okaz w liściastym lesie koło Brodów 6. października 1892 (Klem.).

Cladodes Hein.

377. *Dimidiella* Schiff. S. V. Po suchych łąkach koło Gródka (Szyp) (I) i Lwowa (Krzywczyce) niekiedy częsty; w okolicy Brodów rzadki (Klem.). W czerwcu i lipcu.

[1]) Sorhagen l. c. wykazuje go z okolicy Szczecina, Głogowa i Wrocławia.

Gonia Hein.

*378. *Pudorina* Wk. W r. 1894 wypłoszyłem 21. lipca w Folwarkach Wielkich koło Brodów z gałęzi dębu trzy piękne okazy tego nadzwyczajnie rzadkiego Molowca; gdzieindziej w kraju nie znaleziony.

Cleodora Curt.

379. *Cytisella* Curt. Gatunek znany już Nowickiemu (I), daleko rozprzestrzeniony, jednak tylko gdzieniegdzie pospolitszy. W r. 1895 latał przy końc. czerwca w wielkiej ilości na brzegu lasu krzywczyckiego, koło Lwowa w miejscu paprocią gęsto zarosłem (Klem.); wykazany także z Zabieżowa koło Krakowa. Gąsienica na *Cytisus nigricans,* prawdopodobnie jednak także na paproci (*Pteris*); motyl lata do połowy lipca.

Ypsolophus F.

*380. *Limosellus* Schl. Bardzo rzadki; Brody, w jednym okazie *ex l.* 9. lipca 1893 (Klem.). Gąsienica w czerwcu w liściach poziomki, zwiniętych w rurkę. Indziej nie znany.

Nothris Hb.

381. *Verbascella* Hb. Koło Lwowa i Janowa w czerwcu (I), koło Brodów we wrześniu; po suchych piaszczystych łąkach i rowach przyleśnych porosłych dziewanną, w dwóch generacyach. Gąsienice pochodzące z pierwszego pokolenia znajdywałem w Brodach co roku dość często na *Verbascum Thapsus*; przebywają w kątach szypułek kwiatowych i liści, ukryte w wyżartym rowku, obłożonym meszkiem rośliny. Przepoczwarczają się tamże i wydają motyla między 30. sierpnia a 10. września. Gąsienice z drugiego pokolenia zimują.

*382. *Sabinella* Z. Myślenice, 25. lipca 1895 na jałowcu (Klem.).

Sophronia Hb.

383. *Chilonella* Tr. Znany już Now. (I); koło Lwowa po piaszczystych wzgórzach porośniętych bylicą *(Artemisia campestris)*, w drugiej połowie czerwca i w lipcu (Klem.).

384. *Humerella* Schiff. S. V. Zauważany koło Lwowa na piaszczystych łąkach i nieużytkach w czerwcu, oraz na polanach górskich w Rytrze w pierwszych dniach lipca; lata zmierzchem (Klem.). Nadto wymieniony z Gródka (Szyp) (I).

*385. *Sicariella* Z. Dwa okazy w okolicy Brodów w połowie lipca 1893 (Klem.).

Anarsia Z.

386. *Spartiella* Schrk. Okolica Lwowa (Hołosko, plantacye miejskie) na suchych piaszczystych łąkach przy końc. maja i w czerwcu (IV, Klem.).

Hypercallia Stph.

387. *Citrinalis* Sc. Ten piękny Molowiec żyje w Rytrze i okolicy na górskich łąkach leśnych w lipcu (Schille, Klem.).

Anchinia Hb.

388. *Cristalis* Sc. Now. wykazuje kilka okazów łowionych w krzakach dębowych koło Lwowa (Krzywczyce) i Sambora (Radł. Górn.) w czerwcu i lipcu (I); znalazłem go także w Brodach i Klęczanach koło N. Sącza w lipcu. Należy u nas do rzadszych.

Oecophora Z.

*389. *Fuscescens* Hw. Wykryty w Gołąbkowicach przy N. Sączu 3. sierpniu 1884 (Klem.).

Oegoconia Stt.

*390. *Quadripuncta* Hw. Przyleciał do lampy w Brodach 15. lipca 1895 (Klem.).

Hypatima HS.

391. *Binotella* Thnb. Gołąbkowice przy N. Sączu i Czarny Dunajec, w lipcu (Klem.); także w Hołosku koło Lwowa na świerkach, przy końcu czerwca (IV).

**392. *Haliciella* Hofmann *in liter.* W r. 1893 znalazłem w zrębie sosnowego lasu, porośniętym mieszanymi krzakami liściastymi koło Brodów (Lipki) w połowie maja, okaz Molowca z rodzaju *Hypatima*, którego oznaczyć nie zdołałem. Dr. Hofmann w Regensburgu określił go następnie jako gatunek zbliżony do *Inunctella* Z., jednak prawdopodobnie nowy; przy tej sposobności donosi, że w zbiorze Schillego z Rytra znalazła się podobna forma. Autor nazwał ją *Haliciella* bez poprzedniego porozumienia się ze mną.

Rzeczona forma różni się od *Inunctella* przedewszystkiem kształtem i barwą skrzydeł. Skrzydła wogóle nieco szersze, temsamem pozornie nieco krótsze, o bardziej tępych kątach przednich; barwa więcej brunatna, na skrzydłach przednich o słabym połysku fioletowawym (u *Inunctella* żółtawym).

Gdyby ta forma miała się okazać nowym gatunkiem lub nową aberacyą gatunku *Inunctella*, oraz jeżeli jej Hofmann dotychczas drukiem nie ogłosił, korzystam z prawa odkrywcy i proponuję dla niej nazwę *Fuscella*.

Glyphipterygidae.

Glyphipteryx Hb.

393. *Fischeriella* Z. Rytro, czerpany z traw (XXV); pojawia się też koło Lwowa na brzegach i łąkach lasów liściastych (Lesienice, góra Kortumowa) (Klem.). W maju.

Gracilaridae.

Gracilaria Z.

*394. *Oneratella* Z. Bardzo rzadki; jeden okaz odkryłem w Myślenicach, w zrębie leśnym 25. lipca 1895.

395. *Hemidactylella* F. Przy Lwowie (tak zwany Kaiserwald) 6. maja (IV); mój okaz na cmentarzu w Brodach 17. kwietnia. Rzadki.

*396. *Fribergensis* Fritsche. Przebywa pojedynczo po krzakach obfitujących w klony i graby. Brody (cmentarz), Krzywczyce przy Lwowie, w końcu września (Klem.).

397. *Populetorum* Z. Pojedynczo w brzezinie Zubrza koło Lwowa, we wrześniu i październiku (I); w N. Sączu znalazłem jeden okaz 4. maja, niezawodnie przezimowany. Gąsienica na topoli i brzozie.

*398. *Juglandella* Mn. Gatunek południowo europejski, żyjący głównie w dolinach alpejskich. Dwa typowe okazy znalazłem 29. kwietnia 1878 w wiklinie nad Dunajcem przy N. Sączu, chociaż w tej okolicy orzech włoski (roślina żywnościowa gąsienicy) jest bardzo rzadki.

399. *Tringipennella* Z. Rytro, czerpany po łąkach w czerwcu (XXV); okolica Brodów (Lipki, Dytkowce), na suchych łąkach przyleśnych przez cały maj (Klem.); wszędzie rzadki.

**400. *Rebeli* Klem. [1]). Odkryłem go w jednym, zupełnie czystym i typowym okazie na płocie ogrodu mego w Brodach,

---

[1]) Opisany w „Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesell. in Wien; Jahrg. 1896".

dn. 10. kwietnia 1895. Stosownie do porozumienia się listownego, oglądał Dr. Rebel przed jakimś czasem podobną formę, przesłaną mu w jednym popsutym egzemplarzu z gubernii pułtawskiej; jest przeto na wschodzie daleko rozprzestrzeniony.

„*Alis anterioribus fumatis, in parte costali dorsoque areae basalis nigro maculatis, vitta dorsali prope basim nigro interrupta alba, fasciis duabus maculisque costalibus anteapicalibus duabus albis. Alis posterioribus fuscescenti cinereis. — 6·5 mm*".

Skrzydła przednie przypominają nakreśleniem poniekąd gatunek *G. syringella* F., jednak są węższe i jednostajniej szerokie, gdyż brzegi przeciwległe bardziej proste, zaginają się dopiero bezpośrednio przed wierzchołkiem. Skrzydła tylne długo kończyste.

Skrzydła przednie ciemno brunatnawo popielate, ku wierzchołkowi jaśniejsze, więcej żółtawe. Brzeg pachowy, paski poprzeczne z nim połączone, oraz dolna część plamki pierwszej zarazem większej przy brzegu ramiennym są czysto białe i ostro ograniczone. Dwie plamki brzegu ramiennego przed wierzchołkiem (kreseczki ramienne) są trójkątne, wielkie, jednak mniej wyraźne i więcej żółtawe. Pierwszy pasek poprzeczny, rozpoczynający się tuż pod $1/4$ częścią brzegu ramiennego, jest jednostajnie szeroki, prosty i przebiega skośnie na zewnątrz ku brzegowi pachowemu; pasek drugi węższy, w środku nieco plamisty oraz na zewnątrz słabo wygięty, rozpoczyna się mniej więcej w środku brzegu ramiennego i przebiega niemal prostopadle do pachowego. Biała pręga na brzegu pachowym (pręga pachowa), rozszerzona niemal po fałdzik skrzydła, poczyna się kończysto blizko nasady i przebiega, po jednokrotnej przerwie czarnawej, aż do kąta wewnętrznego; tutaj łączy się z przeciwległą większą plamką brzegu ramiennego zapomocą białej linijki, do góry zagiętej, tworzącej niby trzeci delikatny paseczek poprzeczny. Również druga kreseczka ramienna, leżąca tuż przed wierzchołkiem, ma dążność połączenia się z przeciwległą białą kropką na krańcu. Biała pręga pachowa ma z przodu granicę ostrą, jednak w połowie zewnętrznej skrzydła z powodu okrągławych wypukleń, nieregularną; tuż przed pierwszym paskiem poprzecznym jest barwa tła w ten sposób przerwana, iż blizko nasady powstaje z niej biała trójkątna plama, której górny nieco wydłużony kąt wraz z pierwszym paskiem poprzecznym obejmują ciemną, jednostajnie szeroką wstęgę poprzeczną barwy tła; wstęga ta jest blizko dwa razy szersza od pierwszego paska poprzecznego. Następujące nakreślenia mają barwę czarno brunatną: przy brzegu pachowym część nasadowa, oraz wzmiankowana ciemna wstęga poprzeczna po fałdzik skrzydła; w połowie przyramiennej: zewnętrzna granica pierwszego białego paska poprzecznego, pod postacią nieokreślonego cienia, poza którym tło aż po środkowy pasek poprzeczny znacznie się rozja-

śnia; dalej dwie wielkie, częściowo zlane plamy między drugim paskiem poprzecznym a pierwszą plamką ramienną, oraz wewnętrzna granica drugiej plamki ramiennej. Prócz tego czarna plamka przy środku pręgi pachowej i 2—3 mniej wyraźne w jej przednich wypukleniach. Strzępina przy wierzchołku skrzydła jasno żółtawo popielata o trzech ciemno brunatnych liniach przedziałkowych, na brzegu pachowym czyściej popielata. Tylne skrzydła ciemno popielate o jaśniejszej strzępinie. Strzępina wszystkich skrzydeł żółtawo połyskująca.

Głowa jasno żółtawo popielata, twarz biała. Łopatki i plecy czyściej białe, z przodu przyciemnione; na tyle pleców żółtawo brunatne włoski odstające. Otułki grube i długie, białe; ich członek środkowy o brunatnej plamie przy końcu, zaś członek końcowy od strony zewnętrznej o dwóch szerokich plamach brunatnych. Rożki obrączkowane. Uda i golenie przednich nóg białe, szeroko brunatno plamiste, golenie tylnych żółtawo białe; stopy wszystkie białe, brunatno obrączkowane. Kałdun wierzchem ciemno popielaty, spodem biały.

*401. *Phasianipennella* Hb. *ab. Auroguttella* Stph. Przytrafia się niekiedy między okazami formy zwyczajnej, która zwłaszcza w okolicy Brodów i Lwowa jest w jesieni po paprociach bardzo pospolita. Pierwszy okaz aberacyi znalazłem w Grybowie 11. sierpnia 1873, inne po wilgotnych łąkach koło Brodów przy końcu lipca i w połowie września. Motyl zimuje.

*402. *Hofmanniella* Schleich. Lesienice i góra Kortumowa przy Lwowie, pojedynczo przy końcu maja 1895 (Klem.); indziej nie wykazany.

Coriscium Z.

*403. *Cuculipennellum* Hb. Dotychczas jeden okaz na cmentarzu brodzkim 25. maja 1893 (Klem.).

Ornix Z.

*404. *Petiolella* Frey. Na górze Kortumowej przy Lwowie, w liściastych lasach dwa okazy 30. kwietnia i 8. maja 1895 (Klem.).

*405. *Anglicella* Stt. W zaroślach koło Brodów i Lwowa w maju i czerwcu nie rzadki (Klem.).

406. *Torquilella* Z W Radł. Górn. dość liczny (I); Łysa Góra koło Rzeszowa, przy końc. kwietnia na tarninie (Klem.).

407. *Caudulatella* Z. Bardzo rzadki. Według Now. pojawił się raz w mięszanym lesie liściastym koło Radł. Górn. dość licznie na początku lipca 1853, poczem go autor więcej nie widział.

Jeden okaz znalazłem w wiklinie wierzbowej Gołąbkowic koło N. Sącza, 19. czerwca 1879.

Coleophoridae.

Coleophora Z.

408. *Unipunctella* Z. Podgórze przy Krakowie (VIII); jeden okaz w ogrodzie owocowym w Brodach (Klem.); w lipcu.

*409. *Antennariella* HS. Corr. Bl. 135. W liściastym lesie na górze Kortumowej koło Lwowa, 30. kwietnia 1895, dwa okazy (Klem.).

*410. *Cornuta* Stt. Lwów, w młodej brzezinie na plantacyach miejskich, 15. czerwca 1895 (Klem.).

411. *Lutipennella* Z. Ma być według Now. dość liczny wszędzie koło Radł. Górn. i Lwowa w czerwcu (I). Posiadam z ostatniego miejsca tylko jeden okaz, wylęgły w domu 30. maja z poczwarki, znalezionej na pniu grabu. Woreczek rurkowaty, 9 mm. długi, żółtawy o wyraźnej krawędzi grzbietowej i brzusznej.

412. *Fuscedinella* Z. Gołąbkowice, lasek liściasty koło N. Sącza 6. lipca (Klem.), w Krzywczycach przy Lwowie jeden okaz 23. czerwca (I).

*413. *Ahenella* Hein. [1]). Jeden okaz w mięszanym lesie liściastym pod Lwowem 10. czerwca 1895 (Klem.).

414. *Albitarsella* Z. W lasach liściastych i krzewach koło Lwowa i Brodów w czerwcu i na pocz. lipca dość rzadki (Klem.); także w okolicy Sambora (Lwowiec) (I).

415. *Hemerobiella* Sc. Wykazany był tylko z Krakowa (V). W Brodach dwa okazy z gąsienicy, żyjącej na liściach głogu. Woreczek rurkowaty, około 9 mm długi, wiśniowo brunatny; motyle wylęgły się 9. i 21. lipca; motyla znalazłem również w okolicznych lasach liściastych.

*416. *Serrutulella* HS. Jeden okaz latający zmierzchem na piaszczystych wzgórzach przy Lwowie, 27. czerwca 1895 (Klem.).

417. *Auricella* F. Koło Lwowa i Brodów po suchych miejscach, w pojedynczych okazach 21. czerwca i 18. lipca (Klem.); znany był tylko Now. z „Piaskowej Góry“ przy Lwowie (IV).

418. *Virgatella* Z. Jeden okaz w dąbrowie Lesienice (przy Lwowie) (I); także w Rytrze, między jałowcami na brzegu Popradu przy lampie 5. lipca (Klem.).

*419. *Coronillae* Z. Koło Brodów na suchym gruncie w krzakach 20. lipca 1894 (Klem.).

---

[1]) Może tylko aberacya gatunku *Ledi* Stt.

420. *Gallipennella* Hb. Po piaszczystych miejscach w liściastych lasach między Lwowem a Winnikami, przy końc. czerwca i na pocz. lipca (I, Klem.).

421. *Leucapennella* Hb. Daleko rozsiedlony lecz mało znany. Pojedynczo na lesistych pochyłościach wzgórzy między Lwowem a Winnikami (I); Podegrodzie koło N. Sącza (Klem.). Pojawia się w maju na *Lychnis* i *Silene*.

422. *Niveicostella* Z. Po łąkach przyleśnych i zaroślach koło Lwowa, Radł. Górn. i Brodów (I, Klem.); lata zmierzchem w maju i czerwcu.

423. *Therinella* Tgstr. Dwa okazy w okolicy Lwowa (brzezina Krzywczyc) w czerwcu (I); w Brodach i N. Sączu (Gołąbkowice) pojedynczo na łąkach przyleśnych w pierwszej połowie maja (Klem.).

424. *Troglodytella* Dup. W brzezinie Lwowiec (koło Sambora) dwa okazy 6. lipca (I); w okolicy Brodów (Lipki) jeden ♂ na wilgotnej łące leśnej 19. lipca (Klem.).

*425. *Artemisiae* Mühlig. Na suchych miejscach piaszczystych porosłych bylicą (*Artemisia camp.*) koło Lwowa w drugiej połowie czerwca. Woreczek gąsienicy żyjącej na owej roślinie, oblepiony jest w jesieni szczątkami kwiato ymi, naśladując pączek kwiatu (Klem.).

426. *Flavaginella* Z. Wykazany tylko z Rytra, w sierpniu (XXV). W Brodach wychowywałem tego Molowca często *ex l.* Gąsienice pojawiają się już w pierwszych dniach wiosennych po murach domków stojących w ogrodach, wlokąc niezgrabnie swe woreczki. Woreczek do 6 mm. długi, obszernie wałkowaty, przy obu końcach nieco zwężony, żółtawo popielaty o kilku czarnawych prążkach podłużnych. Gąsienice żywią się nasionami *Chenopodium* i *Atriplex*; karmiłem je jednak także z dobrym skutkiem suchą trawą i porostami. Motyle wylęgają się dopiero w pierwszej połowie sierpnia.

Lavernidae.

Chauliodus Tr.

*427. *Aequidentellus* Hofm. Tego rzadkiego Molowca znalazłem w jednym okazie 16. września 1878 w bukowym lesie Zbyszyce opodal N. Sącza, w okolicy górskiej nad Dunajcem. Gdzieindziej nie znany.

428. *Chaerophyllellus* Goeze. Znany Now. w dwóch okazach z dąbrowy Bednarówka koło Lwowa (I); Brody, w zaroślach na cmentarzu, Łysa Góra przy Rzeszowie w gaju mięszanym pojedynczo. Lata w maju. (Klem.).

Laverna Curt.

429. *Miscella* Schiff. S. V. Trzy okazy w leszczynie i cierniskach koło Janowa i Lwowa (I); w miejscu ostatniem też na suchych wzgórzach piaszczystych (Klem.). W czerwcu.

Tinagma Z.

430. *Saltatricellum* F. R. Rzadki. W mięszanych lasach liściastych koło Brodów i Lwowa można go zauważyć w ciepłe wieczory majowe niby skaczącego po liściach dębowych (Klem.). Wykazany w jednym okazie także z Radł. Górn., na pocz. czerwca (I).

431. *Transversellum* Z. Po brzegach lasów liściastych między Lwowem a Winnikami dość częsty (I); koło Brodów rzadszy (Klem.). W maju i na pocz. czerwca.

Douglasia Stt.

432. *Ocnerostomella* Stt. Lata w czerwcu co roku dość licznie zmierzchem nad kwitnącem *Echium*, po piaszczystych miejscach w okolicy Lwowa (I, Klem.).

Heydeina Hofm.

*433. *Profugella* Stt. Odkryłem go w górskiej okolicy Rytra (Młodów) 14. sierpnia 1893; gdzieindziej dotąd nie znany.

Stagmatophora HS.

434. *Heydeniella* F. R. Janów (IV); też na łące leśnej Lipki przy Brodach (Klem.). W pierwszej połowie czerwca.

435. *Serratella* Tr. Koło Lwowa w czerwcu (I); koło Brodów (Lipki, Folwarki Wielkie) na przyleśnych łąkach w maju i lipcu nie rzadki.

Elachistidae.

Pancalia Curt.

*436. *Latreillella* Curt. Rozprzestrzeniony lecz rzadki. Na kwiatach łąk leśnych w Naściszowej koło N. Sącza 26. lipca 1878 i w Lipkach przy Brodach 3. maja; niezawodnie w dwóch pokoleniach (Klem.).

Schreckensteinia Hb.

437. *Festaliella* Hb. Według Now. pojawia się pospolicie i towarzysko w zaroślach lasów okolicy Lwowa i Sambora (Radł.

Górn.), dalej w buczynie Magóry (koło Turki), w maju i czerwcu, mniej licznie w lipcu (I). W Lwowskiem nie zauważyłem go ani razu; koło Krakowa (Panieńskie Skały) przy końcu maja, oraz w bukowym lesie Zbyszyce nad Dunajcem, w połowie lipca po ostrężynach rzadki (Klem.).

Heliodines Stt.

438. *Roesella* L. Pojedynczo w Krakowie (V) i Brodach (w ogrodzie warzywno-kwiatowym) w czerwcu (Klem.).

Antispila Hb.

*439. *Pfeifferella* Hb. Trzy okazy przy kopcu Kościuszki w Krakowie 1884; także na Łysej Górze pod Rzeszowem. Po krzakach przydrożnych w maju.

Stephensia Stt.

*440. *Brunnichiella* L. Wzmiankowany w „Projekcie nomenklatury" Nowickiego (III), lecz nigdzie nie wykazany. Jest u nas daleko rozprzestrzeniony i nie bardzo rzadki, w dwóch generacyach od pocz. maja do połowy sierpnia; N. Sącz i okolica (Podegrodzie) w lipcu i sierpniu 1872; okolica Lwowa (góra Kortumowa) i Brodów (Lipki) przez cały maj i na pocz. czerwca (Klem.).

Elachista Stt.

*441. *Apicipunctella* Stt. Lipki przy Brodach, jeden okaz 2. czerwca 1895 (Klem.).

442. *Pullicomella* Z. Okolica Lwowa i Sambora (Radł. Górn.), samotnie na wierzbach po brzegach lasów, przy końc. maja i na pocz. czerwca (I); koło Brodów na trawach, rzadki, przy końc. lipca (Klem.).

443. *Gangabella* Z. Krzywczyce koło Lwowa, w mięszanym lesie liściastym, w czerwcu (Klem.); tamże przed 40 laty przez Now. odkryty.

444. *Anserinella* Z. W krzakach wzgórzy Mostki (koło Lwowa) 4. czerwca (I); zauważyłem go także w lesistej okolicy Brodów na pocz. maja i przy końc. czerwca.

Lithocolletidae.

Lithocolletis Z.

*445. *Hortella* F. Brody (Lipki), w zaroślach dębowych 2. czerwca 1895 (Klem.).

*446. *Sylvella* Hw. Łysa Góra przy Rzeszowie koło klonów 17. maja 1894 (Klem.).

447. *Tenella* Z. Wymieniony tylko przez Now. w jednym okazie z okolicy Lwowa (IV); tamże w lasach po pniach buków i grabów pospolity od końc. kwietnia do końc. maja, też *ex l.*; Rytro, w drugiej generacyi 26. lipca. Gąsienica w czerwcu i znowu w późnej jesieni, wyżera chodniki w liściach grabów i przepoczwarcza się tamże w malutkim, lśniąco białym kokonie; poczwarka pochodząca z drugiej generacyi zimuje (Klem.).

*448. *Lautella* Z. Okolica Lwowa, dość rzadki w maju; też *ex l.* Gąsienica minuje liście nizkich krzaków dębowych wyżerając chodnik między dwoma żyłkami liścia i tamże się przepoczwarcza; poczwarek na pierwsze pokolenie, zimujących, najlepiej poszukiwać wczas na wiosnę w zeszłorocznych liściach dębowych, które od gałęzi niepoodpadały (Klem.).

449. *Dubitella* HS. Rzadki; znaleziony na Woli Justowskiej przy Krakowie w pierwszem pokoleniu na pocz. maja (XIX) i w N. Sączu w drugiem pokolenin przy końc. września (Klem.).

*450. *Torminella* Frey. Brody, przy lampie 16. lipca 1895 (Klem.).

451. *Cerasicolella* SH. Dotychczas znany w pojedynczych okazach tylko z Galicyi zachodniej; Rytro, ogród w maju (XXV); Łysa Góra, krzaki mięszane przy Rzeszowie w końc. kwietnia (Klem.).

452. *Spinicolella* Stt. Kraków w połowie maja (V); Łysa Góra koło Rzeszowa, między tarniną przy końc. kwietnia (Klem.).

*453. *Carpinicolella* Stt. W okolicy Lwowa na brzegach lasów grabowych w maju nie rzadki. Okazy w domu hodowane wylęgały się już w ostatnich dniach kwietnia; gąsieniczka minuje liście grabu i przeobraża się w swym chodniku w poczwarkę, okrytą delikatnym oprzędem białawym (Klem.).

*454. *Connexella* Z. W N. Sączu i okolicy (Załubincze) koło wierzb i topól, w maju rzadki (Klem.).

*455. *Nicellii* Stt. Dotychczas znaleziony tylko w N. Sączu 7. sierpnia 1881 (Klem.).

*456. *Stettinensis* Nicelli. Jeden okaz w zaroślach olszowych w okolicy Wieliczki 2. maja 1888 (Klem.).

457. *Schreberella* F. Według Now. częsty od maja do sierpnia na dębach i brzozach koło Radł. Górn. i Lwowa (I); w ostatniem miejscu nie znalazłem go, natomiast trzy okazy na Łysej Górze przy Rzeszowie 8. maja.

*458. *Emberizaepennella* Bouché. Rzadki, jednak daleko rozprzestrzeniony. Odkryty przezemnie w r. 1881. w sosnowym lasku Załubińcze koło N. Sącza; drugi okaz znalazłem dopiero w r. 1893. w Brodach na cmentarzu. Lata w maju i sierpniu.

*459. *Tristrigella* Hw. Bardzo rzadki; w Brodach na starem okopisku dwa okazy 16. maja 1891 (Klem.).

*460. *Pastorella* Z. Rzeszów, koło wierzb nad Wisłokiem 11. października 1893 (Klem.).

*461. *Apparella* HS. Bardzo rzadki; jeden okaz w N. Sączu 27. lipca 1878 (Klem.).

Lyonetidae.

Lyonetia Hb.

462. *Prunifoliella* Hb. Dotychczas mało znany i tylko ze zachodniej części kraju. Koło Krakowa (VIII), N. Sącza (Gołąbkowice) i Gorlic (Biesna); lata w lipcu i sierpniu po krzakach tarninowych (Klem.).

Cemiostoma Z.

*463. *Susinella* HS. Czerpany z ziół po łąkach leśnych koło Brodów na pocz. maja 1890 (Klem.).

*464. *Wailesella* Stt. Znalazłem go w okolicy Lwowa na górze Kortumowej w mięszanych lasach liściastych 2. maja 1895.

*465. *Laburnella* Stt. Po łąkach lasów liściastych koło Lwowa zwłaszcza w pierwszej generacyi na pocz. maja dość częsty; także w Myślenicach w drugiej generacyi 25. lipca (Klem.).

Bucculatrix Z.

466. *Nigricomella* Z. Jeden okaz 21. czerwca na brzegu dąbrowy Bednarówka koło Lwowa (I), drugi w tej samej okolicy na łące leśnej (góry Kortumowej) 27. maja (Klem.).

467. *Boyrella* Dup. Rozprzestrzeniony, jednak tylko pojedynczo po lasach i krzakach obfitujących we wiązy. Okolica Lwowa (I), Krakowa (V), Rzeszowa (Łysa Góra) (Klem.); w maju.

468. *Fatigatella* Heyd. Ten Molowiec w krajach sąsiednich bardzo rzadki albo dotąd nieznaleziony, jest przedewszystkiem dla górskich okolic Galicyi zachodniej charakterystyczny. Zebrałem wiele okazów w okolicy Nowego i St. Sącza (tu też *ex l.*) oraz Czarnego Dunajca (po ścianach murowanego ogrodzenia cmentarnego), w dwóch pokoleniach, mianowicie w maju i na pocz. czer., oraz znowu przy końc. lipca i w sierpniu; Schille czerpał je i wypędzał z krzaków koło Rytra w maju (XXV). Pojawia się jednak, chociaż znacznie rzadziej, także w równinie: w okolicy Krakowa (*ex l.* 4. maja) i Brodów (22. lipca). Gąsieniczka żyjąca na modrzewiu przepoczwarcza się w podłużnym oprzędzie, podobnym formą do kokonu Zygaeny; oprzęd przyczepiony wzdłuż łodyżki

trawy jest na 7 mm długi, w najgrubszem miejscu $1^1/_2$ mm szeroki, stosunkowo tęgi, biały o kilku żeberkowatych wyniosłościach podłużnych. W czasie wylęgu motyla wysuwa poczwarka z oprzędu większą część ciała.

469. *Thoracella* Thnbg. Liczne okazy na lipach w Bednarówce koło Lwowa przy końc. maja (I); Brody i Lwów, po pniach lip w ogrodach. We Lwowie wyhodowałem wiele okazów z poczwarek. Kokonik tęgi, owalny, stosunkowo krótki a gruby (długość 4—5 mm, największa szerokość $1^3/_4$ mm), żółtawo biały, ostro żeberkowany. Poczwarka wysuwa w czasie wylęgu motyla zaledwie trzecią część, rzadko połowę ciała. Kokony przylegają silnie do szparowatych zagłębień podłoża; znajdywałem je na korze lip, także buków w lesie (czy *Thoracella* Thnbg.?) na murach altan i deskach ogrodzeń parkowych, zawsze w pobliżu lip, klonów i dzikich kasztanów, na których gąsienice żyją. Motyle lęgną się w drugiej połowie maja.

Nepticulidae.

Nepticula Z.

*470. *Tityrella* Stt. W mięszanych lasach bukowo-grabowych koło Lwowa w pierwszej połowie maja dość częsty. Drobniutkie Molowce znaleźć można siedzące na pniach buków, rzadziej grabów blisko ziemi (Klem.).

*471. *Obliquella* Hein. Dotychczas zauważyłem go tylko w Galicyi zachodniej; Kraków (tu też z poczwarki zimującej wylęgły 18. maja), Rzeszów (Łysa Góra) w maju, Biecz (wiklina nad Ropą), w drugiej generacyi 21. sierpnia.

*472. *Turbidella* Z. Lesienice przy Lwowie, na pniu buka w maju (Klem.).

H. Micropterygina.

Micropteryx Hb.

473. *Semipurpurella* Stph. Płoszyliśmy go z p. Schillem z brzóz w wiklinach nadpopradowych i z krzewów koło Rytra w kwietniu (XXV, Klem.).

I. Pterophorina.

Agdistis Hb.

474. *Adactyla* Hb. Bardzo rzadki; Piaskowa Góra nad Lwowem (IV), Brody na cmentarzu (Klem.). Przebywa w lipcu na su-

chych piaszczystych miejscach, zarosłych bylicą (*Artemisia campestris*).

Platyptila Hb.

*475. *Farfarella* Z. Jeden okaz w Brodach przy lampie 19. sierpnia 1895 (Klem.); zresztą nigdzie.

*476. *Nemoralis* Z. v. *Saracenica* WK. Jeden okaz w Rzeszowie wyhodowany z poczwarki 1. czerwca 1894. Poczwarkę znalazłem w maju, w łodydze pozbawionej przez gąsienicę wierzchołka, jeżeli mnie pamięć nie myli, moczarowatej rośliny *Cineraria palustris* (może *Eupatorium cannabium*), rosnącej w wielkiej ilości na błotnistym brzegu Wisłoka. Poczwarka znajdywała się blizko ujścia chodnika, wyżartego przez gąsienicę.

Oxyptilus Z.

*477. *Tristis* Z. Na łące leśnej Lipki koło Brodów 26. sierpnia 1895 (Klem.).

*478. *Distans* Z. Na piaszczystych łąkach przyleśnych w okolicy Brodów 14. sierpnia 1895 (Klem.).

479. *Ericetorum* Z. Znany tylko z górzystych krain Popradu (XXV) i Dunajca; posiadam wiele okazów łowionych po suchych łąkach leśnych w okolicy St. Sącza, N. Sącza (Załubincze) i Rytra (Klem.). Lata w lipcu i sierpniu.

480. *Didactylus* L. Odkryty w lesie Zubrza przy Lwowie (IV); jeden okaz znalazłem na starem okopisku w Brodach. Przebywa po wilgotnych lasach i zaroślach w czerwcu.

481. *Parvidactylus* Hw. Rozsiedlony w całym kraju od równin do przedgórzy. W lasach koło Brodów, Starego i N. Sącza w lipcu (Klem.); według Now. już w czerwcu (I).

*482. *Leonuri* Stange Stett. ent. Zeitg. 1882, p. 514 i 1886, p. 285, (Nachtrag). Nadzwyczaj rzadki. Jeden śliczny okaz (ofiarowany nadwornemu muzeum we Wiedniu) odkryłem w krzakach na Łysej Górze koło Rzeszowa 4. czerwca 1894; inny, złapany na piaszczystych wzgórzach koło Lwowa 15. czerwca 1895, oznaczony przez Dr. Rebela jako *O. Leonuri*, jest według mego zdania wątpliwy, w każdym razie mniej typowy.

Mimaesoptilus Wallgr.

483. *Graphodactylus* Tr. Pierwsze dwa okazy znalazł Now. w zrębie brzozowym Lwowiec koło Sambora, na kwiatach przy końcu czerwca (I); jeden egzemplarz w Przysietnicy koło Rytra 6. lipca (Klem.).

Leioptilus Wallgr.

*484. *Scarodactylus* Hb. Rozprzestrzeniony; pojedynczo w okolicy Krakowa (Kopiec Kościuszki) 23. czerwca 1889, Biecza i Brodów (Lipki) w lipcu (Klem.).

Aciptilia Hb.

485. *Baliodactyla* Z. Bardzo rzadki. Jeden okaz na pochyłościach wzgórzy Próchnik koło Gródka 29. czerwca (I); inny w Żegestowie 5. sierpnia 1888 (Klem.).

VERITAS